

37
71

FLACĂRA

ANUL XX
R. 849
SEPTEMBRIE 1971

În șapte zile

Sînt evenimente, fapte, care o dată pătrunse în existența noastră își găsesc un loc statornic punindu-și pecetea, într-un fel sau altul, pe tot ceea ce facem sau gîndim. Așa s-au petrecut lucrurile cu programul elaborat de secretarul general al partidului nostru, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, privind educarea comunistă a întregului popor și adoptat de Comitetul Executiv al C.C. al P.C.R., cu ampla și bogata Expunere ținută în fața activului care lucrează în munca ideologică. Sînt documente cu profund ecou în conștiința fiecăruia dintre noi și care au polarizat voința și acțiunile noastre concrete pentru autoperfecționare comunistă. Sîntem chemați, răspunzîndu-se parcă unei întîmbe și profunde dorințe a fiecărui locuitor de pe meleagurile noastre, indiferent de naționalitate, să devenim mai frumoși și mai bogați sufletește, mai dreți și mai curajoși, mai fermi întru promovarea normelor noastre socialiste de conduită. Sîntem chemați, de la mic la mare, să dăm dovadă de mai multă intransigență revoluționară pentru a înlătura balastul din gîndire și comportare. Este și aceasta o bătălie, o luptă revoluționară desfășurată pe frontul gîngăș și sensibil al conștiinței umane, o bătălie în fruntea căreia se află, și de data aceasta, comunistii. Și adunările generale de partid, plenarele activului unor comitete de partid din unități economice și culturale sînt, în această bătălie, adevărate avangarduri. Trăsătura dominantă a dezbaterilor care au loc este înalta responsabilitate partinică, analiza lucidă și exigentă a tot ceea ce am făcut bun în această vastă și complexă muncă de edificare a omului societății noastre socialiste, curajul în a scoate la lumină propriile noastre rămineri în urmă și, mai ales, luciditatea și priceperea acestui extraordinar educator, care este colectivul, de a stabili acele măsuri, de a numi acele modalități menite să aibă ca rezultat simțitoare progrese în vasta activitate de formare și dezvoltare a convingerilor comuniste, de dezvoltare a conștiinței socialiste a maselor, de valorificare, în ultimă instanță, pe un plan superior a vastului potențial al muncii educative de transformare revoluționară a societății. Am reține, ca un moment aparte al acestor dezbateri, și totuși perfect normal, participarea activă la adunări și plenare a vechi activiști de partid, veterani ai mișcării muncitorești din țara noastră, care au adus prin cuvîntul lor imagini pilduitoare din glorioasa istorie a partidului, de intransigență și combativitate revoluționară, de luptă neîmpăcată împotriva influențelor ideologiei burgheze, a mentalităților și atitudinilor străine spiritului de partid, ideologiei comuniste, moralității socialiste. Este și aceasta o puternică și convingătoare manifestare de valorificare în munca educativă a bogatei experiențe revoluționare acumulate de comunistii încă din anii grei ai luptei ilegale. Și împreună, generațiile care au făcut și fac istoria patriei noastre și a oamenilor ei, au adresat televiziunii Comitetului Central al partidului, tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU, prin care și-au exprimat, o dată cu deplina adevărată și aprobare a programului de măsuri stabilit de conducerea partidului, angajamentul și hotărîrea de a lupta cu fermitate pentru întărirea spiritului partinic, revoluționar în întreaga activitate educativă.

În cronică din săptămîna trecută subliniam voința noastră de autoperfecționare, setea de autodepășire, nevoia organică de mai mult și mai bine. Argumentele sînt furnizate de hărnicia și succesele poporului nostru, de hotărîrea pilduitoare a clasei muncitoare de a produce azi mai mult și mai bun decît ieri, de a pregăti azi mai multul și mai bunul de mîine. Ne vom opri astăzi în mod deosebit asupra lucrătorilor din agricultură, pentru că săptămîna pe care o comentăm a fost marcată, în ceea ce-i privește, de un eveniment extrem de important: scrisoarea adresată de tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, secretar general al Partidului Comunist Român, comitetelor județene de partid, organelor și organizațiilor de partid din agricultură, consiliilor populare județene, direcțiilor generale agricole, uniunilor județene ale cooperativelor agricole de producție, tuturor lucrătorilor și specialiștilor din unitățile agricole de stat, țărănilor cooperatori. După cum informează zărele, în mai multe județe au avut loc ședințe de lucru ale activului din agricultură. În spiritul unei înalte responsabilități comuniste au fost trecute în evidență succesele obținute în acest an, dar mai ales, în spiritul înaltei exigențe la care a chemat secretarul general al partidului, au fost analizate lipsurile ce s-au manifestat și cauzele care le-au determinat, s-au cercetat, cu maturitatea și priceperea bunului gospodar, rezervele de care dispun unitățile agricole pentru sporirea recoltelor la toate culturile, pentru îndeplinirea programelor de dezvoltare a zootehniei. S-au stabilit planuri concrete care să permită o mobilizare eficientă a forțelor în vederea stringerii la timp a bucatelor acestei toamne bogate, s-a făcut un util și rodnic schimb de experiență, s-au analizat cu atenție modalitățile de utilizare, cu un randament sporit, a bazei tehnico-materiale. Au fost ședințe de lucru. S-a lucrat, repetăm, gospodărește și cu un înalt simț de răspundere. În încheierea dezbaterilor au fost adoptate telegrame adresate C.C. al P.C.R., personal tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU, prin care activul de partid din agricultură, lucrătorii de pe ogoare și-au exprimat hotărîrea de a face totul pentru ca măsurile stabilite de conducerea partidului în interesul creșterii producției agricole, înfloririi agriculturii socialiste, al creșterii nivelului de trai al populației să fie realizate întocmai.

Nu putem încheia cronică din această săptămîină fără a aminti că și-au încheiat lucrările, desfășurate în țara noastră, două mari reuniuni ale oamenilor de știință: cea de-a XXI-a Conferință internațională Pugwash și cel de-al IV-lea Congres internațional de logică, metodologie și filozofia științei și s-a deschis cel de-al XIV-lea Congres internațional de studii bizantine. Alegerea României ca gazdă a acestor congrese își are sorginea, după cum au declarat și preeminente personalități științifice, în prestigiul și autoritatea dobîndite peste hotare de România socialistă ca urmare a marilor realizări obținute, a consecvenței cu care partidul și statul nostru promovează o politică de pace și prietenie cu toate popoarele lumii.

Marți, 7 septembrie 1971

Petru ISPAS

filme despre noi, filme făcute de artiști adevărați!

Fac parte dintre cei care socotesc că toate filmele românești — bune, rele — trebuie văzute. Pentru că, înainte de orice, ele sînt făcute pentru noi. Noi sîntem «consumatorii» lor nr. 1 și, mai presus de toate, judecătorii lor cei dinții. Căci după ce ieșim de sub vraja lor artistică — dacă o au și dacă ne cuprinde — ei bine, eu cred că trebuie să le revizionăm mintal pentru a le prețui detașat, obiectiv. Sîntem obligați să fim critici exigenți, aspri, față de această parte a producției noastre culturale, la fel ca față de mersul întregii noastre arte, a întregii noastre culturi.

Luarea de atitudine — firește, numai în cunoștință de cauză și numai cu bună-credință — este chipul în care noi îi putem ajuta pe cei care ne fac filmele, este chipul în care noi putem pune umărul la «facerea lumii» noastre cinematografice.

Dacă spectatorul de filme românești din mine ar trage acum o linie și ar face socoteala, ar avea, din păcate, mai multe motive de amărăciune decît de satisfacție.

Pentru că filmele noastre vorbesc prea puțin despre noi. Despre gîndurile, problemele, grijile, succesele, idealurile, sufletele, viețile noastre. Și cînd spun asta, mă gîndesc la noi, cei reali, cei adevărați; la viața noastră cea reală, cea adevărată.

Am făcut sublinierea pentru că în multe din filmele care au pretenția de a fi «despre noi» e vorba doar de niște aspecte ale realității prinse din zbor; de niște situații «făcute», «aranjate»; de niște conflicte tratate cumplit de superficial; de niște personaje, unele parcă din altă lume, altele stînjinator de

neconvingătoare; de niște replici mai mult «literare» decît «ca-n viață»; în sfîrșit, de niște scenografii care se lovesc ca nuca în perete cu realitățile noastre cotidiene. (De pildă, medicul dintr-un film văzut nu demult, trăia într-un apartament care, fără voia mea, m-a făcut să gîndesc că-i unul dintre cei foarte puțini care nu «face liber» un pat din spitalul statului pînă nu i se «îmbunătățește», pro cauza și de către pacient, leafa.)

Cînstit vorbind, avem unele filme care lasă impresia că-s făcute ori de oameni nerioși, ori de profesioniști plîpînzi, ori de artiști fără har.

Eu unul nu cred că sînt teme «grase» și altele «slabe». Eu nu cred că realitatea este divizibilă. Și nici că aia de peste hotare e mai... filmică. Dacă Antonioni poate face un film excelent despre realitățile din țara lui, de ce un român — dacă e un adevărat creator — n-ar putea face un film la fel de excelent despre țara noastră? Și de ce Marin Preda a putut să scrie cu artă «Morometii», iar cînd e vorba de film artiștii noștri, cineaștii noștri, mai rămîn încă datori?

Că «sîntem la început», e o scuză cam veche. Nici în privința industriei nu aveam cine știe ce tradiție. În multe ramuri am pornit-o chiar de la zero. Și totuși cincinalul trecut a fost cincinalul maturității noastre, iar 1971 este primul an al cincinalului perfecționării. De ce muncitorii, pînă mai ieri țărani, n-au nevoie să se scuze că-s «la început»?

Gheorghe BARBARASĂ
jurist, județul Iași

prezență permanentă în viața satului

Dacă analizăm cu spirit critic activitatea noastră — și acum e cazul să o facem — constatăm că rezultatele obținute în munca politico-educativă sînt sub posibilitățile noastre, sub nivelul răspunderilor ce ne revin. E adevărat că în comuna noastră activează un cor bărbătesc ce va sărbători în curînd 60 de ani de la înființare, că avem o echipă de dansuri, un taraf de muzică populară etc., dar, deși numărul membrilor este destul de mare, tineretul din comună nu prea și-a făcut simțită prezența. Aceasta poate și pentru faptul că unii tineri înțeleg prin activitatea de la căminul cultural numai muzică și dans. E foarte bine că le place să se distreze, dar acest lucru nu este de ajuns. Căminul cultural, pe lîngă faptul că trebuie să strîngă în jurul său oameni de toate vîrstele, trebuie să întreprindă și acțiuni cu un caracter cît se poate de variat, acțiuni capabile să-i formeze și să-i educe.

Nouă, celor care activăm într-o instituție de cultură din mediul rural, ne revine sarcina educării tinerei generații, noi trebuie să fim alături de școală în munca de creștere a fiilor satului și să inițiem acțiuni cît mai interesante, cu un bogat conținut educativ, care să atragă grupuri cît mai mari de săteni de toate vîrstele. Conferințele pe care le-am ținut pînă acum nu și-au atins totdeauna scopul sau, în orice caz, s-au dovedit a fi o formă insuficientă în opera de propagare a noului, de atragere a tinerilor în proporție cît mai mare, de cunoaștere a realităților noastre contemporane. Noi nu vom renunța nici de acum înainte la cuvîntul unor intelectuali de valoare din satul nostru sau din alte localități; dar o vom face în așa fel încît să se stabilească un dialog viu între conferențiar

și auditoriu.

Pe de altă parte, înțelegem că anumite deprinderi și noțiuni se formează participînd activ la o acțiune. Vreau să spun că nu e suficient să spui tinerilor că trebuie să-și iubească locurile natale, să le fie scumpe realizările din județ și din țară, dacă ei nu fac nimic pentru a se simți parte integrantă a colectivității. Tocmai de aceea am hotărît să-i antrenăm în toate acțiunile ce privesc comuna, și vom începe prin a le solicita ajutorul la lucrările de întreținere a drumurilor, la asfaltarea șoselei ce ne leagă de reședința județului etc. Pentru început vom organiza câteva echipe și sîntem siguri că nici ceilalți nu vor sta deoparte. Îi vom atrage de asemenea în continuare pe elevi, dar nu numai pe ei, în acțiunea de colectare a fierului vechi.

Dar ceea ce trebuie să facem în primul rînd este schimbarea unei anumite mentalități, și anume: tinerii s-au obișnuit să vină la cămin și sînt nemulțumiți dacă nu găsesc activități bogate, variate. Îi vom atrage chiar pe ei în formarea programelor, ei să fie cei care să-și organizeze brigăzile artistice, spectacolele în întregime, și nu să aștepte de la alții. Căminul este al lor, și ei trebuie să-și gospodărească timpul petrecut seară de seară.

În acest sens sîntem convinși că nu ne va lipsi sprijinul organizațiilor de U.T.C., care, în lumina recentului program de măsuri inițiat de secretarul general al partidului, să dea un nou impuls muncii noastre, astfel încît căminul cultural să fie o prezență permanentă în viața satului.

Prof. Rusalin PĂUN
com. Tîrnova, jud. Caraș-Severin

La sfârșitul săptămânii trecute, tovarășul **NICOLAE CEAUȘESCU**, secretar general al Partidului Comunist Român, și tovarășul **Santiago Carrillo**, secretar general al Partidului Comunist din Spania, au semnat Comunicatul comun cu prilejul vizitei delegației Partidului Comunist din Spania în Republica Socialistă România.

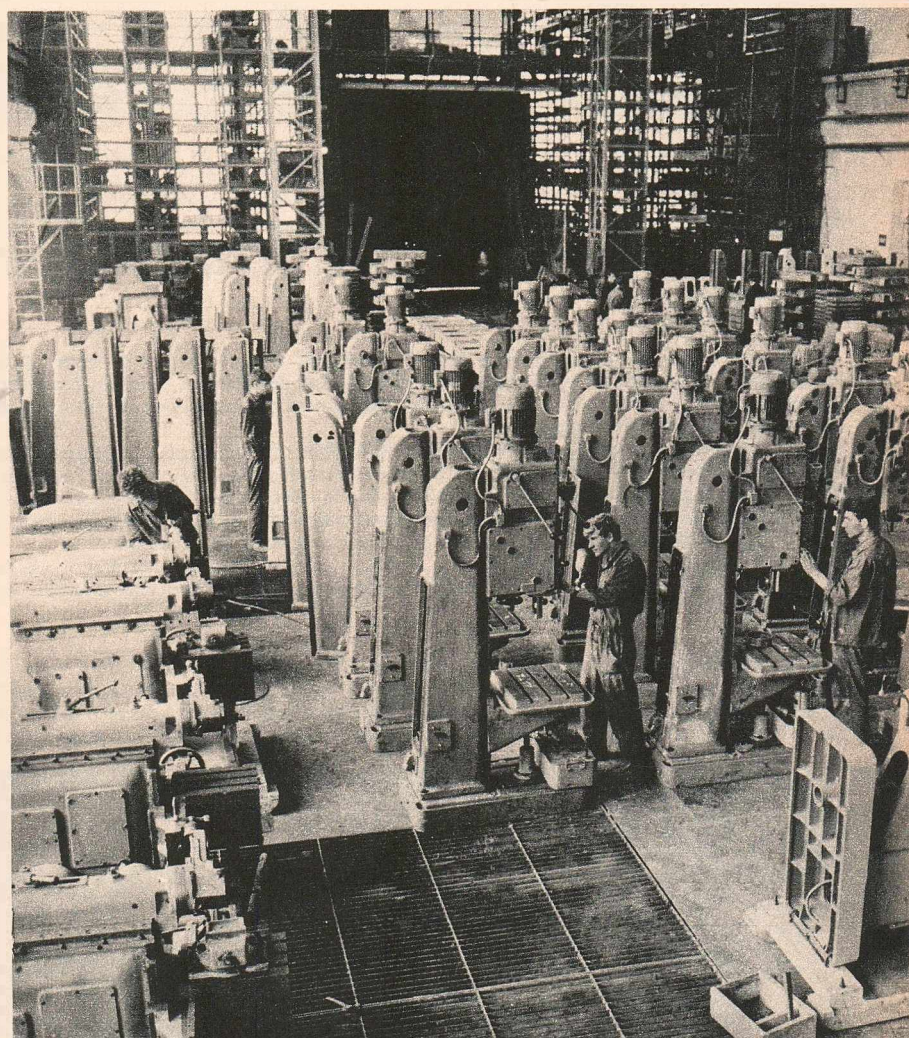
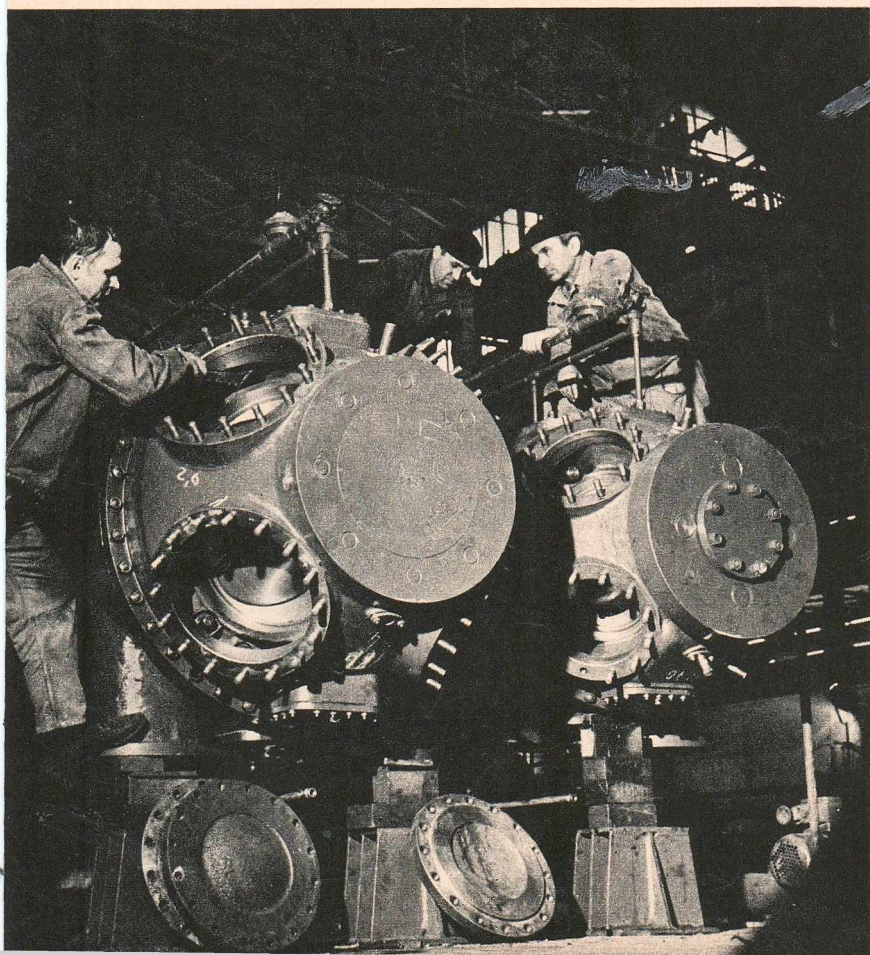
Atât vizita cât și convorbirile care au avut loc cu acest prilej au constituit o contribuție importantă la dezvoltarea în continuare a legăturilor de prietenie, soliditate și colaborare tovarășească dintre P.C.R. și P.C.S., în spiritul marxism-leninismului și internaționalismului proletar, în interesul celor două partide, al popoarelor român și spaniol. Comunicatul comun subliniază cu tărie că vizita

și convorbirile au reprezentat un aport însemnat la cauza unității partidelor comuniste și muncitorești, a tuturor forțelor antiimperialiste în lupta pentru pace, democrație, independență națională și socialism.

În cursul acestei vizite, la uzina constructoare de utilaj petrolier «1 Mai» din Ploiești a avut loc un miting entuziast consacrat prieteniei dintre Partidul Comunist Român și Partidul Comunist Spaniol, dintre poporul român și spaniol. Cu acest prilej tovarășul **NICOLAE CEAUȘESCU** a ținut o importantă cuvântare, după care tovarășul **Santiago Carrillo** a adus salutul comuniștilor spanioli.

În imagine, un aspect de la mitingul care a avut loc la uzina constructoare de utilaj petrolier «1 Mai» Ploiești.

regul nostru popor și-a concentrat eforturile pentru îndeplinirea sarcinilor primului an al actualului cincinal. Animată de spiritul unei înalte responsabilități, clasa noastră muncitoare a obținut importante realizări în întrecerea socialistă, în creșterea producției industriale și agricole, în perfecționarea regiilor activități economice. Primul semestru al anului atestă un demaraj bun, cu perspective îmbucurătoare. Un singur exemplu: întreprinderile bucureștene de importanță republicană au fabricat duse noi în valoare de 2 773,4 milioane lei. Acum, numeroase fabrici din țară au anunțat — unele de mult — îndeplinirea planului de producție pe 8 luni. Industria hunedoreană, bunăoară, a împlinit planul pe 8 luni la toți indicatorii, cu patru zile înainte de termen, majorând substanțial depășirile de plan: la fontă cu 15 000 tone, la oțel cu aproape 25 000 tone. Și în județele Timiș, Brașov, Mureș, Suceava au fost anunțate importante depășiri. În lunile care au mai rămas pînă la sfârșitul acestui prim an al cincinalului întrecerea socialistă a intrat într-o nouă etapă: colectivele întreprinderilor depun eforturi sporite pentru îndeplinirea planului anual, pentru îmbunătățirea calității produselor, pentru reducerea cheltuielilor neproductive și realizarea la timp a investițiilor.

Uzinele «Înfrățirea» Oradea. Mare producătoare de «uzine», aici fabricându-se mașini de frezat, de găurit și rabatat, această unitate și-a diversificat producția, ajungându-se la un export de 52% din valoarea desfacerii.

Măsurile întreprinse care au dus la asemenea rezultate au fost calitatea producției și tipodimensionarea mașinilor produse. În fotografie, un aspect din hala de montaj.

săptămîna în imagini

Manifestîndu-și hotărîrea de a traduce în viață sarcinile ce se desprind din conținutul scrisorii tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU, oamenii muncii de pe ogoarele patriei desfășoară o activitate intensă pentru încheierea cu succes a campaniei agricole de toamnă, pentru stringerea la timp și fără pierderi a actualei recolte. În aceste zile, în cele mai multe unități agricole, datorită participării masive a cooperatorilor și mecanizatorilor și a folosirii intensive a mașinilor agricole, campania de stringere a porumbului se desfășoară în ritm susținut. În fotografie: porumbul fermei nr. 25 din comuna Belciugatele e transportat la siloz.

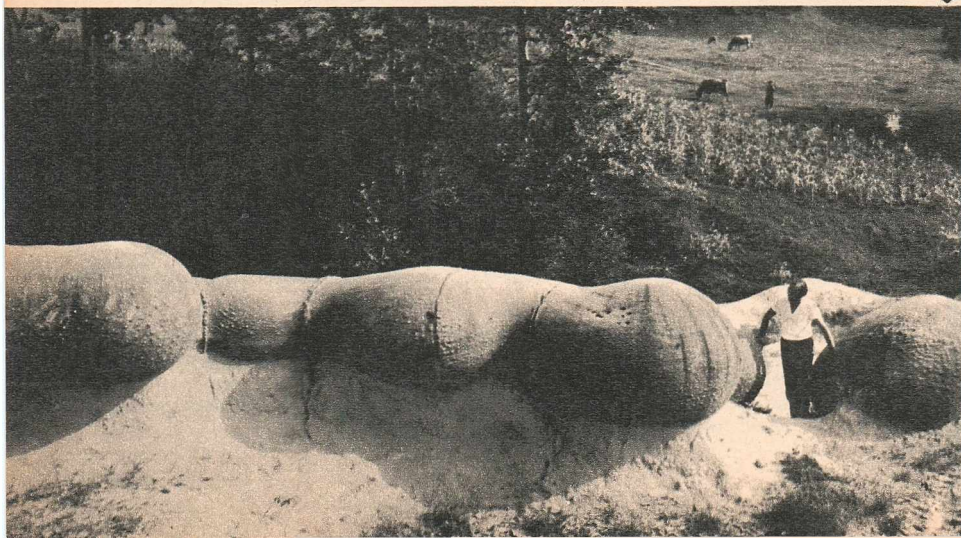
La C.A.P. Crevedia, județul Ilfov, suprafețe întinse sînt cultivate cu floarea-soarelui. Recoltatul se apropie și tehnicienii cooperativei întreprind investigații preliminare. Se anunță recolte bogate pentru fabricile de ulei.

Ieri, la Complexul expozițional din Piața Școlii s-a deschis al V-lea pavilion de mostre de bunuri de consum. În cele șapte pavilioane sînt expuse circa 60 000 de exponate, de la produse alimentare și confecții pînă la articole electronice și autoturisme, sinteză a posibilităților de care dispune economia națională la ora actuală.

Tot ieri și-a inaugurat noul său pavilion și UCECOM, pavilion ce va găzdui o expoziție permanentă a realizărilor cooperativei meșteșugărești din țară. Destinată prezentării noilor sortimente și contractărilor, aici sînt expuse circa 17 000 obiecte diverse, dintre care 4 000 produse noi. Pornind de la tradițiile artei populare, valorificînd meșteșugul artizanilor din toate zonele folclorice, obiectele au fost investite cu bun-gust și mai ales cu un spirit de modernitate incontestabil.

În afară de obiectele de inspirație populară — confecții, covoare, împletituri, ceramică, păpuși etc., etc. — UCECOM mai expune o largă și variată gamă de jucării, obiecte de marochinărie, încălțăminte, tricotate, seturi de mobilă etc.

«Menhirele» de la cariera de nisip Costești — pietre urieștii modelate de natură, mărturie de fascinantă geneză a acestor meleaguri ale țării — își așteaptă vizitatorii... Pe cînd amenajarea unui punct turistic la Costești? O.N.T. n-ar avea decît de cîștigat dintr-o asemenea acțiune, care ar oferi îndrăgostiților de drumeție prilejul de a contempla cîteva din frumusețile insolite ale peisajului românesc.

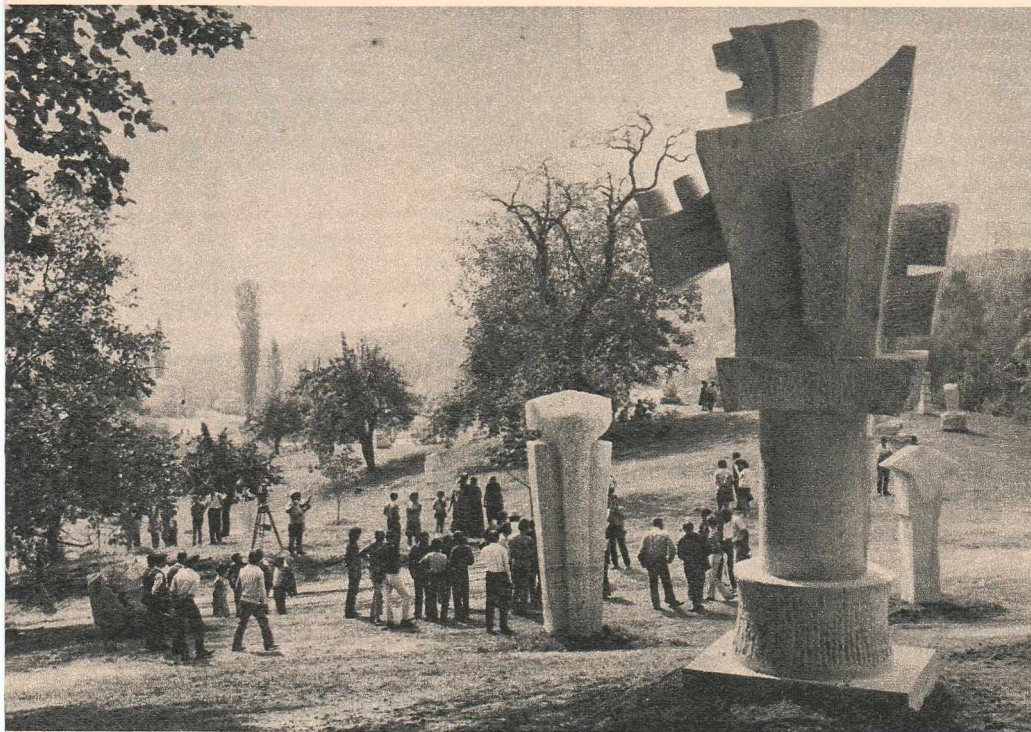
OPERTA NOASTRĂ

NA TOMA, prezență agreabilă din ansamblul artistic «Doina» al armatei.

Fotografie de Eugen IAROVICI

Prezentarea artistică:
Alexandru FRANCISCU

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Științei 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 41 12. Of. 33. Telefon 17.60.10—int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Științei».

◀ Piatra de Măgura (jud. Buzău) pare să aibă virtuți aparte de vreme ce a început să atragă, an de an, tot mai mulți artiști tineri. Aici, într-un cadru pitoresc, a fost organizată în luna august a doua ediție a Taberei de sculptură-Măgura. 16 sculptori au creat lucrări de proporții monumentale pentru un virtual muzeu în aer liber.

—O pentru «Steaua» în meciul disputat duminică trecută cu «Farul». Dacă primul gol s-a datorat în parte lui Aelenei (x), cel de-al doilea (în imagine) a fost marcat chiar de el. Acest foarte tânăr jucător este la începutul carierei sportive. Sperăm că adversarii cu care se va întâlni pe terenul de joc nu vor uita nici o clipă că au în față un viitor talent și că vor disputa balonul numai în limitele sportivității.

campanie...

originală

de luptă

mpotriva fumatului

Am un bun prieten, vechi fumător de țigări «Amiral». Într-o zi l-am întâlnit într-un moment de agitat, nemaigăsindu-și locul de părare.

— Care-i necazul? — l-am întrebat.
— Ei, ce să fie, dragă? De-ale fumătorilor... nu găsesc țigări «Amiral». Știi, să schimb țigările nu-i prea ușor...

L-am compătimit și ne-am despărțit. Nu e-abia acum câteva zile mi-am dat seama că tuși amicul meu putea găsi o soluție. Fiind fumător de «Snagov», am solicitat ajutorul vânzător de țigări ieșit în cale un pachet, întinzînd tacticos cei 8 lei de rigoare. Mi s-a oferit imediat un pachet neatins, cu mizeria aplicată corect, de dimensiunile

și cu ambalajul caracteristic acestui tip de țigaretă. De ce atîtea amănunte? Pentru a convinge pe toți, chiar și pe mine însumi, că era vorba într-adevăr de țigări Snagov. Și totuși realitatea era cu totul alta. În pachetul de Snagov se găseau țigări... «Amiral». Ce-i drept, m-a costat doi lei descoperirea, dar un caz unic ca acesta, cum bănuim, făcea banii. Amuzîndu-mă, să fiu sincer, aici intra și puțin haz... de necaz, am cerut un al doilea pachet «Snagov», gîndindu-mă de pe acum să-i ofer primul

pachet neconsolatului meu prieten. Am mai scos încă 8 lei: tot «Amiral»!! Și uite-așa, fumîndu-le, mă gîndeam la banda rulantă, la mașinile de ambalat, dar mai ales la felul cum își fac datoria tovarășii de la controlul de calitate al fabricii. Și îmi puneam întrebarea: cîte pachete s-or fi scurs pe bandă cu «Amirale» travestite în «Snagov»? Și cum s-o fi descurcat contabilitatea fabricii cu surplusul de 2 lei la fiecare pachet?

Liviu CRISTEA

teze și paranteze

de Aurel BARANGA

Maria Arsene

Prin anul 1933, curînd după venirea la putere a nazismului, a apărut în vitrinele librăriilor noastre, prefațată de acel admirabil om de cultură care a fost Tudor Teodorescu-Braniște, o carte, un violent rechizitoriu împotriva celei mai bestiale ideologii din cîte a scornit sub-umanitatea, o drastică și urgentă chemare la ordine a conștiințelor, o carte semnată Maria Arsene. Nu după multă vreme aflam surprinși că Maria e bărbat, că-l cheamă Artur și că pseudonimul luat — de fapt numele soției sale — era o încercare de a-și pune, cît de cît, la adăpost identitatea fizică, amenințată. De atunci, Maria sau Artur, n-are nici o importanță, a mai scos vreo douăzeci de cărți căutate de cititori, consecvent ignorate de critici. Această ambivalentă atitudine, atît de contradictorie, față de scrisul lui Maria Arsene ne-a pus neconținut într-o stare de neînțelegere vecină cu perplexitatea. Pînă ne-am dumirit. Proza incriminată suferă de două păcate capitale. Spune adevărul pînă la documentar, și, doi, îl declară direct, deschis, accesibil, emoționant și convingător. Într-o vreme în care dacă nu tai firul de păr în patru, și la nevoie în patruzeci și patru, dacă nu schilodești sintaxa și nu vestejești cuvîntul, dacă nu te izmeștești în introspecții anxioase nu ești «modern», era firesc ca o proză ce se îndărătnicește să fie limpede, cursivă, nu rareori patetică, să iasă din orbita de interes a exegeților subtili. În schimb, aceeași proză, printro ciudată și reconfortantă dialectică a opțiunilor, continuă să fie cerută de lectori, de niște cititori indiferenți la deciziile unor mode perisabile.

Ce sfat, necerut, să-i dau nepocăitului Maria Arsene, a cărui viață exemplară se confundă cu un condei și o călimară?

Unul singur: să scrie. Restul, vorba marelui Will, e tăcere.

Cred că și cel mai conștiincios reporter de cultură ar răzbi cu greu printre atâtea chemări profesionale și nu mă mai mir de ce falnice serbări populare, pentru care județe întregi se agită, organizează, repetă, mobilizează, scriu invitații, telefonează — și cheltuie bani grei! — săptămîni de-a rîndul, sînt menționate în presă în niște notițe modeste, nedrept de laconice. Gîndiți-vă însă că mai deodată sau la neînsemnate distanțe unele de altele am fost chemați la «Festivalul Slănicului» (8 zile), la «Cîntecele Oltului» (4 zile), la «Sărbătoarea Muntelui Ceahlău», la festivalul numit îmbietor «La Tismana într-o grădină», la «Cîntecele muntilor» de la Lainici (nu mai știu exact nici la cealaltă pe cite zile), ca să nu mai vorbesc de marele Festival folcloric de pe litoral, precedat și acesta de un festival — tot pe malul mării și tot folcloric — al formațiilor pionierești. Ceea ce ar putea da idilica impresie că în plină vară, cînd țărănul seceră piinea și siderurgistul bate norma pe august, pe la noi toată lumea cîntă, ride și dansează, ceea ce n-ar fi rău, dar este complet inexact. Toate aceste ambițioase întîlniri județene și interjudețene vor, în fond, să vitalizeze arta populară, să valorifice tradiția unor vetre folclorice de renume, să întretină o anume flacără competițională; și bine vor, și bine fac. Numai că pentru asta munca se cere dusă în adîncurile acelor vetre, pentru asta se cere răscolit, și găsit, și lucrat acel filon autentic al creației populare, se cere strădania de peste săptămîni a muncii artistice, strădanie modestă, temeinică, nespectaculoasă, care nu are foarte multe în comun cu spectacolele «de duminică» ale concursurilor, spectacole adesea pregătite în grabă, «machiate» și aduse — deja obosite — în spinarea autobuzelor, în cine știe ce colț al țării. De aici, poate, și impresia dezolantă

de mediocritate a unor concursuri locale, care n-au nimic din strălucirea fazelor finale ale festivalurilor republicane, de aici uneori sentimentul de improvizatie, de treabă de mîntuială, de «punct-îndeplinit-din-plan», care-ți lasă un gust amar și-ți strecoară în minte gîndul otrăvit al deșertăciunii deșertăciunilor. Cred că avea dreptate acel specialist băcăuan care spunea, la un simpozion pe teme de etnografie, că mișcarea artistică de amatori ar trebui lăsată să mai respire între un concurs și altul, să-și mai refacă forțele și să-și găsească personalitatea, să-și mai împrăpăteze repertoriul și mijloacele. Altfel se ajunge la potou gifiind, cu suflul tăiat și cu puterea secătuită, altfel aceste competiții rămîn formale, satisfăcînd doar un anume gust al gesturilor convenționale, grandilocvente, dornice să releve doar capacitatea organizatorică.

Înotînd în noianul de confruntări artistice ale acestei veri, am consemnat cîteva momente de artă — chiar dacă nu totdeauna așezate pe crestele dotate cu trofee, dar datorate de satisfacții și de speranțe în ceea ce numim, ca pe un miez al artei populare,

FIORUL AUTENTICITĂȚII

Pe o scenă cu podeaua stropită gospodărește cu apă, să nu se stîrnească praful, o femeie cu spatele întors spre noi, o femeie voinică, pietroasă, căreia-i ghicești vîrsta din călcătura apăsată și din gesturile puține, sigure, cîntă la acordeon. E cald, bundița bucovineană tivită cu dihor încinge tare, dar femeia cu fruntea și palmele nădușite cîntă mai departe la acordeon, iar bărbații din jurul ei, trecuți și dinșii de prima tinerețe, cu fețele bolovănoase și arse de soare, o privesc concentrați, gravi, și-o urmează întocmai: Alexandra Andronicescu dirijează taraful din Fundu Moldovei. Dirijează apoi

și «un grup vocal feminin», cum îl numește ea, și mîna ei taie sacadat și stîngaci aerul, iar vocile subțirele ale femeilor îi ascultă poruncile cu credință, și totul ți se pare ciudat și neobișnuit la această țărăncă cu tinerețea apusă, care exercită un soi de vrajă asupra celor din jurul ei. Îmi amintesc că am văzut, recent, în filmul lui Visconti «Moartea la Veneția», o altă femeie stranie cîntînd la acordeon pentru splinul aristocratic din Piața San Marco; dar și Thomas Mann și Visconti văzuseră în ea o ființă grotescă, jalnică, cu fața ca o mască strîmbă și dureroasă, vînzînd sunetele ca și cum s-ar vinde pe sine. Alexandra Andronicescu, țărăncă aceasta bine trecută de 40 de ani, respiră însă forță și emană în jurul ei, în cercuri concentrice, o pasiune care îi prinde și-i contaminează pe toți; și tot spectacolul acesta prezentat de formația din Fundu Moldovei e dominat de imaginea acestei femei pe care oamenii o urmează fascinați pe calea sunetelor cerute de ea.

Mă uit pe hartă să văd unde e acest sat și e, într-adevăr, la capăt de lume, sus, la marginea bucovineană a țării, unde vin cu greu specialiștii să instruiască echipele de amatori, unde se dansează pe scena căminului întocmai ca la horă duminică în sat și unde iia nu-i țesută pe nailon și bătută cu paiete, iar bundița face parte din zestre, că e scumpă ca aurul și are blană bună aproape ca vizonul pe ea, iar la florile ei mireasa lucrează luni de zile. Taraful dirijat de Alexandra Andronicescu și corul ei de femei nu prea strălucesc prin perfecțiunea execuției ori prin rafinatele orchestrare, dansatorii mai incurcă pașii și se zăpăcesc la ieșirea din scenă, și toate formațiile acestea mai au de lucru pînă să urce pe podiumul cîștigătorilor la vreo confruntare republicană. Dar chiar și din jocul acela lent, apăsător, cu pași greoi, care nu amintesc neapărat zvicnetul călușarilor dar sînt pașii

FĂRĂ MACHIAJ, FĂRĂ PAIETE:

FOLCLORUL
CEL
DE TOATE
ZILELE

de Sanda FAUR

jocurilor moldovenești de pe-acolo, și chiar și din balada aceea amară și tinguitoare pe care a compus-o Alexandra Andronicescu și au cântat-o femeile cu voci nu întotdeauna puse bine una lângă alta, din tot acel ceas de binevoitoare strădanie artistică a răzbătut un fior de adevăr și sinceritate, a străbătut sentimentul autenticității. Acolo sus, în Fundu Moldovei, oamenii cîntă și joacă la căminul cultural nu pentru că sînt «mobilizați» printr-o directivă județeană, ci pentru că arta le e în sînge, în virful degetelor, în inimă, și pentru că Andronicesții știu de generații să întrețină acest gust frust pentru artă. Alexandra a învățat să cînte de la tatăl ei («nu era lăutar, tovarășă, ci țăran ca toți țărani, rapsod popular»), care cîntă și acum, la 80 de ani, în taraful satului; cîntă din fluier și moșul Alexandrei, Ilie Cazacu, bărbatul ei bate la tobă, nepotul e trompetist, alți patru nepoți — că Alexandra n-are copii — sînt în echipa de dansuri... «Înainte vreme, pe la noi plîngeam și cîntam, cîntam și plîngeam, că viața ne-a fost tare grea aici, la munte, cu pămîntul ăsta sterp. Acum am isprăvit cu plînsul, putem cînta cu inima ușoară» — îmi spune Alexandra, în fraze care ar suna confecționate și pate-tice sub condeiul oricărui gazetar, dar care te furnicau auzite din gura ei.

N-au luat nici un premiu formațiile din satul Fundu Moldovei, dar din zecile de echipe pe care le-am văzut în concurs astă-vară, pe acestea le-am încredințat în primul rînd memoriei mele afective.

UN TOIAG NUMIT LEGENDĂ...

Un toiag rămîne un toiag, veți spune, bun pentru bătrînețe sau pentru prozaice reumatisme. Dar Gheorghe Zarzu vă va contrazice cu vehemență: oh, nu, un toiag poate fi istorie, poate fi legendă, poate fi artă. Un toiag poate întruclupa fala unui

conducător de oști, un toiag poate sugera insinuări otrăvite, de șarpe, un toiag poate avea în creștet chipul unui domnitor sau al unei domnițe. «Cel mai bun e paltinul, paltinul și arțarul; poate fi și din ulm, că seamănă la culoare cu prunul; da' de salcie și de brad și de plop să fugi, că nu-s buni de nimica. În arțar intră cuțitul c-un vaiet de plăcere și scoate din cracă tot ce vrea». Gheorghe Zarzu din Fărcașa e un bătrînel mărunt și slab că-l pui tot într-o năframă. Numai mîinile sînt mari și puternice în acest trup firav pe care l-a doborît încă din tinerețe o boală, i-a frînt în două un picior și l-a ținut în spitale cu anii. «Acolo, la spitalul din Bisericiani, am învățat să creștez bastoane cu cuțitul, de la unul bătrîn, Gheorghe Lupașcu îl chema, de unde o fi fost nu știu, că nu l-am întrebat... El știa să învăliască bățul cu șerpi de lemn, făcuți din aceeași bucată. Dar capetele le-am inventat eu...»

Bastoanele lui Gheorghe Zarzu au capete voievodale: fiecare toiag are în creștet un chip de domnitor și e uluitor să vezi cum țăranul acesta neștiutor de artă, care și-a tăiat în paltin primul băț ca să aibă în ce-și sprijini piciorul beteag, a știut să dea expresie, și asemănare, și emoție unor bucăți de lemn care aduc acum cu chipurile lui Ștefan cel Mare, Tudor Vladimirescu, Alexandru cel Bun, așa cum le știm din legende și cărțile de istorie. Toiegele lui Zarzu sînt, fiecare în parte, o operă de artă naivă extrem de

originală, făcută cu un simț uluitor al esențialului. «Acum îl învăț pe Gheorghe, fecioru-meu, cel dintr-a opta, să sculpreze, să rămînă în locul meu. Am trei copii, da' vîd că numai ăsta mi-a moștenit mina...»

Gheorghe Zarzu, om de serviciu la școala din satul Fărcașa, comuna Răchitoasa, județul Bacău, s-a întors acasă cu unul din marile trofee ale Festivalului Slănicului. Spre cinstea festivalului, care l-a descoperit...

PATRU COLȚURI ÎNTR-UN CERC

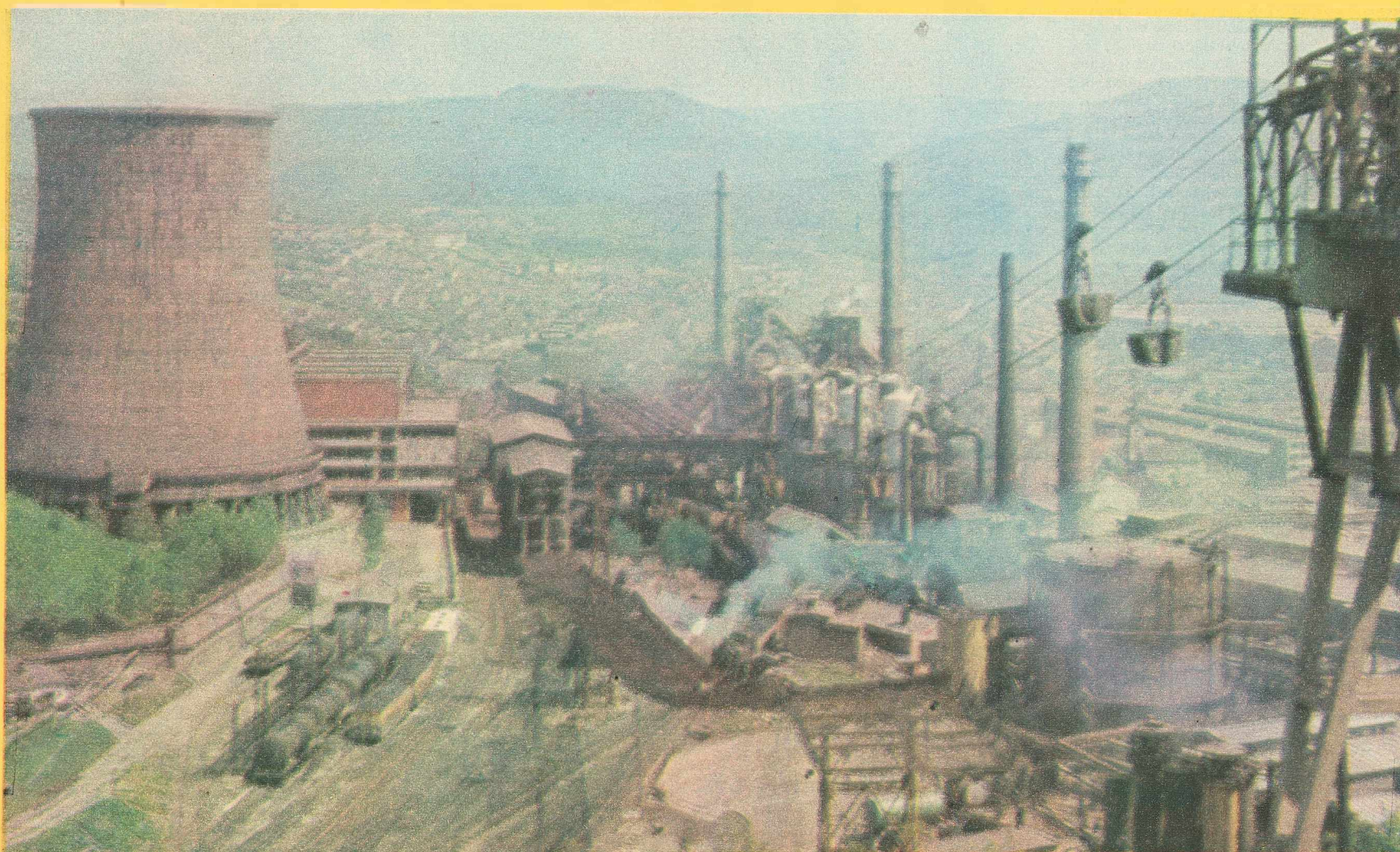
Administrația blocurilor noi din Găești nu e tocmai cea ideală, canalizarea mai lasă de dorit, la Uzina de piese de schimb deplăsarile «pe teren» se mai fac pe criteriul subiectiv avantajos, mai sînt din cînd în cînd, pe alocuri, uneori, și unele manifestări de abuz directorial și de nepotism, ba chiar se mai ia și bacșii în Găești!!! Material berechet, material gras, pline bună pentru spectacolul brigăzii artistice de agitație a casei de cultură din localitate.

Ion Coca, profesor de română la liceul din localitate, a strîns date, serios, temeinic, responsabil. Le-a verificat acolo unde trebuia. A adunat apoi oamenii la casa de cultură: pe George Buică, tehnicianul de la I.C.M.D., pe colegii săi de la școală, profesorii Ion Vasilescu și Ștefan Popescu, a mai știut el un lăcătuș mecanic și un maestru, niște funcționari și niște învățătoare care

au mai urcat la viața lor pe scenă; i-a strîns pe toți 14, le-a dat în mînă scenariul pe care l-a scris singur, nopți de-a rîndul, a plantat pe scenă un fel de scară dublă unită printr-o punte și... după două luni spectacolul «Patru colțuri într-un cerc» lăua premiul I pe țară...

Am înțeles de ce cînd l-am văzut pe Ion Coca (fără a ști că el e instructorul echipei) acompaniind la acordeon, modest, dintr-un colț nevăzut al scenei, întreg spectacolul, dînd intrările și ieșirile interpreților, șoptind fără glas toate replicile, trăind emoționat fiecare moment de trac al interpreților, am înțeles, ascultînd pasiunea polemică pe care a picurat-o în întreg spectacolul, năduful care răzbătea din fiecare replică ce țîntea vreun păcat omenesc sau social, am înțeles, urmărind acel fior poetic care cutreiera spectacolul, am înțeles, văzînd cum a știut să-și ferească spectacolul de zgura vulgarității și de cea a diletantismului, cum a reușit să scoată din fiecare interpret tot ce avea mai autentic, mai sensibil, mai sincer. «Patru colțuri într-un cerc» devenise cu adevărat un spectacol-pamflet, un spectacol viu, agitatoric, cu momentele sale comice și cu bune momente poetice, în care arta amatoare și-a demonstrat din plin posibilitatea sa de a comunica, de a educa, de a instrui. Cine mai confundă artiștii amatori cu amatorismul stîngaci și improvizația, poftescă la Găești să vadă cele «Patru colțuri într-un cerc»...

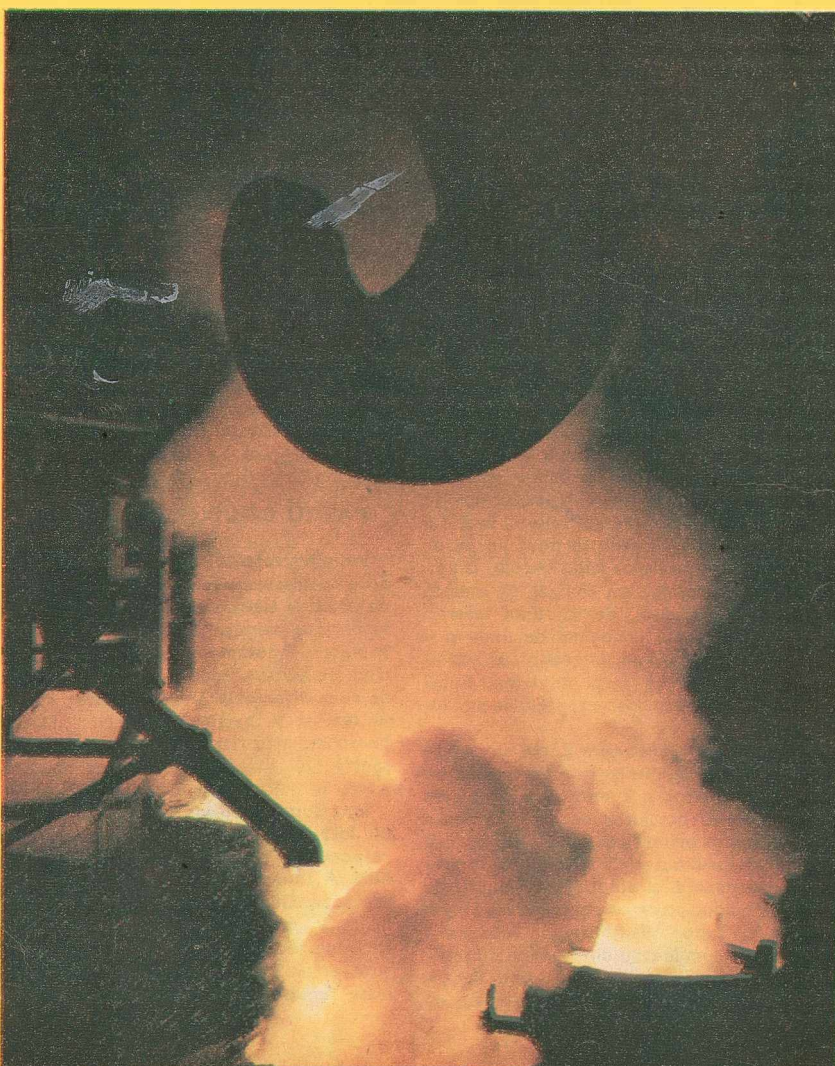
REȘITA

Inscripție la o aniversare

Pentru a-i stabili evoluția nu este nevoie de nici o metaforă. Ea există ca atare în inșeși destinele siderurgiei românești. Distanța apare evidentă în chiar limitele de referință: începuturile modeste de acum 200 de ani și succesele spectaculoase de azi. În astfel de situații, drumul parcurs fiind atât de lung, nu se mai pot face comparații. Pentru că, ce element comun mai poți găsi între începutul concretizat în patru ateliere de forjă, două șoproane cu pretenții de depozite și două mici furnale, și instalațiile moderne de azi, în care se produc 28 de mărci de oțeluri dintr-o gamă de 327 calități, 51 profile laminare în 382 tipodimensiuni, 200 mărci de oțel, dintre care 115 aliate? Și multe, multe altele. Totul pare o reluare, un nou început, dar este o eroare. Pentru că s-a păstrat și perfecționat continuu, de-a lungul veacurilor, dibăcia oamenilor, măiestria cu care au știut să modeleze oțelul, mintea lor iscoditoare gata să găsească virtuți nebănuite metalului.

Reșița se confundă cu metalurgia, și explicația constă tocmai în imbinarea aceasta fericită dintre tradiție, dragostea oamenilor de muncă, asemănarea dintre duritatea metalului și caracterul puternic al muncitorilor. Omul a împrumutat oțelului maleabilitatea sa și strălucirea sa și a luat de la metal tăria și sobrietatea. Nu e la mijloc vorba doar de o comparație reportericească. Am privit zile în șir muncitorii, tehnicienii și inginerii Combinatului siderurgic Reșița și n-am găsit o mai

plăcută ambianță între om și munca sa. Și nici nu se putea altfel. Pentru a întrece de peste 8 ori producția de oțel din anul 1938 și de peste 4 ori producția de laminate a fost nevoie de urcarea pe trepte înalte, de înfrățirea cu metalul, de o dăruire continuă. Numai astfel au fost posibile rezultatele remarcabile.

Azi, la 200 de ani de la atestarea primelor ateliere, Combinatul siderurgic Reșița se prezintă ca un partener de prestigiu, atât în țară cât și peste hotare. Parte integrantă a industriei noastre grele, combinatul a contribuit și el din plin la edificarea României socialiste prin livrarea materiei prime necesare podurilor și viaductelor de la Salva-Vișeu, Bumbesti-Livezeni, a oțelului pentru podurile de peste Dunăre și a impunătorului viaduct Giurgeni-Vadu Oii. El a asigurat totodată metalul pentru construcțiile fabricilor de la Roman, Birlad, fiind element de bază în construcția giganticelor instalații de la Porțile de Fier.

Nu e de mirare deci că faima combinatului a trecut cu mult granițele țării, produsele siderurgice se exportă în peste 20 de țări din Europa, Asia și Africa, câștigând o tot mai largă piață de desfacere.

Dar poate cea mai de preț realizare a combinatului sînt oamenii lui, muncitorii formați și instruiți aici, adevărate cadre de nădejde ale construcției socialiste. Oamenii aceștia minunați, care-și pun zilnic amprenta pe produsele fabricii, marea masă de muncitori și tehnicieni, fâuritorii metalului. Alături de ei au crescut inginerii și specialiștii combinatului, care fie că au rămas la Reșița, fie că au mers la alte obiective, chemați de rosturile industrializării armonioase, au păstrat în ei chemarea caldă a focurilor nestinse care ard în cetatea siderurgiei.

Tuturor li se cade, la împlinirea a 200 de ani de cînd focul arde în această vatră de foc, o strîngere de mîin și o urare sinceră. Le impun succesele de prestigiu pe care le-a dobîndit combinatul, rezultatele consemnate ca o inscripție pe poarta cetății reșițene.

2000

Așezare cu vechi tradiții industriale, Reșița a cunoscut o dezvoltare impetuoasă abia în anii socialismului, când, o dată descătuse forțele creatoare, siderurgistii și metalurgiștii, cu experiența lor bogată, au găsit largi posibilități de afirmare. Orașul a trăit prefaceri esențiale, fostele ateliere mai mari sau mai mici au fost transformate, în urma politicii înțelepte a partidului nostru, de industrializare socialistă, în mari uzine, dotate cu mașini și agregate de înaltă productivitate. De-a lungul anilor colectivele de muncă din uzinele reșițene au obținut succese din ce în ce mai prestigioase. În fruntea lor s-au situat totdeauna comuniștii, urmași demni ai vechilor luptători revoluționari.

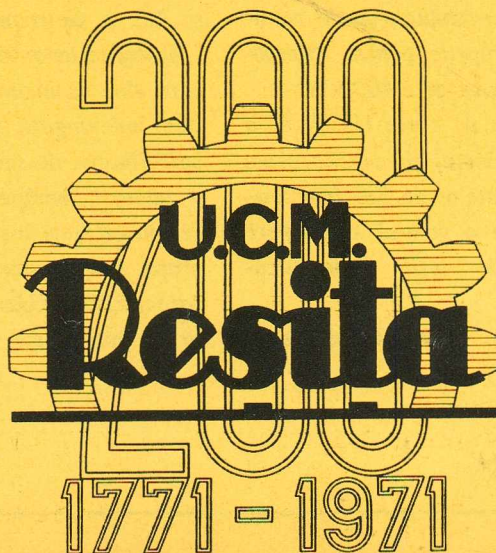
«Dumneavoastră — se adresa tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU locuitorilor acestui municipiu — muncitorii din Reșița, reprezentați un detașament puternic al clasei muncitoare, cu un trecut glorios de luptă revoluționară. Acum 100 de ani aici au fost puse bazele Asociației muncitorilor din Banat de către Carol Farkaș. În decursul anilor, la Reșița s-au dezvoltat puternice organizații muncitorești. Partidul comunist a creat, de asemenea, o puternică organizație în această citadelă proletară. Acest glorios trecut revoluționar este o garanție că muncitorii reșițeni, toți locuitorii orașului, alături de întreaga noastră clasă muncitoare, de întregul popor, își vor aduce și în viitor contribuția fermă la edificarea socialismului în patria noastră, precum și la întărirea întregii mișcări muncitorești revoluționare».

La aniversarea celor 200 de ani de la atestarea primelor documente, cetății de foc i se cade un cald și omagial salut.

Cartea de vizită a două secole de existență

Oamenii de pe valea Birzavei au deprins meșteșugul metalului și l-au îndrăgit în așa fel încât astăzi nu se mai pot închipui separat. Halele imense par adevăratele lor case, iar mașinile enorme, dispozitivele de prelucrat le sînt tot atît de familiare precum mobila casnică. Uzina de construcții de mașini din Reșița, cunoscută doar prin inițialele sale, U.C.M.R., e de mult în conștiința noastră emblema orașului, emblema constructorilor prelucrători

de H. DONA

Cartea de vizită a două secole de existență

de metal. A fost nevoie, pentru a se ajunge la performanțe nebănuite, de decenii întregi, de oameni harnici, de o organizare judicioasă a proceselor de producție, de multă, foarte multă inteligență. La 200 de ani de la înființare, uzina apare ca leagănul de preț al industriei noastre socialiste.

Uriașul Sistem hidroenergetic și de navigație de la Porțile de Fier n-ar fi putut exista mai înainte ca agregatele să-și semneze certificatul de naștere aici. Trei agregate însoțite de echipamentul lor, hidroagregatele de 178 MW, ecluzele și porțile propriu-zise, servomotoarele de 20 m lungime și cu un diametru de 600 mm, poartă încrustată marca deja cunoscută de toți a U.C.M.R.

De la Reșița a pornit în fapt construcția hidrocentralelor de pe râurile Bistrița și Argeș și tot de aici se livrează hidroagregatele cetății de pe Lotru. În perspectiva apropiată toate hidroagregatele și părțile hidromecanice ale viitoarelor hidrocentrale ce se vor amenaja în țară vor purta semnătura prestigioasă a uzinei.

Faima locomotivelor diesel-electrice, chiar dacă trece prin uzinele «Electroputere» Craiova, își are originea la Reșița, fiindcă aici li se naște inima: motoarele de 2 300 CP și boghiurile necesare atît lor cît și tuturor locomotivelor executate la noi. La începutul acestui an, al 1 000-lea motor diesel de 2 300 CP era pe standul de probe. Tot în colaborare cu uzinele «Electroputere» se realizează boghiurile pentru locomotivele electrice de 5 100 kW.

Livrarea de către U.C.M.R. a o serie de instalații auxiliare ale turboagregatelor de 330 MW asigură uzinei o strînsă colaborare cu Uzina de mașini grele București.

Cincinalul actual a deschis u-

zinei largi perspective de afirmare. Aici se produc turboagregatele pînă la puterea unitară de 50 MW. În prezent se lucrează deja la cel de-al 7-lea turboagregat. Totodată uzina se pregătește intens pentru trecerea la construcția de motoare pentru nave.

Uzina de construcții de mașini din Reșița se prezintă la aniversarea celor 200 de ani de la înființare cu un bilanț rodnic. Pe cartea ei de vizită se înscriu executarea utilajelor pentru industria chimică și metalurgică, agregatele fabricilor de sodă de la Tîrnăveni, Govora și Ocna Mureșului, în timp ce pentru industria metalurgică de la Hunedoara, Galați și Roman a executat unele subansambluri de performanță de la furnale și de la laminoarele speciale. Lor li se adaugă numeroasele poduri rulante și utilaje grele executate de colectivele de muncă de aici. De asemenea, o unitate a uzinei asigură industriei naționale toate tipurile de motoare electrice care depășesc 500 kW, motoarele pentru pompele de irigație și cele necesare industriei metalurgice.

Faima uzinei reșițene depășește cu mult hotarele țării. Motoarele diesel fabricate aici pot fi întâlnite în Polonia sau Bulgaria, în timp ce turbinele cu aburi sau diverse utilaje chimice sînt exportate în India, Turcia, Egipt sau în alte țări ale Asiei și Africii. O largă piață de desfacere găsesc de asemenea barele forjate pe care uzina le exportă în Austria, Elveția și R.F. a Germaniei.

O impresionantă carte de vizită care vine să încununeze o activitate îndelungată și prestigioasă, performanțe de seamă ale științei și tehnicii românești, un colectiv de muncă bine instruit și profund atașat progresului tehnic — iată caracteristicile Uzinei de construcții de mașini din Reșița.

Un mare număr de scrisori sosite la redacție exprimă adevărată indignare față de acțiunea de demascare și infierare a manifestărilor antisociale, retrograde. Mulți dintre cei care ne scriu aduc nu numai nenumărate exemple concrete, semnificative, ci și puncte de vedere noi, interesante, rezultate adesea dintr-o bogată experiență de viață.

În această ordine de idei am vrea să citim câteva rînduri din scrisoarea cititorului Andrei Pascaru din Iași: «S-a subliniat în diverse ocazii că șperțul, bacșișul, ciubucul, mita și feluritele forme de afacerism constituie nu numai un atentat la averea noastră a tuturor, averea obștească, nu numai un atentat (o hoție) la punga fiecăruia dintre noi, ci și fenomene cu serioase implicații politico-sociale, adevărate delictive împotriva politicii de retribuție după cantitatea și calitatea muncii, împotriva politicii de sprijinire a oamenilor muncii prin servicii gratuite sau la preț foarte redus, împotriva politicii de echitate socială. Toate acestea constituie, fără îndoială, aspectul cel mai important. Dar mai există o latură, mai direct legată de condiția morală, care n-ar trebui neglijată. Existența și înflorirea — vremelnică, e drept — a unor elemente ataceriste, necinstite, constituie un factor de descompunere morală sau, în cel mai bun caz, de indiferentism. Oamenii cinstiți — și aceștia constituie arhizdrobitoarea majoritate — care nu iau și nu dau bacșiș sau șperț, care se gospodăresc numai din veniturile rezultate din muncă, pot să se simtă demoralizați, intimidați, văzînd sfidarea pe care le-o aruncă cei care «se învîrtesc». Mă gîndesc în special la efectul antieducativ pe care asemenea situații pot să-l aibă asupra tinerilor». Observația tovarășului Pascaru ni se pare pertinentă și justă. Desigur, nu trebuie să exagerăm și nu trebuie să ne alarmăm; în jurul nostru, absolut predominante sînt exemplele muncii necinstite, iar situația «înfloritoare» (în fond, cumplit de jalnică) a cite unui ciubucar este totdeauna de scurtă durată și totdeauna urmată de o rușinoasă prăbușire. Deci nu trebuie să ne alarmăm, dar trebuie să luptăm fără cruțare împotriva fenomenelor negative despre care vorbeam mai sus.

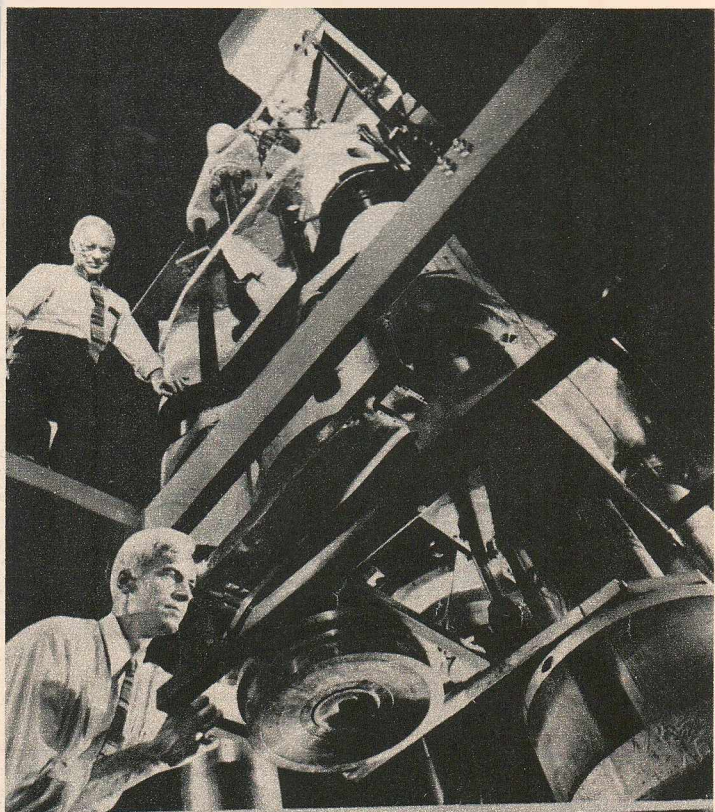
Discutînd despre literatură și artă, cititorul T. Popescu din Rîmnicu Vilcea crede că «în actualele condiții, cînd toate forțele trebuie îndreptate spre creșterea rolului educativ, al conținutului de idei», unele genuri și unele modalități artistice («prea ușoare, prea distractive, insuficient de serioase») sînt neadecvate, «nu au ce căuta». Nu împărtășim punctul de vedere, din cale-afară de simplist, al cititorului nostru. Nici abordarea unui anumit gen, nici chiar abordarea unei anumite tematici nu garantează automat reușita artistică, după cum un artist autentic știe să se exprime și în genuri și în modalități aparent «mai puțin serioase» (o asemenea clasificare nu are, de fapt, nici o bază științifică), găsînd drumul spre înțelegerea consumatorului de artă, ridicîndu-se la vibrația marilor idei și marilor sentimente. Forța artei constă nu în materialul utilizat ci în capacitatea de transfigurare, de proiectare pe planuri universale. Ceea ce făceau Chaplin sau Stan și Bran în filmele lor puteau să pară unora simple giumbușlucuri, dar ei exprimau, pentru cine știa să-i înțeleagă, un mesaj cu profunde implicații filozofice, umaniste. Geo Bogza nota undeva observația de mare finețe că în vremea lui Caragiale existau destui literatori care tratau numai teme eterne: destin, nemurirea sufletului, dragoste absolută etc., etc. și care priveau cu dispreț la nenea lăncu care se ocupa de alde Mitică, Lache sau Maché și micile lor controverse de berărie. Cine își mai aduce acum aminte de acei literatori? În schimb, opera lui Caragiale va trăi cît neamul omenesc. «Eternitatea», «nemurirea» se găsesc nu acolo unde considerau cei furați de aparențe.

Cititorul Aurel Daltă din Vișeu de Sus, jud. Maramureș, ne atrage atenția că dansatorii populari prezențați în nr. 34 într-o fotografie purtînd titlul «Maramureșeni la Jaca» fac parte nu din ansamblul «Sighet», cum am scris noi, ci din ansamblul «Maramureșul» din Vișeu de Sus. Facem cuvenita rectificare și cerem scuze celor nedreptățiți de noi. Nu fără a ne exprima speranța că într-o zi (apropiată) și ansamblul «Sighet» va obține succese internaționale.

O asigurăm pe cititoarea Dora Cărciu din București că sugestia dumisale privitoare la publicarea de materiale cu teme istorice va fi satisfăcută nu peste mult timp.

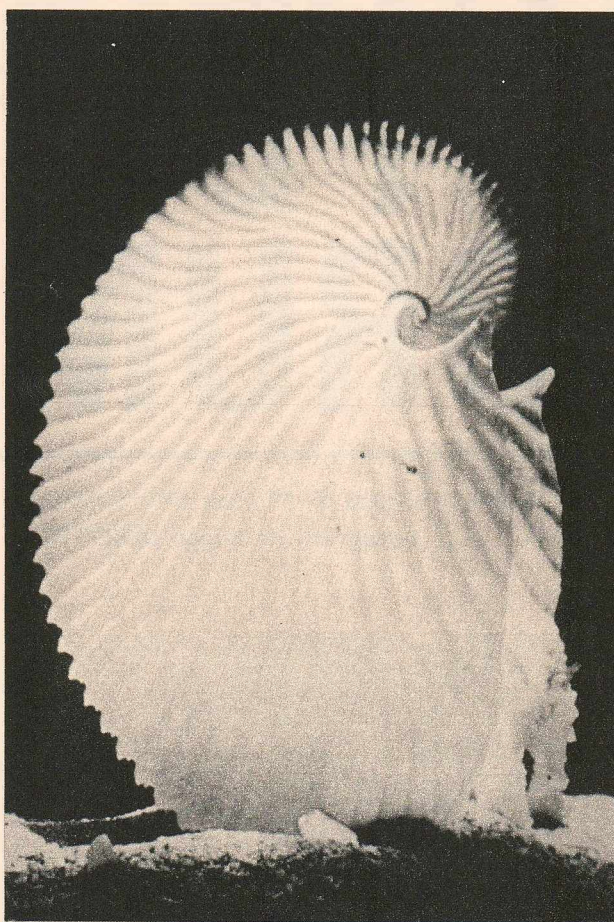
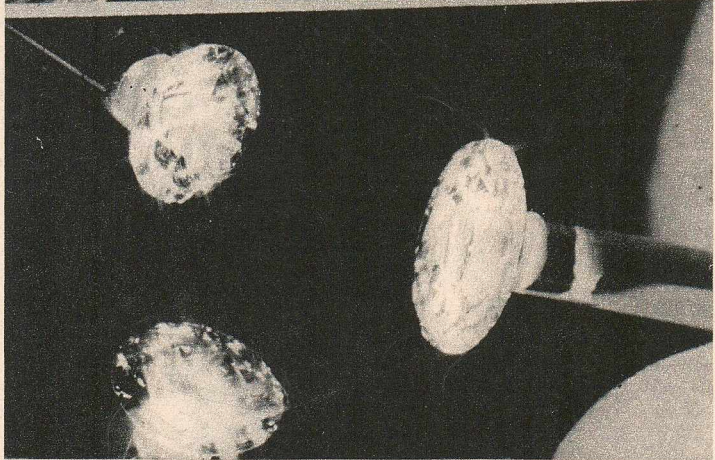
În final, aș vrea să mulțumesc cititorului Nicu Poenaru din Cimpulung Argeș pentru cuvintele încurajatoare pe care ni le adresează. Nu există satisfacție mai mare pe lumea aceasta decît aceea de a fi înțeles cu adevărat de către semenii tăi.

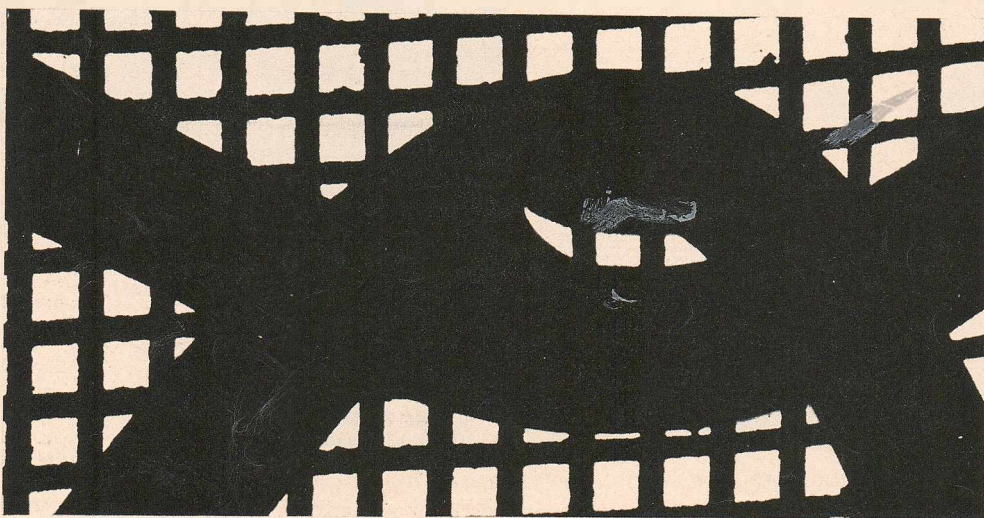
Iată câteva din cele mai mari diamante artificiale create până în prezent în laborator. Ele au fost «fabricate» într-un laborator al firmei «General Electric». Materia primă a fost grafitul, care se găsește și în creioanele obișnuite. Dar pentru a fabrica diamante nu este destul să cumpărați un număr suficient de creioane. Mai trebuie două fleacuri: o temperatură peste 2 000 grade și presiuni de ordinul unui milion de kilograme pe centimetru pătrat. Așa că...

◀ *diamante din... creion*

◀ *o glumă a naturii*

Oricit ar părea de curios, cele două vietăți din fotografie sînt... soț și soție. Este vorba de o specie de animal de mare extrem de rară, Paper Nautilus Argonauta, care trăiește în apele tropicale. Masculul este de 20 de ori mai mic decît femela! S-ar părea deci, prin forța lucrurilor, soțul cel mai «sub papuc» din cîți există... Și totuși lucrurile merg bine, soții se «înțeleg» și au numeroși descendenți. Morala: nu judecați după aparențe.

▶ *nu e un joc de umbre*

Acest straniu joc de umbre vorbește, de fapt, despre o reușită tehnică excepțională: realizarea celei mai fine rețele de cupru din lume. Ea este arătată aci la microscop. Pentru comparație au fost prinse în prim-plan două fire ale unui ciorap de nailon, care la mărirea apar ca niște țevi de canalizare...

▶ *covorul salvator*

Peste covor se poate trece nestinjenit prin foc! Pe aeroportul Stuttgart-Echterdingen a fost prezentat publicului, pentru prima oară, un covor neinflamabil. La accidente de avion izbucnesc ușor incendii din pricina combustibilului care se scurge din rezervoare. În asemenea cazuri devine dificilă transportarea sigură a pasagerilor, care părăsesc avionul peste aripi și prin ieșiri de salvare, în clădirea aeroportului sau în automobilele salvării. Cu ajutorul covorului neinflamabil poate fi creat un tobogan pneumatic de salvare. Covorul este alcătuit din câteva straturi de aluminiu, dintr-un țesut apreat cu soluții chimice speciale și dintr-un strat de material sintetic.

CÎND ONOAREA ÎNTÎRZIE PE DRUM...

Anchetă socială realizată de Viorica CIORBAGIU
Fotografii de Eugen IAROVICI

Va deveni oare mamă în bar?

Reproduc din memorie o istorioară cu tîlc pe care ne-a povestit-o, mai deunăzi, tovarășul Constantin Jurcă, prim-secretar al Comitetului județean U.T.C. Constanța (la rîndul său, a aflat-o de la un dascăl îndrăgit din facultate):

Cică odată s-au întovărășit pentru un drum lung dragostea, curajul și onoarea. Au mers laolaltă o vreme, pînă cînd dragostea le-a cerut voie celor doi tovarăși să se oprească preț de cîteva minute, promițînd că-i va ajunge din urmă. I-a ajuns. După un timp, curajul și-a găsit și el prilejul de popas. S-a întors într-un tîrziu, cu sufletul la gură, alăturîndu-se prietenilor săi. Și atunci onoarea le-a spus: «Pe mine să nu mă lăsați din ochi nici o clipă, să nu mă lăsați în urmă, fiindcă nu știu cînd și dacă mă mai întorc la voi...»

Interlocutorul nostru a adăugat că păstrează în memorie această scurtă poveste ca pe un talisman, ca pe un îndreptar în viață. Reporterul a transmis-o de dragul moralei,

ușor de deslușit în final. Poate vor citi și vor reflecta, inclusiv aceia care și-au lăsat onoarea să întîrzie pe drum...

Printre miile de fețe distinse care-și consumă vacanța pe litoralul Mării Negre se amestecă, pe alocuri, priviri furișate, înfățișări suspecte, căroră, dacă nu ești avizat, ți-e greu să le găsești un nume. Le-am stabilit jalnica identitate: sînt paraziții care stau peste zi în te miri ce coltoane și abia către seară ies pe străzi, prin baruri, otrăvind, atunci cînd izbutesc, senina atmosferă de vacanță. Dar să vă prezentăm și dv. cîteva asemenea specimene. Calificativele vor urma de la sine.

Bulevardul «Tomis» din Constanța, la ora asfințitului... După colțul barului «Cin-Cin», două grupuri pun la cale, evident, ceva necurat. Cînd ne apropiem, se despart fulgerător. Unii o iau la fugă și rămîne drept «victimă» un

▲
Culmea snobismului: cojoc pe caniculă!

▲
▲
În Piața Ovidiu apare, uneori, cîte un chip suspect...

bărbat tînăr: Nicolae Vasile, are domiciliul în București sectorul IV, intrarea Horbotei nr. 1. Pretinde că este sculptor în sticlă și s-a transferat la I.P.A.T. Constanța. Nu poate proba cu nici o legitimație, cu nici o adeverință. Anturajul risipit ca un stol de vrăbii speriate îl prezintă însă, fără echivoc, drept «bișnițar». Cu sau fără vocație suficientă. În orice caz, negoțul ilicit de lame, țigări străine sau chiar obiecte de valoare mai ridicată este o ispoză pentru care abandonează munca demnă, sistematică. Cînd tîgul nemuncit se va dezvălui, curînd, ca un prieten cu două fețe...

Uimitorul travaliu al bucureșteanului adaptat la «bișniță»

Ala mîinii nu suplinește totdeauna
viditatea căderii în «capcană».
menii legii sînt la datorie!

La barul «Victoria» sînt, deocamdată puține mese ocu-
pate. E încă devreme. Printre rarii consumatori recunoaș-
tem pe cîțiva indivizi certați cu legea: Mițu Ion — zis Lulu —
bișnițar inveterat, «Calul» — de profesie specialist în fur-
turi și înșelăciune. La o masă de lingă fereastră șade Silvia
Grozea, condamnată la 3 luni închisoare pentru prostituție.
Deocamdată pedeapsa a fost amînată fiindcă... în curînd va fi
mamă. Este de-a dreptul cutremurător să vezi o femeie
tinăra care, purtînd însemnele neîndoielnice ale mater-
nității, nu se sîfșește să stea în fața ceștii de cafea, cu țigara
aprinsă și să arunce priviri pline de înțeles bărbaților.
Peste o lună, poate chiar mai puțin, va veni pe lume un
copil de care mama lui se dezice încă de pe acum.

Pentru înfinit de numeroșii tați și mame care se oste-
nesc să-și educe copiii într-un spirit sănătos, ca să devină
oameni în adevăratul înțeles, pare de necrezut că există
pe lume părinți ca Silvia Grozea. Din nefericire există,
dar, din fericie, puțini. Printre aceștia din urmă se află
și Saib Nuri — 28 de ani — de profesie instalator de apă.
Nu-și practică meseria, a fost condamnat de două ori
pentru înșelăciune iar în prezent nu are nici o ocupație...
Cei trei copii (cel mai mare din ei are 6 ani) trăiesc nu
se știe din ce. A fost reclamat de «iubita» lui (Mirela
fomista!) pentru furtul unor obiecte de vestimen-
tație pe care el pretinde că i le-a cumpărat. («O dată,
cînd dormeam, ea mi-a furat și 1 400 de lei din buzunar»)
De unde atîția bani dacă nu muncești? — l-am întrebat.
Nuri a dat din umeri, apoi a bișuit ceva despre o căruță
cu care face cărușie c-un frate, despre soția lui care a
lucrat pe plajă la Mamaia... Instalatorul de apă e un munte
de om, e tată a trei copii, dar n-a mai muncit cîstit de
un an de zile. Și în clipa cînd l-am întîlnit nu avea alt gînd,
altă preocupare, decît să ia înapoi cadourile de la «Mirela
fomista» căreia îi spusese adio...

Da, din nefericire mai sînt părinți care-și leapădă copiii
pe drum ca pe niște obiecte nefolositoare. Mariana lanca
are 17 ani și amintirile despre «distracții» datează încă
de acum doi ani și ceva.

— Părinții sînt de acord?

— Nu știu, poate că sînt.

În cazul ei pare că nu se mișcă nici o rotiță, că nu are
pe dinăuntru decît vid. O privește cu ochi albi pe fosta ei
«prietenă» — Vasilica Niță, 23 de ani — care e în trata-
ment pentru sifilis și are un copil fără tată și nici o ocu-
pație (deocamdată...), și plînge, și se căiește. Mariana lanca
pare că nu înțelege de unde atîta tragism; ar fi bine să nu
ajungă să aibă cum înțelege la ce ruină fizică și morală duc
«distracțiile».

Viața cu strălucire falsă, fără muncă, tentația barurilor,
a rochiilor frumoase, a plimbărilor cu mașina ademenesc
uneori chiar și tineri crescuți în spiritul cinstei și omeniei.

Nicolae Făt — 22 de ani. E din comuna Tărcaia — județul
Bihor. Doi frați și o soră au rămas acasă. El s-a făcut zidar.
A lucrat pe un șantier de locuințe în Arad, apoi pe litoral,
unde cîștiga foarte bine, dar... de o lună și ceva nu mai
lucra nicăieri. Din cîștiguri se alesese praful și cel mai bun
costum i-a fost «furat». Ce vor zice ai lui dacă află pe
ce pantă a alunecat? Mi se strînge inima cînd mă gîndesc.

În biroul unde ducem discuția, alături de Nicolae Făt a
intrat și o fetiță. Singurul bagaj, o plasă.

— Cîți ani ai? — o întreabă omul legii.

— 14 ani și jumătate.

— Exact de-o vîrstă cu fiica mea. În ce clasă ești?

— Într-a șaptea.

— Nu se poate. Ai rămas repetentă?

— Da, de două ori.

Lidia B. răspunde cu candoare. A fugit din Timișoara
la mare. Direct de la ștrand, cu o turistă străină care i-a
plătit trenul... Părinții au dat-o în urmărire și după două
săptămîni i s-a dibuit urma în «Neptun», urmînd să fie
trimisă acasă. Îmbrăcată ca vai de lume, obosită, încă
îi mai sticleau ochii vorbind despre atracțiile litoralului.
Tatăl — vopsitor la Uzina textilă Timișoara, mama — cas-
nică, ea de două ori repetentă, fugind de la ștrand în
celălalt capăt al țării. Oare părinții, chiar îngrijorați fiind,
să nu-și descopere nici o vină?

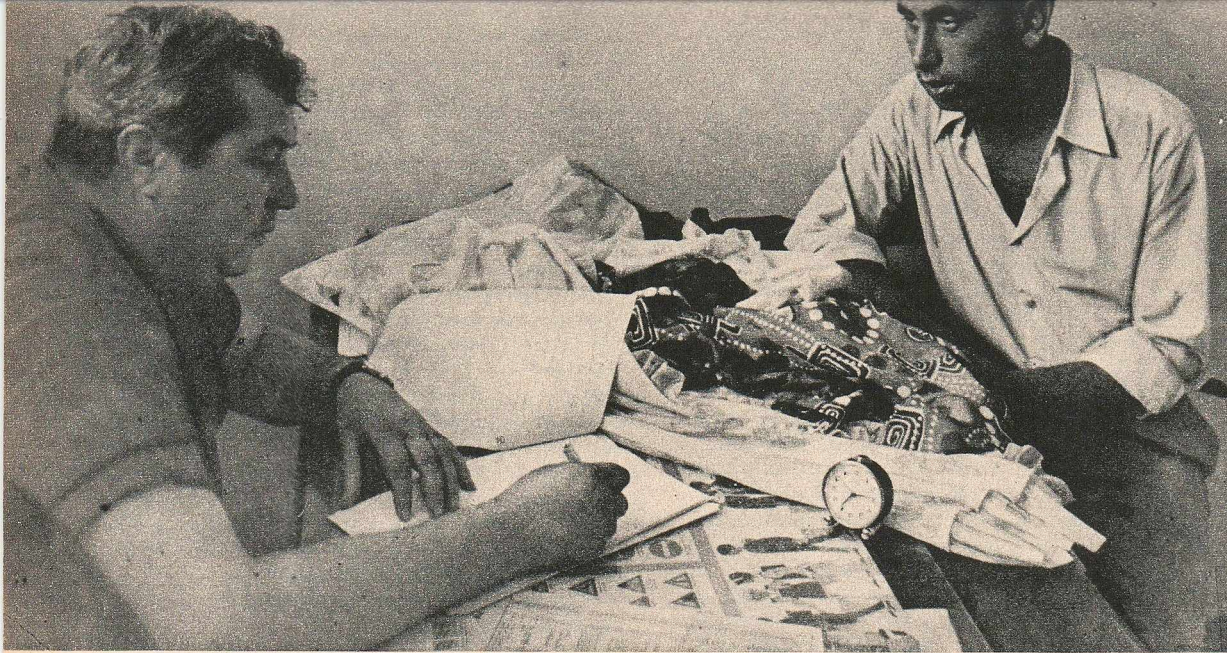
de Gh. EPURAN

corigențele olimpicele noastre

În ultima vreme multe din disciplinele sportive în care sînt puse speranțele noastre olimpice au trecut severe examene ale unor campionate continentale sau mondiale. Boxul și scrima mai de mult, atletismul, canotajul, canoie, tirul și luptele, mai recent, au fost printr-aceste rezultate le știm, și luate separat nu sînt chiar atît slabe, dovedind cã într-o oarecare mãsurã am ținut pasul cu cei mai buni. În contextul acestui an preolimpic cu un recorduri uimitoare ce subliniazã eforturile urdu depuse pe toate meridianele lumii în vederea întîlnirii olimpice de la München, ele nu ne pot însă mulțumi, și ne pot mulțumi fiindcă deși am rãmas printre cei mai buni la aceste sporturi care ne-au adus medalii la olimpiadele trecute, performanțele de anul acesta ne aratã cã ne îndepãrtat de cea mai înaltã treaptã a podiumului. Dacă nu a cucerit nici o medalie de aur la europenele de la București (față de patru la ediția anterioară de la București), minuitoarele și minutorii floretelor n-au mai fost primul plan al întrecerilor; atletele, care s-au întors din Mexic cu două medalii de aur și două de argint, au revoluția la Helsinki doar cu una de argint (și aici au fost cãmpionate europene); canotorii, ajunși în sfîrșit și anul trecut la «aur», n-au mai urcat pe podium la Bagsva: (așa cum o fac mereu colegele lor, din pãcate nãu încă la J.O.); «flotila de aur» a caiacului și canoiei a revoluția la Belgrad cu două medalii de aur, dar nici una obținută într-o probã olimpicã, iar tirul, sportul primelor noastre medalii olimpice, a dezamãgit la Suhl, doar fetele și un jureșind sã urce pe podium. Iatã deci un bilanș nu strãlucit care trebuie sã ne dea de gîndit.

Presã, care ne-a adus la timp rezultatele cãmpionatelor amintite, ne-a furnizat, ce-i drept, și u explicații pentru performanțele rãmase prea des așteptãri. Dincolo de optica arbitrilor de la Madrid, tactica greșitã a Ilenei Silai, de valurile pistei de la Bagsva și vîntului din poligonul de la Suhl, credem însă cã nevoie sã cãutãm cu atenție adevãratele cauze ale inciențelor tehnice și morale de care au dat dovadã nãu dintre sportivii noștri, în ciuda grijii cu care au fost înjurați și a unei munci de pregãtire de regulã peste nivelul care ei erau obișnuți. Fãrã îndoialã, federațiile de specialitate, tehnicienii lor, antrenorii și sportivii vor pune lãpã activitatea lor, o vor compara cu a cãmpionilor care s-au întrecut și de care au fost întrecuți și vor cel mai bun drum pentru munca lunilor viitoare și treci corigențelor olimpice. Ne-am permite însă unele sugeri ce ni se par general valabile. Prima privește volumul intensitatea efortului în munca de pregãtire, care la sportivii noștri nu atinge încă valorile pretinse de marile performanțe. În acest sens ni se pare elocventã declarația antrenorului Argentin Menis, care pînã la Helsinki era convins cã volumul mai mare decît cel pe care îl impuseserã elevii nu este posibil, dar care s-a convins cã adversarii tinerii noastre recordmane lucrează și mai «tare». Iatã deci u trebuie sã cãutãm în primul rînd plusul de centimetri minusul de secunde ce ne despart de cele mai înalte performanțe. Cum însă volumul și intensitatea maximã în antrenare și folosirea unor mijloace eficiente și moderne de recuperare, subliniem importanța acordãrii unei atenții speciale acestei pãrți integrante a antrenamentului pentru înaltã performanță. Or, pînã acum s-a vorbit mult despre mijloace de recuperare și s-a fãcut foarte puțin, principalele metode de pregãtire a sportivilor noștri olimpici fiind lipsite de complexitate modernã de recuperare. Și este curioasă aceastã stare de fapt, cînd un club cu o echipã de valoare mijlocie ca Universitatea Craiova a gãsit soluția ca fotbalistii sã beneficieze de bazin de liniștire și camerã de oxigen deși nu ne vine sã credem cã pe malurile Jiului se atinge volumul și intensitatea maximã în antrenamentele balonului rotund.

A doua sugestie privește latura moral-educativã, care mai veche a multor sportivi și în special a unora din marea talenți, care parcurg rapid drumul de afirmare datoritã calitãților naturale pentru care nu au cîștigat merit. Carența persistã fiindcã încă nu toți antrenorii sînt totodatã și educatori; fiindcã mulți dintre conducãtorii cluburilor și asociațiilor sportive se plocnesc în fața talentului și închid ochii în fața superficialitãții cu care se privește munca, viața, acești rãsfãțați ai stadioanelor. Mare cãmpion nu poate sã fie însă decît un om complex, un sportiv la care calitãțile fizice, morale și de voință sînt într-un echilibru perfect cu o atitudine exemplarã de muncã, de viață. Iatã de ce considerãm cã pentru trecerea corigențelor anului preolimpic nu-i suficient sã se înregistreze doar pregãtirea tehnicã ci — cel puțin în e mãsura — și cea educativã.

«Sã-mi dai scrisorile înapoi» a fost înlocuit cu alt refren: «Dã-mi îndãrãt... cadourile!»

La 17 ani are amintiri vechi despre «distracții».

CIND ONOAREA ÎNTÎRZIE PE DRUM...

În decorul tonic al litoralului, unde se bucurã de apã și soare mii și mii de oameni care în tot restul anului muncesc cu brațele ori cu mințea, descoperirea unor tineri care-și vînd tinerețea pe un pahar de coniac sau o rochie fistichie te umple de o adîncã tristețe. Fie o educație proastă, fie o lipsã totalã de rãspundere a lãsat fisuri grave în conștiința acestor îndrãgostiți de «viața ușoară» care, pe alocuri, poate naște prozeliti. Identificarea lor de cãtre echipele permanente ale Comitetului municipal U.T.C. Constanța în colaborare cu organele în drept nu este un scop în sine. În afara pedepselor, conform legilor țãrii, cei care trãiesc fãrã ocupație vor fi ajutați fie sã se califice, fie sã se integreze în munca productivã. Aceste acțiuni de salubritate moralã vor cãpãta (poate cã inițiativa Comitetului județean U.T.C. s-a și materializat) un cadru mult mai amplu: deputați, comitete de cetățeni, elevi, studenți și cite un delegat din partea organizațiilor U.T.C. ale întreprinderilor și unitãților care au nevoie de cadre îi vor ajuta pe cei amețiți de viciul lenei și al vieții fãrã capãții sã-și ocupe locul cuvenit în societatea noastrã, care nu admite rebuturi printre tineri, chiar dacã procentul lor este mic.

Un adolescent «teribil» purta pe maioul alb tot felul de desene strident colorate și de un prost-gust înfricoșãtor. În spate scria cu litere mari: «The Other World». Locotenentul major Constantin Trandaf l-a oprit prietenește pe puști, l-a întrebãt dacã știe cum se traduc cele trei cuvinte.

— Nu știu exact. Mi se pare cã-i numele unei orchestre.

— Traducerea exactã este: lumea cealaltã.

Puștiul și-a scos furios maioul peste cap și l-a pus în primul coș de gunoi:

— Eu vreau sã trãiesc în lumea asta!

Cînd toți tinerii care iau strãlucirea tinichelei drept aur vor înțelegã acest adevãr, nu vor mai face, desigur, concesii propriei lor ușurințe. Dacã ei singuri nu pot, sã-i ajutãm sã înțelegã cit mai curînd cã onoarea de a te numi om este conferitã de muncã.

Și mai țîn sã transmit o rugãmintã a tovarășului Marin Voicu — secretar cu propaganda la Comitetul municipal U.T.C. Constanța: «Tinerii cu domiciliul stabil în alte județe ale țãrii, care au fost atrași de «mirajul» litoralului, sã fie rechemãți, reprimiti acasã, sã aibã grijã de ei nu doar familiile, ci toți cei care în mod firesc sînt rãspunzãtori de complexa activitate educativã».

Cãntã vine, citeodatã, cam tirziu.▶

TRĂDAREA TRĂDĂTORULUI

«O împrejurare ieșită din comun: pentru prima dată într-un proces de spionaj, probe la dosar sînt ineseși materialele (microfilme, xeroxuri, notițe etc.) pe care, de-a lungul întregii sale activități, spionul le-a furnizat celor care l-au plătit. În original».

(Ziarele, despre procesul lui Mircea Codreanu)

Da, da, chiar așa este. Microfilme, xeroxuri, notițe autograf, zeci de pagini scrise cu cerneală albastră, cu «Carrioca» de culoare neagră, o filă scrisă cu verde... Un dosar în dosar. Volumul IV al cazului de spionaj industrial judecat luni trecute la Brașov cuprinde, printre sutele lui de file, și două coperte de culoarea sfeclei, pe care sînt scrise trei litere. Trei inițiale — S.S.R. — numele țării prescurtat, într-o limbă străină. Iar între copertele de culoarea sfeclei, dosar în dosar, au stat la dispoziția acuzării materialele originale furnizate de spion, mai mult chiar, scrisori și vederi, corespondența personală, particulară, «inofensivă» a lui Mircea Codreanu cu străinul.

Cum au ajuns «pentru prima dată într-un proces de spionaj» aceste materiale la dosarul de anchetă și apoi de judecată?

În perioada în care logodna trădării nu tusese încă perfectată, Mircea Codreanu trăgea cu ochiul nu numai spre performanțele tehnice ale firmei străine care-l impresionau, ci mai băga de seamă și modul original în care acea firmă se purta atent cu partenerii. «Spre deosebire de alte firme, am remarcat că, în general, toate cadourile pe care le făceau reprezentanții ei nu aveau imprimată pe ele marca firmei ci doar o etichetă lipită superficial, destul de ușor de îndepărtat. Am presupus că această măsură, oarecum de compromis, era luată cu multă subtilitate..., pentru a da posibilitate beneficiarilor darurilor să scoată eticheta și deci să nu se mai poată constata ulterior sursa lor».

Făcînd aceste prime observații, M.C. a intrat în problema domnișoarelor cu bună reputație la sfîrșitul de primăvară: ar fi păcătuît, dar să nu afle lumea... A rezistat momentan ispitei și a studiat în continuare discreția cavalierului gîlant de pe alte meleaguri.

Străinul cavalier gîlant se dovedea, într-adevăr, discret. Mare lucru în ziua de azi! — și-o fi zis *domnișoara* Mircea Codreanu, luînd cadourile pasate gentii pe perna mașinii, strecurate cu dulce perfidie în servieta lui sau înmînată direct la domiciliu dar în absența membrilor familiei.

Curtenitorul cavalier străin s-a arătat la fel de înțelegător și prudent în fixarea înțelînirilor. Alegeau împreună locurile cele mai tainice, ungherele cele mai inaccesibile altora, cînd ieșeau în lume, la restaurantele de lux, nu discutau decît despre familie... Iar cînd se vedeau în cadrul legal, ca parteneri oficiali de tratative, atunci să fii văzut talent de comediant pe amîndoi: reci și rezervați de parcă nu s-ar fi cunoscut.

Ei, dar *verba volant, scripta manent*. Alegînd slujba de spion, un om de reputația lui Mircea Codreanu, inginer cu frumoasă carieră și prestigiu deosebit, nu-și permitea să riste totul ca un aventurier oarecare. Faza cochetațiilor era depășită, omul nostru dorea garanții mai sigure decît discreția minimă. Dacă, într-un moment de neatenție sau din alte motive se va afla că materialele furnizate străinului provin de la el?

«Cînd i-am înmînat primul microfilm cu date secrete, i-am expus riscul pe care mi-l asum și temerea că, după executarea fotocopiilor, se va putea observa antetul documentelor cercetate, deci și sursa tabelelor cu date comparative. Străinul m-a liniștit, dîndu-mi asigurări că va păstra microfilmul în seiful lui personal de la uzină, că după dezvoltare va distruge filmul iar de pe fotografiile va tăia antetul, semnăturile și adresa, că, în sfîrșit, în plus față de toate aceste garanții, la fotocopii nu va avea acces decît o singură persoană, specialistul în prese hidraulice al firmei».

Cu un asemenea partener înțelegător și conspirativ să tot comiți acte de trădare! — și-o fi zis în gînd inginerul. Dar, ca un făcut, frîntîntările lui de cuget s-au rededeptat cînd, în aceeași perioadă, la uzinele «Steagul roșu» (la care lucra) a fost organizată o ședință de prelucrare a instrucțiunilor legale despre păstrarea secretului de serviciu. Participanții au ascultat expunerea cu un interes mai mult sau mai puțin pasiv, ca oamenii cu conștiința curată ce află încă o dată cum trebuie să se poarte, iar la sfîrșitul ei au semnat de luare de

cunoștință un succint proces-verbal. A luat cunoștință și a semnat și Mircea Codreanu. Al 98-lea. Era poate singurul dintre semnatarii pentru care prelucrarea producea un efect dramatic. Singurul pentru care ședința nu mai putea fi doar o măsură preventivă. Singurul care avea o taină. Tăcea și reflecta. Era în ziua de 8 iunie 1970 și Codreanu a notat în agenda de buzunar prima cugetare a dublei sale existențe: «A și să te oprești la timp».

Dar cum să te mai oprești?

«Am plecat de la ședință tulburat sufletește... Culmea ironiei era că în aceeași seară trebuia să mă înțelnesc din nou cu străinul. Rețin că i-am relatat despre această prelucrare, dar el m-a asigurat, ca de obicei, că legătura dintre noi nu prezintă pentru mine nici un risc, aducîndu-mi din nou vechile lui argumente (el recopiaza la hotel textele scrise de mina mea, iar originalele le rupe și le aruncă în W.C.; copiile xerografiate, planurile și prospectele le amestecă printre hîrtiile numeroaselor lui dosare; la firmă nu cunosc decît 2-3 persoane de încredere combinația noastră etc.)».

Garanțiile în care credea Mircea Codreanu depășeau chiar și aceste ultrasigura de precauție, pentru că relațiile dintre el și străin erau nu numai acelea ca de la patron la slujitor. Ei doi nu erau simpli parteneri de spionaj. Se considerau și prieteni, buni prieteni. Asigurările cuvîntului de onoare păreau înțărîte de girul sentimentelor — scuză folosirea cuvîntului — camaraderiești. «Camaraderie» înțărîită și de formarea unui cont la firmă, ultrasecret și el, în care prețel trădării, de asemenea cunoscut doar de 2-3 inițiați, urma să aștepte ultimul act de trădare al spionului — fuga din țară.

Pe scurt, spunea Mircea Codreanu, «m-am asigurat că pentru mine această furnizare de date nu reprezintă nici un risc».

În seara de 21 septembrie 1970 străinul venea din nou în țară și se înțelnea clandestin cu Mircea Codreanu la București. A doua zi, cei doi s-au revăzut la masa tratativelor comerciale cu obișnuitul joc de teatru al surprinderii. La prînz, din nou în particular, Mircea Codreanu îi mai vindea niște ultime secrete și își lua rămas bun. Se întorcea la Brașov, rugîndu-l pe străin să-i anunțe, înainte de plecare, rezultatul negocierilor cu întreprinderea română de comerț exterior, cu alte cuvinte roadele trădării. Înainte de plecare însemna înainte de 25 septembrie.

În după-amiaza zilei de joi 24 septembrie, simultan la București și Brașov, avînd aprobările legale, organele securității descindeau în locuințele ocupate de străin și de Mircea Codreanu. După cîteva ore de dispută după regulile logicii, străinul avea să recunoască proveniența datelor secrete găsite în servietă și în... trusa lui de toaletă. Era doar «desertul» șirului de divulgări comise de Mircea Codreanu. Restul documentelor compromițătoare zăceau la loc sigur, conform promisiunilor, în seiful patronului din străinătate.

În aceeași seară, la sfîrșitul perchezițiilor, cei doi spioni au fost arestați. A început ancheta. Pas cu pas, rînd cu rînd, răspuns cu răspuns. O anchetă despre desfășurarea căreia străinul va declara că nu are nimic să reproșeze. Eventual, doar competența profesională a redutabililor săi adversari.

În fața aceluiași adversari, Mircea Codreanu se zbătea între lamentări, regrete tirzii și vesnica obsesie a invinului: cît cunosc anchetatorii? Ce probe dețin ei? Unde o fi și ce-o fi făcînd străinul?

Străinul dădea în ziua de 3 octombrie cea de-a 12-a declarație în fața securității române. Pe la ora 13,00 din a opta zi de anchetă ajunseseră la cea de-a 64-a pagină scrisă cu mina sa, de bunăvoie și nesilit de nimeni. 1 951 de rînduri. A urmat al 1 952-lea: «Subsemnatul, sînt de acord ca eu sau altcineva să ia legătura cu firma mea pentru a aduce aici tablele care mi-au fost date mie de dl. Codreanu». Punct. Și semnătura.

Pe 9 octombrie străinul scria: «Sper că restul documentelor pe care le-am

primit de la dl. Codreanu vor fi în curînd în posesia dumneavoastră».

În ziua de 14 octombrie, la ora 8,35, *dumnealor*, ofițerii de securitate, prim-eau de la reprezentantul firmei dosarul cu coperte de culoarea sfeclei. 89 de file, dintre care 81 proveneau de la Codreanu, împreună cu faimosul microfilm conținînd 113 imagini.

Privesc o fotografie din vremurile bune ale «prieteniei» celor doi spioni. În vremea primelor contacte, înainte de recrutarea propriu-zisă. O fotografie făcută lingă castelul Bran. Mircea Codreanu înfruntă cu bravadă cerul, are capul lăsat pe spate, cu părul său blond, în vînt, înalt, impozant, sigur de el. Are și acum părul blond, e la fel de înalt, din cînd în cînd — obișnuința se pierde greu — mai lasă capul pe spate, sigur pe el a mai fost o vreme, dar niciodată, grosso modo vorbind, niciodată de la acea fotografie încoace Mircea Codreanu n-a mai înfruntat cu bravadă cerul.

Este o mare ambiție să dezghiocîi sufletul omului, iar psihologia unui spion poate fi mai absconsă decît oricare alta. Motivele trădării încearcă toată gama mobilurilor posibile: corupție, santai, vanitate, perversiune, nimicnicie, refulare, ură, derută, ușurință, vendetă... Și totuși, în ceea ce îl privește pe el, pe Codreanu, stăruia o impresie — siguranța. Era foarte sigur pe el. Un defect, o calitate, ceva neutru, n-are importanță, nu asta discutăm, ci doar că era un om sigur pe el. Înainte, ori-cînd, atunci — la Bran, după aceea chiar, cămătărînd interesele unității la care lucra și, prin ele, pe cele ale țării, furîndu-se pe paleierele hotelurilor populate de străini pentru a-și înfîlîni stăpînul, cerșind discreție, acceptînd cadouri purtate, în momentele de loialitate, în momentele de trădare, ajutînd colegii, mințînd colegii, justificînd buna-credință, înșelînd buna-credință, făcînd studii utile, copilînd studii secrete, Codreanu rămînea un om sigur pe el. El însuși, prețuitul, de neinlocuitul. De neinlocuit, de neprețuit, fie și ca spion. Spionul bine plasat, care credea că patronul și-ar sacrifica mai degrabă o mină decît pe el ca agent.

În aceeași fotografie de lingă castelul Bran — stăpînul, protectorul, prietenul. Rece, calculat, fără scrupule. Omul care promite orice, care cumpără orice, care vinde orice. Nu e o brută, nu e o stană de piatră. Un om aproape obișnuit, cu interese neobișnuite. La pocher s-ar putea să fie cel mai corect partener. N-ar trăda niciodată un prieten pentru o femeie, n-ar trîșa la cărți, n-ar rămînea dator, n-ar jigni pe nimeni. Dar respectă o regulă: nu e a lui, e a profesiei: un agent epuizat nu valorează nici cît o ceapă degerată.

A acceptat să se fotografieze amical cu Mircea Codreanu (aparat propriu, declanșator automat, filmul la el — la străin) ca să-i facă, desigur, hațîrul celui care, pe atunci, trebuia «racolat». Prietenului. Prietenul îl ține parcă forțat de braț; el, străinul, privește într-o parte, în dreapta, spre pămînt, căutînd să scape de indiscreția obiectivului nevinoat, părțaș la amintire. Amintiri spulberate.

Și o dată cu ele, ce a avut mai de preț Mircea Codreanu. Siguranța de sine, calitate, defect sau ceva neutru, n-are importanță, a răsuflet peste noapte. Brusc. Un balon rotund, devenit la prima înțepătură o băsică flască. Răsufletă. Sssss!...

Jalnică e soarta omului care se vinde crezînd că prețul lui nu poate fi plătit! Care trădînd, se trădează.

Privesc fotografia și-mi vine în gînd un proverb turcesc. Nu întîmplător. Era cugetarea de sfîrșit de viață a unui alt spion, înșelat, în felul lui, și el. Un spion vestit însă — Elyesa Bazna, alias «Cice-ro». Și acela, poate, a notat zicala în vreo agendă, asemenea cugetării lui Mircea Codreanu din ziua de 8 iunie 1970, cu foamea de destăinuire ce încearcă pe oamenii dublelor existențe, atunci, în perioadele acelea dramatice, în care ei încep să observe cu cită singuratate s-au înconjurat. Proverbul spune: «Pomul înșelăciunii nu dă fructe».

Sergiu ANDON

FEMINITATE

de Henri WALD

Prin cuvîntul «om» se înțelegea pînă nu demult doar «bărbatul» sau, în cazul cel mai bun, mai ales bărbatul. Înșiși biologia contemporană, dacă ar folosi aceeași imagine ca mitul biblic al «Facerii», ne-ar povesti cum determinismul a smuls o coastă din trupul Evei și l-a făurit pe Adam... În conservarea și perpetuarea speciei rolul decisiv îl are femela. În anumite cazuri, viața se și dispensează de aportul masculului; în alte cazuri, se mulțumește cu o contribuție minimă din partea lui.

Conceptiile patriarhale au menținut totuși pînă în zilele noastre credința în superioritatea definitivă a bărbatului față de femeie. «Feminin» însemna slab, iar «bărbătesc» însemna puternic. Cifrele faste erau bărbătești, iar cele nefaste erau feminine. Iudeo-creștinismul l-a imaginat pe Dumnezeu după chipul bărbatului, nu al femeii.

Înșiși antropogeneză înseamnă nu numai apariția bărbatului, ci și a femeii. Femeia și bărbatul sînt cele două modalități de existență ale omului. Prin umanitatea lor, ei se identifică, dar în același timp se deosebesc prin rostul pe care îl au atît ca ființe naturale, cît și ca ființe făuritoare de cultură. Între bărbat și femeie există o unitate dialectică: sînt contradictorii dar inseparabili.

Deosebirea dintre ei nu constă în superioritatea unuia asupra celuilalt, ci în superioritatea fiecăruia față de celălalt. Între calitățile lor nu există o ierarhie, ci o colaborare.

În natură, masculul pare să fie principalul mijloc de tatonare adaptativă a speciei, și deci primul expus să suporte rigourile selecției naturale, în vreme ce femela, conservatoarea și reproducătoare speciei, convertește succesele obținute în invarianță ereditară. De aceea puterea fizică a femeii este mai mică, dar se redresează mai ușor în urma unei agresiuni. Este banală constatarea că femeile sînt mai rezistente decît bărbații. În cultură, bărbatul este mai îndrăzneț, mai temerar și mai grăbit, în vreme ce femeia este mai cumpătată, mai prudentă și mai răbdătoare. Bărbatul este mai neînșișit, mai idealist, mai raționalist și mai înclinat spre abstracții, iar femeia este mai potolită, mai realistă, mai empirică, mai afectivă și mai atentă la împrejurările concrete: Fenomenele de telepatie sînt mult mai frecvente la femei decît la bărbați.

Pe măsură ce societatea izbutește să treacă pe seama mașinilor o parte din ce în ce mai mare a efortului fizic, dispar și deosebirile dintre meseriile bărbătești și cele feminine. Nu există profesioniști eterni feminine, ci numai o practică feminină a diverselor profesii, o contribuție feminină în profesarea diferitelor meserii. Egalitatea politică nu trebuie să ducă la virilizarea femeilor, după cum nu duce la efeminarea bărbaților. Egalitate nu înseamnă uniformizare, ci dimpotrivă, diferențiere. Cultura are nevoie nu numai de aportul bărbaților, ci și de contribuția femeilor. Mai ales astăzi, cînd în lumea occidentală se agravează dezechilibrul dintre minte și suflet, dintre știință și conștiință, dintre mijloace și scopuri, într-o «societate bolnavă, care — după cum observă cercetătoarea americană Betty Friedan — nu are curajul să facă față problemelor sale, care nu este capabilă să conceapă scopuri și țeluri pe măsura indivizilor săi și care preferă să ignoreze potențialul pe care îl reprezintă femeile».

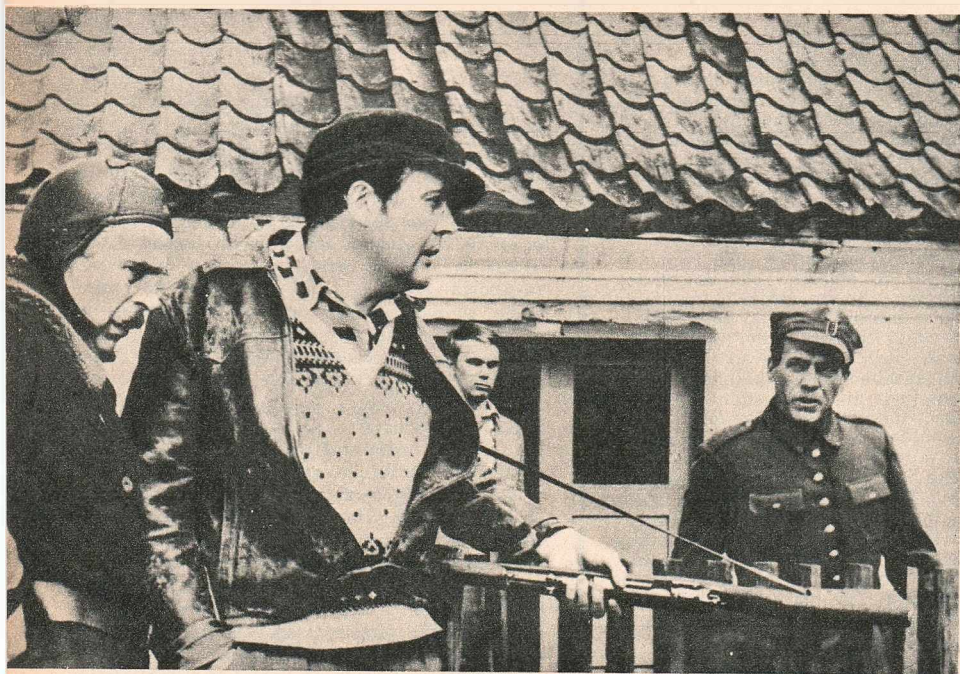
După atîtea milenii de patriarhat vor trebui educate ineseși femeile pentru îndeplinirea unui asemenea rol. Nu încrederea în propriile ei forțe a determinat-o pe ducesa de Bourgogne să afirme că e preferabilă domnia femeilor decît a bărbaților, deoarece sub un rege conduc femeile, iar sub o regină conduc totuși bărbații...

Prin eliberarea socială și națională a tuturor și a fiecăruia, societatea socialistă desînțelnează orice discriminare între bărbat și femeie, dar nu anulează deosebirile dintre ei, deoarece are nevoie de aportul lor deosebit.

Într-o scrisoare adresată în 1932 profesorului Gh. Marinescu, Gina Lombrozo-Ferrero spune «că femeia și bărbatul sînt deosebiți pentru că natura i-a vrut deosebiți și i-a vrut deosebiți pentru că ei se completează, pentru că prin această completare tormează un tot cu mult mai important decît dacă ar fi fost aceiași».

Omul este și materie și spirit, și necesitate și libertate, și afectiv și rațional, și practică și teorie, și bărbat și femeie.

Feminitatea este o contribuție spirituală la dezvoltarea umanității.

PE ECRANE

«MERIDIANUL ZERO»

Există în cinematograful polonez, ca și în dramaturgie și literatură de altfel, tradiția analizei psihologice a personajelor dramatic angajate în momentele cheie ale istoriei. Puși în situații-limită (și perioada luptei împotriva naziștilor sau stabilirea, la fel de dramatică, a noului ordin postbelice sînt surse bogate de inspirație), eroii acționează conform unui cod moral care este propus meditației. Curajul sau lașitățile generate de un minimum de instinct de conservare, responsabilitatea în lupta cu forțele primare, brutale sau teroriste — iată doar câteva aspecte surprinse de *Cenușă și diamant*, *Canal*, *Prima zi de libertate* sau *Legea și forța*.

Meridianul zero se înscrie în aceeași preocupare de investigație psihologică a eroilor generați de momentul imediat următor terminării războiului. Avînd vocația dramaticului și a alegerii unor fizionomii tipice, regizorul W. Podgorski își propune o analiză contemporană (citește lucidă și reală) a luptei pentru instaurarea noului ordin într-unul din orașele mazurieni eliberate de sub stăpînirea fascistă. Numai că, în locul teroarei instaurate de cel de-al III-lea Reich, în oraș domnește, cu aceleași mijloace verificate ca fiind generatoare de frică și ascultare, o bandă de anarhiști violenți și primari, împotriva cărora trebuie să lupte noul comandant trimis de la centru. Excelentă alegerea acestui actor: Ryszard Filipowski, a cărui

față puternică, atentă, concentrată și severă epecețluită de siguranța omului matur, obișnuit cu bătăliile războiului; o față pe care se poate citi înțelegerea profundă, ușor tragică, ușor detașată, a suferințelor sale și a semenilor săi; o figură care prin simpla ei apariție te incită la a traduce acțiunile în cuvinte, o prezență care dă garanția reușitei faptelor sale.

Dacă filmul debutează promițător, cu lungi planuri de plasare a omului într-o natură înstrăinată și rece, cu care de asemenea trebuie să se lupte, și se continuă o bună parte pe aceeași linie de comentariu obiectiv al participanților la acțiune, complex surprinși în manifestările lor proprii (amuzante, amare, venale sau responsabile), finalul este în schimb lucrat în tonurile unui film de aventuri. În încercarea sa de a fi firesc în exprimare, regizorul îi scapă însă unele scheme ușor demonstrative, poate datorită unei crispări care se instalează și în scenariu de îndată ce începe lupta propriu-zisă. Remarcăm unele secvențe deosebit de izbutite, ca aceea a adunării la primărie a cetățenilor, ale căror fețe sînt, fiecare, mici cărți cu însemnări de viață și de istorie.

Un film dramatic, sobru, despre curaj și conștiință, despre eroismul firesc și anonim al celor ce s-au angajat în lupta pentru dreptatea comunistă.

Juliana POP

Florinda Bolkan,
eroina frumoasei
povești de dragoste
«Anonimul venetian».

«Bandiții la Roma»
au fost prost primiți.

Solidaritatea muncitorească
intr-o impresionantă secvență
din filmul lui
Alberto Bevilacqua
«La Califfa»
În fotografie —
Romy Schneider
și Ugo Tognazzi

NU! VIOLENȚEI ȘI PROSTULUI GUST

«Publicul a obosit de atîta cinematograf violent» își intitulează revista *Epoca* un amplu articol ce comentează rezultatele încasărilor realizate în Italia ultimilor doi ani. Producătorii care au trăit o bună bucată de timp pe seama peliculelor ce exaltau violența în sine, erotismul, prostul-gust sînt serios amenințați. «Statisticile dau glas cetățeanului care-și plătește biletul de cinema — se spune în comentariu — și care dorește să întilnească într-o operă cinematografică reflectarea sentimentelor sale, fie în registru dramatic, fie în cel comic». Orientările cinefilului italian sînt grăitoare pentru o anumită stare de nemulțumire care se înregistrează astăzi pretutindeni în masa spectatorilor medii la adresa cinematografului comercial, corupt și nedemn. Vom reveni și în alte articole asupra impasurilor filmului occidental, dar deocamdată intenționăm să desprindem acele exemple care dovedesc fără putință de tăgadă că făgăduința senzațiilor tari nu mai este o garanție a succesului de casă. Printre catastrofele financiare se află peliculele de aventuri fără nici un suport uman, precum «Fantoma piratului Barbăneagră», «Orașul violent», «În serviciul tuturor steagurilor», «Brigada diavolului», «Oameni și cobre», «Lovitura de 500 de milioane la Banca națională», «Vii sau mai bine morți», «Concerte pentru

de Constantin POPESCU

DRESSLER Marie

Actriță americană de film și teatru, de origine germană, născută Leila von Koerber, la Coburg (Canada), la 19 noiembrie 1869; moartă la Santa Barbara (California), la 18 iulie 1934. Precedată de o binemerită glorie teatrală, își face debutul în film în epoca eroică a pionieratului, 1912, devenind unul dintre primele stururi de comedie ale faimoasei companii Keystone, membră activă a grupului de actori al lui Mack Sennett, unde va întâlni pe Chaplin într-o memorabilă comedie: *Tillie's Punctured Romance* (1914). După o revenire în teatru care a durat un deceniu, se întoarce la Hollywood în 1927, abordând de astă dată drama realistă. Se impune o dată cu apariția primelor filme vorbitoare, făcând excelente roluri de compoziție în filme ca: *The Patsy* (1928), *Lady Divine* (1929), *The Road Show* (id.), *The Vagabond Lover* (id.), *Noroc la femei* (id.), *Anna Christie* (1930), film pentru care (deși alături de Garbo), obține un premiu pentru compoziție, *Caught Short* (id.), *The Swan* (id.), *Cîntărețul din Sevilla* (id.), *Let Us be Gay* (id.), *Derelict* (id.), *One Romantic Night* (id.), *Min and Bill* (Sacrificiu — 1931), film pentru care obține Premiul Oscar de interpretare, *Dangerous Females* (id.), *Prosperity* (id.), *Emma* (Fără mamă — 1932), *Dineu la ora opt* (1933), *Tugboat Annie* (id.), *Christopher Bean* (id.), *Doctor Bull* (id.). A fost una dintre figurile cvasilegendare ale unui Hollywood dispărut, care știa să-și aducă omagiul și marilor valori actoricești, nu numai frumuseților de bazar.

DRÉVILLE Jean

Regizor francez de film, născut la 20 septembrie 1906, la Vitry-sur-Seine. Desenator pentru publicitate, apoi ziarist și critic de film, se dedică regiei de film, debutând cu câteva documentare (1928-1929), pentru a realiza apoi, în 1931, primul său film artistic de lung metraj: *Pomme d'amour*. Semnează în anii '30 un număr apreciabil de filme, vădind o perfectă cunoaștere a tehnicii cinematografice și, ceea ce e mai rar, un gust sigur în alegerea actorilor și compunerea atmosferei. I se datorează filme ca: *Gelozie* (1934) cu Harry Baur, *Micile prietene* (1936) cu Madeleine Renaud, *Troika* (1937) cu Jany Holt, C. Vanel, J. Murat, *Noaptea albe* (id.) cu Gaby Morlay, *Maman Colibri* (id.) cu Huguette Duflos, *Jucătorul de șah* (1938) cu Conrad Veidt, Françoise Rosay, *Verdictul* (1939) cu Harry Baur etc. În anii războiului turnează printre altele: o comedie originală, *Anette și rivala ei* (1941), o ecranizare impecabilă, *Les Roquevillards* (Noaptea păcatului — 1943) după Henri Bordeaux, și, împreună cu Noël-Noël, *Colivia cu privighetori* (1944), o comedie cu neașteptate nuanțe de satiră socială. După război, mai exigent în alegerea subiecților, turnează filme de înaltă ținută artistică, ce se dovedesc și mari succese de public. Amintim: *La ferme du pendu* (1945), *Le visiteur* (Idolul prăbșuit — 1946) cu Pierre Fresnay, *Copie conforme* (Mr. Alibi — Omul din umbră — id.), veritabil recital jouvet, *Bătălia pentru apa grea* (1947 — în colaborare cu cinești norvegieni), elogiu închinat eroilor Rezistenței, *Parada timpului pierdut* (1948), din nou în colaborare cu Noël-Noël, film distins cu premiile L. Delluc și Grand Prix-ul filmului francez, *Retour à la vie* (1949), film premiat de trei ori, *Orizonturi fără sfârșit* (1952), dedicat memoriei aviațoarei Hélène Boucher, cu Gisèle Pascal, film premiat la Cannes cu premiul O.C.C.I., *La reine Margot* (1954), cu Jeanne Moreau, *La belle et le tzigane*, cu Nicole Courcel, *À pied, à cheval et en spoutnik* (1958), *Normandie-Niemen* (copr. cu U.R.S.S. — 1959), vibrant omagiu adus eroilor din aviație, prieteniei de arme franco-sovietice, *La Fayette* (1961), super-produție istorică în culori și ecran panoramic, *Sentinelă adormită* (1966) din nou cu Noël-Noël etc.

DREYER Carl Theodor

Regizor de film și scenarist danez de origine suedeză, născut la Copenhaga la 3 februarie 1889; mort la 20 martie 1968. Artist sever în opera sa, cu predilecție pentru gravele probleme ale sufletului uman (cu risante înclinații către misticism) și constantă preocupare pentru desăvârșirea formei, tinzând către un clasicism absolut, C.Th. Dreyer se impune de la primele sale filme ca un cineast cu un «weltschauung» bine delimitat, făcând din opera sa prilej de meditare asupra marilor contradicții din ființa umană dar și de (temperată) revoltă împotriva intoleranței și oprirării. Aparține acelei rare elite de creatori pentru care actul de creație e un fel de ritual sacru. A eliminat din opera sa orice infloritură caligrafică, orice concesie făcută vreunei mode, publicului sau producătorilor. A debutat ca scenarist la casa Nordisk, și, după șapte ani de lungă ucenicie în tehnica filmului, a debutat în regie cu *Prezidentul* (1918), urmat de *Pagini din cartea lui Satan* (1920-1921), *Văduva pastorului* (id. — Suedia), *Lubiți-vă unii pe alții* (Germania — 1921-1922), *A fost odată* (Danemarca — 1922), *Michaël* (Germania — 1924), *Respectă-ți soția* (Danemarca — 1925), *Lagodnicii din Glomdal* (Norvegia — 1925-1926). Cucerete gloria universală cu *Pasiunea Jeannei d'Arc* (1926-1928), film realizat în Franța, în interpretarea magnifică a mării Falconetti, unul dintre cele mai desăvârșite filme din istoria cinematografului. În anii vorbirilor, preocupat de o seamă de probleme estetice ridicate de noua tehnică, debutează cu o operă imperfectă dar plină de idei fecunde, *Vampirul* (*L'étrange aventure de David Grey*), film realizat în două versiuni, franceză și germană (1932), urmat abia la 11 ani distanță de *Dies Irae* (Danemarca — 1943). Urmează: *David ființe* (1944), *Ordet* (*Cuvîntul* — 1954) și *Gertrud* (1964), cu care se încheie filmografia acestui mare, singular, creator.

DRUJNIKOV Vladimir

Actor sovietic de film, născut la 30 mai 1922. Face parte din glorioasa pleiadă a actorilor sovietici care s-au afirmat în primii ani de după război. Studiază arta dramatică la Conservatorul de pe lângă MHAAT și debutează paralel în teatru și film, stîrnind o adevărată senzație cu creația sa din *Vinovați fără vină* (1945), ecranizare a lui V. Petrov după piesa lui Ostrovski. Cu un chip de o mare frumusețe spirituală și un neobișnuit temperament dramatic, se impune în scurtă vreme într-o serie de filme ca: *Ima noastră* (1947), *Floarea de piatră* (1948), *Balada Siberiei* (id.), *Complotul condamnaților* (1950), *Jukovski* (id.), *Minerii din Donbass* (1951) etc., care-i asigură o popularitate imensă acit în patrie cit și peste hotare. Jucul său se maturizează treptat căpătînd o rafinare și o suplețe aduse de o bogată experiență teatrală și cinematografică care-i dau posibilitatea să atace roluri mai dificile, mai complexe: *Cărări primejdioase* (1955), *Zvăpăiața* (id.), după Cehov, *Primele bucurii și O vară neobișnuită* (1956-1957), după romanul lui C. Fedin, *Rugul nemuririi* (id.), unde interpretează rolul filozofului Giordano Bruno, *Trepte abrupte* (1957), *Rîndulele* (1958), *Duelul* (1961), după Cehov, *Trei surori* (1964), după piesa lui Cehov, *Misiune extraordinară* (1965), *Al zecelea pas* (1967), *Hiperboloidul ing. Garin* (id.), *Călugărul misterios* (1970) etc. A colaborat la dublajul în limba rusă a numeroase filme străine, printre care: *Șoferii iadului*, *Cei șapte magnifici* etc. V.D. este Artist emerit al R.S.F.S.R. din 1965.

Un irezistibil cuplu comic.
Monica Vitti și Marcello Mastroianni
în «Drama geloziei».

NU! VIOLENȚEI ȘI PROSTULUI GUST

solo de pistol». Titlurile vorbesc singure. O soartă nu mai puțin fericită au avut-o și filmele cu jalnice tribulații erotice, precum «Pendulum», «O pereche ciudată», «Doamna în ciment», «Trei pași în delir», «Splendoarea și mizeria doamnei Royale».

În mod îmbucurător, opțiunile publicului s-au îndreptat către capodoperele marilor cinești, «Căderea zeilor» de Visconti și «Satyricon» al lui Fellini (929 000 000 și respectiv 749 400 000 de intrări față de, bunăoară, «Brigada diavolului» — 223 300 000), către filmele cu un puternic substrat politico-social, precum «Ancheta asupra unui cetățean aflat în afara oricărei bănueli» (Elio Petri), «Metello» (Mauro Bolognini), «La Califfa» (A. Bevilacqua); de o deosebită audiență s-au bucurat poveștile de dragoste realizate «cu eleganță și respect pentru gustul publicului», acele filme simple, omenești, care au «curațul bunelor sentimente» într-o epocă pe care unii o vor cu tot dinadinsul contorsionată și dură; este semnificativ în această privință succesul copleșitor al «Anonimului venețian» (regia — Enrico Maria Salerno, interpreți — Florinda Bolkan și Tony Musante), care ține de luni de zile afișul cu sălile pline, al filmelor «Fiica lui Ryan» (D. Lean) sau «Șerafino» al lui Germi. În sfârșit, în capul listei de «aducătoare de câștiguri» se află câteva satire în care se pot recunoaște micile sau marile neajunsuri ale vieții de zi cu zi și care au constituit întotdeauna pentru filmul italian o sursă de umor tonic, cu adresă precisă: «Medicul de la asigurări», «Soția preotului», «Fata cu pistolul», «Drama geloziei», «Dragostea mea, ajută-mă». Așadar, tot maestrul satirei precum Dino Risi sau Mario Monicelli ori mai nou-venitul Ettore Scola («Drama geloziei») înving în concurența cu peliculele vulgarității și indiferenței etice. Este reacția necesară a bunului-simț împotriva a ceea ce înjosește o artă menită să apere omul.

Magda MIHĂILESCU

de C.N. CONSTANTINIU

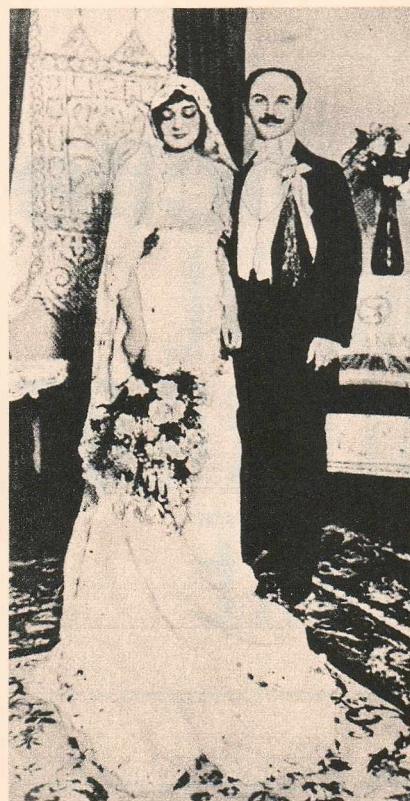
un om obișnuit?

● De ce oare se spune despre un om care nu este actor demician ori scriitor cu renume că e un «om simplu», un «om obișnuit»? Formula ține de șabloane lexicale de acceptate cu ușurință, altelei de comoditate noastră de a într-o personalitate, chiar dacă se află într-o școală de sat ori într-o fabrică. Prim-planul cu profesoara Ileana Pogan — de prin Țara Moșilor — a fost relevant în această privință. Cite adevăruri despre muncă și viață ne-a spus, cu acțiune firesc al oamenilor pentru care profesiunea — luată în serios — devine o îndeletnicire de cel mai mare interes: o rațiune a existenței! Lucruri «mari» se pot face oriunde. Pentru că un «lucru mare» nu este altceva decît exercitarea exemplară a profesiunii, la care se adaugă calități umane normale: modestie, pasiune, sensibilitate, credință pentru adevăr, încredere în semeni, cu care te faci respectat și prețuit.

Prim-planul ajuns în această zonă a «oamenilor obișnuiți» deschide o largă fereastră spre o cunoaștere în extensivă a «simplelor personalități», de care nu ducem lipsă. În ba care, dimpotrivă, alcătuiesc cea uriașă conștiință a țării a cărei biografie e bine să o știm. Nici o lecție despre etică și răspundere socială, oricît de savant alcătuită, nu poate acționa cu mai multă forță asupra noastră decît conștientul direct, nemijlocit, cu oameni adevărați.

● «Destinul unei familii» — așa s-a intitulat reportajul realizat de Mircea Radu Iacoban prezentat duminică seara. Un titlu extrem de semnificativ, închizînd în el biografia socială și morală a unei vechi familii de pe meleagurile Suceviței, lucrători la gătore din tată în fiu. Niște oameni care n-au făcut nimic ieșit din comun, senzațional, — așa cum preciza și comentariul — o familie obișnuită, cu altă cuvinte, fiindcă dăruirea în munca de zi cu zi ni se pare (și este) firească. Iar ceea ce ne-a arătat reportajul a fost ceva cu deosebire emoționant: la vîrsta împlinirii și a odihnei, unul din acești îndrăgostiți ai pădurilor, om al cărui miini au «mingîiat» codri întregi, iese la pensie. Moment de adîncă emoție dar și de nostalgie discret surprinsă pe chipul brăzdat al bătrînelului. În mijlocul neme roasei sale familii adunate ca să cinstească cum se cuvine acest eveniment, bătrînelul a mulțumit în cuvinte emoționate și emoționante. Locul său nu va rămîne gol. Îl vor lua fiii și copiii fiilor lui, lucrători la gătorele din Sucevița de cînd se știe. Destinul unei familii...

● «Postmeridianul»: iată un subiect care rămîne... deschis. Indiferent că se numește «postmeridian» sau altfel. Ideea magazinului de duminică după-amiază este o ecuație nerezolvată încă. Am urmărit cu mare atenție emisiunea de duminică și — sincer vorbind — puține au fost momentele de satisfacție. Programul ni s-a părut (și nu e prima oară în ultima vreme) alcătuit în pripă, improvizat, fără o idee conducătoare: un reportaj despre București nocturn, care nu a depășit condiția unei ilustrate convenționale și neutre, un moment vesel (pe care îl mai văzuserăm de cîteva ori) cu Amza Pellea, un film despre pinguini (cu imagini știute și răsătute, care ar fi putut figura la fel de bine în cadrul «Telediciclopediei»), un desen animat (care ne-a fost oferit fără prea multe explicații: e un fragment sau e tot filmul?) și un reportaj de la Buftea (singurul lucru mai reușit al emisiunii). E păcat... Ce ar trebui să fie un magazin duminical? e altă întrebare care ne vine pe buze, chiar dacă au formulat-o mulți alții înaintea noastră. Credem că o asemenea emisiune trebuie să fie ca un... ziar. Să cuprindă, adică, subiecte din toate domeniile, însă nu haotic alăturate, ci mereu interesante și «la zi», «paginate» după o anumită idee, ilustrate atractiv. Emisiunea trebuie să aibă un ritm al ei, așa cum orice ziar are un «ritm» al lui; trebuie să cuprindă totul, de la faptul divers pînă la reportajul politic; trebuie să aibă — ca orice ziar care se respectă — rubricile sale fixe, susținute de colaboratori prestigioși, a căror «semnătură» să fie căutată de telespectatori; trebuie să știe să-și facă reclamă și să-și «vîndă» subiectele; trebuie — într-un cuvînt — să fie ca un ziar pe care ți-e frică mereu să nu-l pierzi, într-atît de repede se epuizează...

1 2

documente de arhivă

În prima fotografie, care poartă data 1 februarie 1912: «Domnul N.D. Cocea, ziarist de frunte și polemist temut, director, proprietar al ziarului Rampa și al revistei Facla, căsătorit cu gentila domnișoară Florica Mille, fiica domnului Constantin Mille, directorul ziarelor Adevărul și Dimineața».

Fotografia 2: Nisa, martie 1921. Un fotograf instalat pe marele bulevard de pe malul mării citește ziarul L'Humanité în așteptarea clienților. Este Panait Istrati, scriitorul care se va bucura, în anii următori, de celebritate europeană. Valorosul document poartă semnătura autografă a scriitorului.

inginer la... 85 de ani!

Neavând posibilități materiale de a urma cursurile universitare, Achille Carrara din Padova (Italia) a fost nevoit să aștepte cam mult (67 de ani) până când și-a putut realiza visul.

Desigur că această realizare nu s-a produs cu ușurință. În afara vârstei neobișnuite pe care o avea când și-a propus să obțină diploma de inginer, el a avut de întâmpinat și greutăți în fața forurilor universitare surprinse de cererea de a urma cursurile politehnice a unui «student» în vârstă de... 80 de ani! Perseverența și ambiția sa au biruit însă toate dificultățile și Achille Carrara a obținut mult râvnitul titlu de inginer. Iată de ce și fotografia alăturată îi este cea mai dragă: este ziua în care a primit titlul, împreună cu tradiționala coroană de lauri.

cu ricșa pe malul rinului

Un cetățean binecrescut (1,82 m) din Köln, pe nume Clement Mütter, cu un spirit de inițiativă direct proporțional cu înălțimea, a introdus ricșa pe străzile cunoscutului oraș vest-german de pe malurile Rinului.

Toate bune, numai că o plimbare cu această ricșă costă tocmai atita cât să-ți taie pofta s-o mai repeți.

bani, bursă, beneficii ilicite SUB SEMNUL SCANDALURILOR FINANCIARE

de Florica ŞELMARU

În a doua jumătate a lunii trecute, la Madrid, mai multe furgonete transportau la birourile a optsprezece avocați tot atâtea exemplare ale unui voluminos ansamblu de documente (aproximativ 5 000 de file). Pentru prima dată, pare-se, instanțele judecătorești din Spania fotocopiază un dosar — îndeobște, acesta se întocmește în unicat — spre a îngădui apărării să se pregătească în vederea unui proces. Procesul e al societății «Maquinaria Textil del Norte de Espana», faimoasa Matesa, despre a cărei vertiginoasă ascensiune am mai scris (Flacăra nr. 813/2 ianuarie 1971). Arătam atunci cum — înființată în 1956, pe baza unei prime escrocherii, achiziționarea cu deverse scoase clandestin din Spania a unui brevet francez de războaie de țesut — Matesa devenise o societate-vedetă, model de «expansiune dinamică» și de «eficiență» în competiția internațională, răsfățată ca atare de Banca spaniolă de credit industrial (B.C.I.). Dar polițele, din ce în ce mai generoase, acordate de B.C.I. erau rambursate tot după sistemul inaugurat cu atita succes la începuturile activității: creditele obținute (de la 543 milioane pesetas în 1965 ajunseseră la 10 miliarde în 1970) erau îndesate în valize și trecute peste graniță, convertite apoi în deverse și reintroduse în țară sub această formă, expresie convingătoare a unei activități economice deosebit de fructuoase...

1 287 ANI ÎNCHISOARE...

După treisprezece ani de «expansiune» bazată pe vânzări fictive și de «dinamism» în prestidigitatia cu deverse, Matesa a trecut din zona triumfalismului economic în sfera de activitate a mecanismelor de control și a instanțelor judecătorești. Spre satisfacția — fără îndoială, dacă nu cumva chiar cu concursul — vechilor falanșisti miniați de înlocuirea lor prin relativ tinerii tehnocrați crescuți de «Opus Dei»...

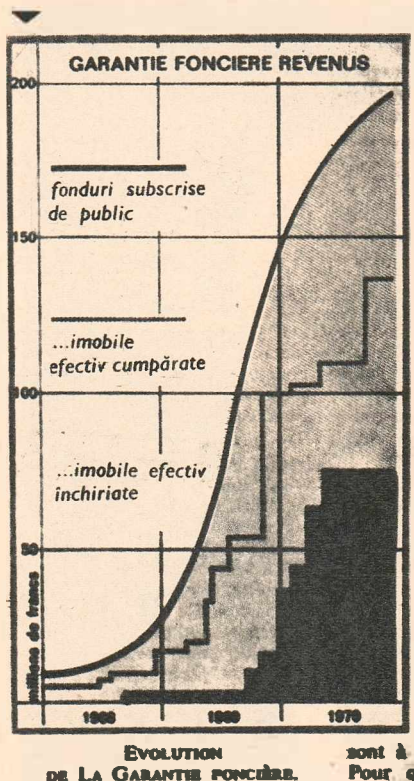
O primă sentință formulată anul trecut de tribunalul special pentru delictul monetar condamnă pe Juan Vila Reyes, președinte și director general al societății, la trei ani închisoare și importante amenzi pentru «export ilegal de capitaluri». Celelalte delict — escrocherie și malversazioni — intră însă în competența tribunalelor de drept comun. Care au încheiat acum prima fază a activității lor. Dosarul de 5 000 file întocmit recent de acuzare reține împotriva lui Vila Reyes 417 cazuri de

falsificări de contracte, cerind câte 3 ani închisoare pentru fiecare. Cum legislația spaniolă tratează izolat fiecare delict, înmulțirea 417×3 dă 1 251 ani închisoare, la care ar urma să se adauge patru delict de escrocherie, pentru care Ministerul Public a cerut condamnări de câte 9 ani ($4 \times 9 = 36$), ceea ce ridică totalul anilor de detențiune la 1 287. Potrivit aceleiași legislații, oricare ar fi cumulul de delict, executarea sentinței nu poate depăși 30 de ani de închisoare. Acuzarea cere însă și condamnarea lui Juan Vila Reyes la o amendă de 8,5 miliarde de pesetas. Amenzi de asemenea pentru Mariano Navarro Rubio, fost ministru de finanțe, guvernator al Băncii Spaniei în perioada izbucnirii scandalului (50 milioane de pesetas — transformabile în 3 luni de închisoare), Faustino Garcia Monco și José Espinosa San Martin, primul ministru al comerțului, cel de-al doilea ministru al finanțelor pină la remanierea din octombrie 1969 (câte 10 milioane pesetas — sau câte două luni închisoare). Dosarul mai prevede pedepse privative de libertate pentru trei foști colaboratori apropiați ai lui Vila Reyes în conducerea societății, acuzați de complicitate la escrocherii și falsuri, precum și amenzi masive pentru doi foști funcționari superiori de stat. În același timp însă agențiile consemnează, referindu-se la surse madrilene, că, «date fiind aspectele multiple ale acestei afaceri», ea «este de competența mai multor jurisdicții» și deci «se consideră în general că dezbaterile în fața Tribunalului Suprem — cea mai înaltă instanță spaniolă — nu vor începe înainte de doi ani». Unii observatori comentează interogativ: marchează oare iar un punct «Opus Dei»?

«S.C.P.I.»

În timp ce scandalul Matesa părea să intre astfel într-un antrac, de cealaltă parte a Pirineilor cortina se ridică și reflectoarele se aprindeau asupra altui tip de tranzacții măsluite... Semn incontestabil că începea perioada vacanțelor, în primele zile de iulie «Le Monde» — care în tot restul anului nu acordă facilului asemenea concesii — anunța că de-a lungul următoarelor săptămâni va oferi succesiv cititorilor săi două romane și începea publicarea celui dintâi. Aproape imediat însă apărea în ziare o știre care avea să canalizeze atenția cititorilor într-o cu totul altă direcție decât literatura de aventuri. Se afla că așa-numita C.O.B. (Comisia operațiilor de bursă) interzicea orice publicitate unor firme — două filiale

«GARANȚIA FUNCİARĂ»,
GRAFIC ÎN TREI ETAJE:

mații se dovedesc deseori o remarcabilă seriozitate: în ceea ce privește activitățile «Garanției funciare», cercetările sale porniseră de la acelea ale unui organism oficial, «Biroul de verificare a publicității», care se sesizase el însuși de neconcordanțele dintre cifrele invocate în sloganurile publicitare și realitățile gestiunii.

MILIOANE «DISPĂRUTE» ȘI TABLOURI «FURATE»

Mecanismul era următorul: «Garanția funciară» strângea banii; o a doua societate, finanțată de precedentă, cumpăra imobile; o a treia (zisă societatea de «gestiune» și însărcinată să plaseze banii adunați de «Garanția funciară») răscumpăra aceste imobile la prețuri umflate, reprezentând uneori dublul sau triplul prețului anterior. Cum cele trei societăți erau conduse de aceleași persoane, acestea încasau diferențele rezultate din tranzacțiile încheiate. Un exemplu, care de altfel implică în afacerea «Garanției funciare» și pe actualmente celebrii patru frați Willot (ei au făcut de câțiva ani o vertiginoasă carieră în industria textilă): în scriptele fraților Willot apare că au vândut «Garanției funciare» imobile în valoare de 51 milioane de franci; în scriptele «Garanției funciare», aceleași imobile apar cumpărate (din banii celor ce achiziționaseră «părți» de proprietate) cu... 81 milioane. Ghicitoare: unde a «dispărut» diferența de 30 milioane?

Președintele-director general al «Garanției funciare» și soția sa, Robert și Nicole Frenkel, au fost arestați sub învinuire de escrocherie, abuz de încredere, abuz de bunuri sociale și infracțiune la legea asupra statutului societăților. (În cazurile în care asemenea capete de acuzare se confirmă, sentința tribunalului prevede între altele confiscarea averii celor condamnați, pentru despăgubirea celor escrocați. În ajunul arestării soților Frenkel însă, printr-o stranie coincidență, au fost «furate» din locuința lor mai multe tablouri de mare valoare.) Predecesorul lui Frenkel la conducerea «Garanției funciare» și fondator împreună cu el al societății, deputatul formației majoritare U.D.R., André Rives-Henrys, a fost inculpat de asemenea de escrocherie și abuz de încredere (într-o grupare gaullistă l-a suspendat din rîndurile ei); inculpați și frații Willot; inculpat (și arestat) Victor Rochenoir, avocat-consilier al soților Frenkel și al fraților Willot; supuse cercetărilor alte societăți de plasamente imobiliare: «Civila funciară», cea mai veche și mai mare dintre ele, «Renta imobiliară», a treia în ordinea importanței («Garanția funciară» era a doua); grăbiți să părăsească acest domeniu de activitate, un număr de oameni de afaceri...

Fără îndoială, ministrul economiei și finanțelor, Giscard d'Estaing, ale cărui servicii au contribuit la începutul acestui an la dezvoltarea operațiilor «Garanției funciare», a ținut să precizeze că membrii grupării sale — republicanii independenți — nu sînt implicați în afacerile imobiliare. Fără îndoială, premierul Chaban-Delmas a declarat că se va face «lumină pină la capăt», iar președintele Pompidou a insistat asupra despărțirii obligatorii între funcțiile electivă sau răspunderile publice și interesele economice sau financiare private. Dincolo de reverberațiile politice ale scandalului societăților imobiliare, Pierre Drouin, pe care l-am mai citat, citează și el precăptul insolent al unui financiar: «Capitalul este muncă acumulată. Dar cum fiecare nu poate face totul, unii muncesc iar alții acumulează». Articolul lui Drouin se intitula de altfel «Insolența banului».

CARIERA LUI ATTILIO MARZOLLO

Simultan aproape cu scandalul imobiliar din Franța, izbucnea ceea ce ziarele au numit «cel mai mare scandal bursier din Italia postbelică».

La sfîrșitul fiecărei luni se încheie un bilanț al activității de bursă. Puțin înainte de lichidarea operațiilor efectuate de-a lungul lunii iunie, cam în momentul în care la Venetia începe aflulxul turiștilor estivali, din Venetia se volatiliza agentul de schimb Attilio Marzollo. Vechea cetate a dogilor nu e Roma sau Milano și, în ciuda marelui ei trecut comercial, are o clientelă bursieră relativ îngustă. Totuși, dispărînd, Marzollo a lăsat în urmă un «gol» de câteva zeci de miliarde de lire. Consecință a acrobațiilor speculative pe care le practica, a rețelei de legături pe care și le crease în lumea bancară și cu sprijinul cointerestat al căreia el

ale importante societăți «Garanția funciară» — vinovate de a fi introdus în textele reclamelor lor inexactități de natură să inducă în eroare pe cititorii solicitați să le încredințeze spre fructificare economiile lor. Așa a izbucnit, în deconectata atmosferă a începutului sau a pregătirilor de vacanță, marele scandal al societăților imobiliare. Cu cercetări, cu arestări, cu evocarea unor considerabile beneficii ilicite, cu implicații politice și luări de atitudine oficiale.

Mai întii, ce sînt aceste «societăți civile de plasamente imobiliare» (e denumirea lor exactă — prescurtat S.C.P.I.) care s-au înmulțit și au prosperat exploziv în ultimii ani? Tipul special de speculă imobiliară pe care îl reprezintă se bazează pe câteva elemente: neliniștea deținătorilor de mici economii față de creșterea continuă a prețurilor (cum să procedeze pentru ca rezervele lor să nu se topească pur și simplu prin reducerea continuă a puterii lor de cumpărare?); faptul că însăși valoarea aurului, investiție tradițională, suferă «eclipse»; avîntul urbanismului, care conferă imobilelor «bine plasate» deosebite virtuți de rentabilitate. În mod firesc, scrie Pierre Drouin, bun analist al acestor fenomene ale societății capitaliste, deținătorii de mici economii — și poate cei francezi mai mult decît alții — regăsesc tendințele părinților și bunicii lor de a investi în imobiliar. Dar prețul unui apartament de raport depășește capacitățile lor. Cu multă abilitate, unii oameni de afaceri au inventat societățile civile de plasamente imobiliare: amatorii pot achiziționa, începînd de la 1 000 de franci, «părți» din proprietățile pe care societatea le cumpără, iar chiria pe care o vor percepe va fi proporțională cu numărul de «părți» pe care fiecare le posedă. Cu și mai multă abilitate, o bună parte din acești oameni de afaceri au jonglat cu prevederile legislației existente, lipsită de altfel de orice strictețe în materie, și cu relațiile lor politice.

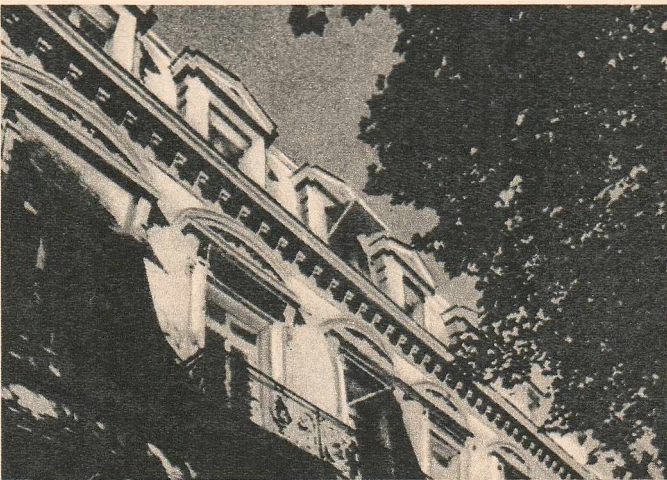
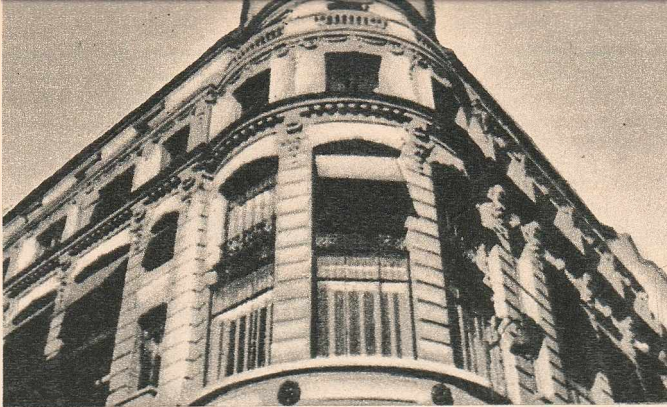
Fapt este că aceste societăți, foarte discrete în ceea ce privește condițiile în care achiziționau și modul în care administrau imobilele, deveneau subit volubile și exclamative la capitolul publicitar: «Cărămida nu se devalorizează!», «Piatra înseamnă aur!», strigau reclamele «Garanției funciare», care făgăduia cui voia să-i devină client o chirie de peste 10 la sută din suma investită (triplul dobînzilor plătite de Casa de economii). Acum vreun an și jumătate, săptăminalul «Le canard enchaîné» trăgea semnalul de alarmă. «Le canard enchaîné» este o publicație satirică, ale cărei infor-

opera — dar mai cu seamă, așa cum reiese dintr-o mărturie la care ne vom referi mai la vale, consecință a întregului mecanism al jocului de bursă.

Cine este Attilio Marzollo, care se pare că s-a refugiat pe undeva pe lângă Berna? În februarie 1968, agenții de schimb din întreaga Italie, serviciile «Titluri» ale băncilor, comisionarii de bursă primeau o scrisoare astfel redactată și semnată de actualul fugar: «Am plăcerea să vă aduc la cunoștință că, prin decret al președintelui republicii din 15 decembrie 1967, publicat în Gazeta Oficială din 2 crt., am fost numit agent de schimb pe lângă bursa de valori din Veneția. Importanțele relații și experiența dobândită de-a lungul a aproape două decenii de viață bursieră îmi permit să încep noua mea carieră sub cele mai bune auspicii. Mă bizui și pe amicala dv. colaborare etc., etc.». Din informațiile culese de săptămânalul «L'Espresso» după izbucnirea scandalului, portretul lui Marzollo se conturează cam astfel: nu a fost niciodată «stea de primă mărime pe firmamentul bursier», dar căuta să-și cucerească un loc pe acest firmament «prin operații vertiginose pe care le conducea aproape exclusiv pe cont propriu», plătind totdeauna comisioane importante și dobânzi substanțiale directorilor filialelor venețiene ale diferitelor bănci, pentru care era «un client foarte riscant, dar rentabil». Cultivată cu grijă, prietenia unor funcționari din serviciile bancare de investiții și de manipulare a valorilor cotate în bursă («ei erau adevărata lui clientelă») îi înlesnea în mod curent ca prin succesiuni de operații — unele legale, altele, în principiu, interzise dar linc practicate ca fiind mai productive pentru băncile respective decât cele legale — să jongleze cu sume considerabile. În contul unor titluri despre care s-a descoperit ulterior că fuseseră între timp în bună parte lichidate (sau poate nici nu existaseră în patrimoniul lui). În ultimii doi ani și jumătate, mizind când pe voga «conglomeratelor» de tip american («pachete de acțiuni») reunind titluri ale unor societăți din ramuri diverse), când pe simptomele inflaționiste, când pe orientările politicii economice și financiare italiene, când pe toate laolaltă, Marzollo — pe care unele dintre cele mai importante bănci ale Italiei l-au descoperit sau l-au redescoperit atunci ca pe... omul potrivit în momentul potrivit — a cunoscut perioada lui cea mai activă.

Aceasta s-a soldat cu masiva cantitate de «bonuri de casă» fără acoperire, lăsate spre amintire băncilor care lucraseră cu el. Printre ele, prestigioasele Banca comercială italiană și Creditul italian. Imediat după dispariția agentului de schimb, un cunoscător al lumii de afaceri exclamase de altfel: «Aici nu e un scandal de bursă, e un scandal bancar». Iar în articolul unui bancher care-și păstrează, explicabil, anonimatul, se poate citi următoarea mărturie semnificativă: «Un agent de schimb (...) cumpără deci pachete de titluri pentru a le revinde fondurilor de investiții ale băncilor sau altor amatori posibili. În acest fel el nu acționează în baza ordinilor clienților săi, nu face ceea ce legea îl obligă în mod explicit să facă, adică să fie pur și simplu un intermediar; el operează pe cont propriu, violând grav codul profesional și legea. Aduag însă o întrebare de ordin retoric: cîți agenți de schimb se comportă astfel? Vreți să vă spun? Absolut toți (...). Dacă unii conducători bancari au folosit depunerile clienților lor pentru a finanța operații speculative, faptul merită desigur pedeapsă (...) Inspectorul de finanțe trebuia să bage de seamă? Trebuia, desigur. Directorul sediului local al Băncii Italiei trebuia să simtă că se petrece ceva nu tocmai normal? Firește, trebuia (...) Unii se întrebă dacă în înlesnirea succeselor și complicităților lui Marzollo cu anumite bănci a jucat vreun rol și politica. Nu știu nimic concret, dar pot jura cu ochii închiși. Când vreun bancher vă spune că politica nu pune piciorul în incinta băncilor, nu-l ascultați. În bănci politica e la ea acasă...»

În încheierea unuia din marile reportaje pe care le-a consacrat cazului Marzollo și implicațiilor sale, «L'Espresso», constatînd eforturile celor interesați de a salva fața activităților bursiere și încrederea în cele bancare, scria: «...continuă însă să fie neclar care anume parte a colectivității va fi chemată să plătească pentru cele 20-30 miliarde risipite de Marzollo (alte evaluări vorbesc despre 40 și chiar 60 miliarde — n.n.), cam atîta cît cereau nu demult cei 150 000 de muncitori de la Fiat, acuzați de întregul complex financiar-industrial că vor să saboteze cu revindicările lor economia națională».

În fotoliu, primul președinte-director general, deputatul A. Rives-Henrys. La telefon, succesorul, Robert Frenkel.

Imobilele ale «Garanției funciare».

O societate cumpără, a doua le răscumpără, a treia le administrează organizatorii — aceiași — cîștigau la toate operațiile.

Marzollo în plină glorie: la inaugurarea unui pod.

mapamond'71

de Ioan GRIGORESCU

PERGAMON

Există pe lume locuri care pentru a fi regăsite cu adevărat nu trebuie căutate pe vetrele lor de baștină ci, uneori, la mii de kilometri depărtare. Cei ce au căutat prin Asia Minor Troia, au descoperit Pergamonul și, dezgropîndu-l, au scos din filele de piatră ale antichității o pagină de neasemuită frumusețe. Era secolul nepotolitelor săpături arheologice, cînd nisipurile și stîncă seacă a pustiuilor așternute peste locuri cîndva înfloritoare se lăsau scotocite de hîrlețul unor întrepizi cercetători, dezvăluind inestimabile comori de artă care luau apoi drumul mărilor și al uscatului spre a se reazeza în clientele lumii moderne din marile capitale ale Occidentului. Așa a fost mutat la Berlin Pergamonul, cu splendidul său altar din marmură albă, înălțat cîndva, cu peste două mii de ani în urmă, pe promontoriul de la confluența râurilor Selinus și Ketios, la 28 km de vărsarea lor în Marea Egee, în fața insulelor Lesbos.

Au rămas acolo doar temeliele care nu se puteau căra, stîncă aridă, măslinii piperniciți, pășunile cu capre costelive, un sat umil și o amintire grea care nu mai spunea nimănui nimic, ca un imens cavou din care morții plecaseră. Se poate spune că această ultimă aventură a cetății adormite sub propriile-i ruine a fost salvarea și renașterea ei. Căci cine ne-ar spune că ar fi devenit pînă astăzi marele altar al Pergamonului dacă n-ar fi existat acel întreprinzător inginer german Carl Humann, descoperitorul orașului dispărut, care i-a adunat piatră cu piatră trupul dezmembrat și l-a cărat ca pe un imens osuar de marmură albă în cala unei corăbii prefăcute în raclă a antichității?

Și totuși, aceasta n-avea să-i fie Pergamonului cea din urmă aventură... Căci a mai fost un război, cel mai crunt, cel mai cumplit dintre toate războaiele omenirii, și după două milenii de neîntîlnire piatra cetății a trebuit să fie din nou trezită, frizele altarului desprinse panou cu panou din făgașul lor, ascunse prin beciuri, pășunite în apele întunecate ale râului Spree, pentru a fi scăpate de o nouăucidere într-un Berlin condamnat de agonia fiarei fasciste. A supraviețuit printr-un miracol, orașul tocat de canonada tunurilor și de potopul bombelor a ocrotit la pieptu-i muribunđ puținele comori de artă pe care și le-a putut salva și, după ani de peregrinări, Pergamonul s-a reîntors la noua lui reședință din capitala Republicii Democratice Germane.

Dacă n-ai fi mers cu mine acolo și nu l-am fi văzut împreună, mă tem că n-aș fi fost niciodată în stare a-ți-l descrie. Ce ți-aș fi putut spune? Că avem cu toți în memorie imaginea Acropolei ateniene sugerate de cărți și fotografii, că știm cîte ceva despre chipul antichității grecești sau romane, dar această podoabă unică, rod al sfidării, cu istoria cuprinsă între două trădări, ambiționată să rivalizeze Partenonul, rămîne pînă astăzi fără seamăn în lume. Te-aș fi rugat să-ți imaginezi însăși întruchiparea monumentalității, zeci de trepte de marmură urcînd spre inima unui careu de o sută de coloane albe, ca un uriaș jilț imperial înconjurat pe toate cardinalele de frize celebre reprezentînd în basorelief «Gigantomahia» sau luptele dintre monștri și titani.

Orașul a fost fructul trădării unui ofițer din armata lui Lisimah, Philetairos, care, vrînd să sîdeze Atena, a creat dinastia Attalilor, fondînd în anul 282 înainte de era noastră regatul Pergamului întins peste tot apusul Asiei Mici. O sută cincizeci de ani mai tîrziu, Attal al III-lea a lăsat prin testament romanilor Pergamonul, pecetluînd astfel cea de-a doua trădare a lumii elenistice de către ambițioșul dar efemerul regat.

Și totuși din sfidarea aceasta, din gelozia, din invidia și setea de rivalitate a Attalilor față de Atena a apărut aici una dintre cele mai prețioase comori de artă elenică, pe care numai opulența ostentativă și exagerarea luxului o fac să cedeze înfietatea operelor ridicate în Atica în secolul lui Pericle. Zecile de basoreliefuri care înconjoară marele altar înfățișînd înclăștarea forțelor primogene ale Olimpului grec sînt atît de sugestive încît primii creștini care au mai apucat încă acropola Pergamonului în picioare au fost convinși că dăduseră acolo de «tronul Satanei». Piatra geme, țipă, urlă, sub luciul ei simți singele clocotînd, venele zvicnesc și, privind trupurile încordate în luptă cu monștrii unei forțe obtuze, de neînvins, ai senzația că auzi bătăile unor inimi cărora dalta sculptorilor Antigonos din Carystos și Pyromachos din Atena le-a dat o nebiruită viață.

Văzîndu-se moștenitori ai unei asemenea bogății, romanii din acel al 133-lea an înaintea erei noastre au fost uluiți de splendoare și au început a deprinde gustul luxului și al marilor arte, renunțînd la vechile moravuri de țărănime latină «a la Caton». Și cred că numai în fața Pergamonului au putut născoci celebrul vers: «Graecia capta ferum victorem cepit...»

A poposit pe-acolo, pe stîncile dintre Selinus și Ketios, într-o zi de prin 1878, un inginer scoticitor, și-a înfipt hîrlețul, și viața îngropată a gemut lovită în somnul ei milenar, iar piatra scoasă la lumină l-a făcut celebru. Fără el poate că minunea Pergamonului ar fi rămas să doarmă acolo, uitată de lume pe drumul dintre Smirna și Troia.

Ce însășiabilă foame de frumos, ce nepotolită sete de a prezenta și a oferi lumii întregi această splendoare fac ca, de o sută de ani, drumul antichității dintre Smirna și Troia să treacă prin Berlin?

de Teodor MAZILU

mila, proștii și miloșii

Există o categorie de oameni foarte miloși care și-au făcut din milă plimbarea lor de dimineață. Sînt oricînd gata să devină apărători din oficiu... Lacrimile sînt gata să le curgă și roaie pe obrajii bucălați, la orice oră din zi și noapte. O lacrimă, două, nu e o problemă. Chiar dacă i-ai trezi din somn sînt capabili să ierte orice infracțiune... Și chiar pe nepusă masă sufletul lor e plin de cele mai bune intenții...

Dacă am vrea să apreciem exact, statistic, am vedea că nici nu există atîtea păcate pe lume cîtă putere de iertare au; iartă abaterile de la regulile de circulație, iartă lipsa de talent, iartă scandalurile publice, iartă cutiile de conserve, iartă aroganța, iartă bacșiușul, iartă furiile ciînilor și obrăznicia ospătarilor...

Mila lor iresponsabilă ar avea — zic ei — la bază încrederea în om, încrederea în progres. E drept, azi și-a ucis vecinul, dar dacă mîine se încadrează în cîmpul muncii? Și pe criteriul acestei regenerări posibile noi trebuie să admitem că X își omora în bătaie vecina de bloc... Sau: e drept, azi a delapidat un milion de lei, dar dacă peste un an descoperă leacul cancerului?... E interesant de remarcat că acești oameni cred că progresul nu-l pot asigura decît borfașii și derbedeii... Numai de la ei se poate aștepta marea invenție sau marea descoperire...

De fapt această milă e doar complicitatea celor fricoși... Ar fi vrut să ia și ei parte la o bătaie, ar fi vrut să spargă și ei capul unui om... Cum le e frică de așa ceva, preferă să-și aducă obolul împrășcîndu-ne cu mila lor agresivă, lașă și stupidă.

Derbedeii și cei care se dau în vînt după ei fac parte din aceeași bandă. Numai că și-au împărțit foarte exact atribuțiile...

◀ un maestru al veseliei

În imagine, un mare clown, neintrecutul maestru moscovit al risului, Oleg Popov. El a sosit recent într-un turneu la Londra, turneu care a debutat însă cu o întâmplare pe cît de neprevăzută pe atît de neplăcută: conform unor dispoziții ale autorităților sanitare engleze, ciîinii — fie și ciîini-artiști — nu pot păși pe insulele britanice decît după o îndelungată carantină; de această interdicție s-a lovit și cățelușa lui Popov, care este în același timp talentată sa parteneră. Maestrului Popov i s-au oferit atunci la Londra 40 de exemplare canine, din care, după cîteva probe, s-a deschis la terierul scoțian Gemma (cea din brațele artistului). Acum, la ciroul Empire Pool Wembley, totul e pregătit pentru ca directorul arenei să poată anunța cu acel incomparabil ton al protocolului de circ: «Mister Oleg Popov, and Gemma...»

1912 — eroii stadionului

În primăvara anului 1912 a fost organizat la București primul campionat școlar de fotbal dotat cu Marea cupă interscolară a Capitalei. Întrecerea a fost pasionantă și dirză. În finală au apărut echipele liceelor «Matei Basarab» (foto 1) și «Mihai Viteazul» (foto 2). Cupa, donată de Ion Cămărășescu, președintele Uniunii pentru propagarea sporturilor atletice în școli, a fost cîștigată de cei 11 ai Liceului «Matei Basarab». Fotografiiile sînt făcute «la locul luptelor» — pe hipodromul Băneasa, folosit, între două curse de cai, și pentru competițiile sportive.

▶ te vād, te vād...

Mulți fotografi specialiști în instantanee sau operatori de cinema au ratat adesea cîte o scenă «grasă» numai din pricină că erau surprinși și repudiați de «subiect». O firmă vest-germană de produse optice a realizat această instalație extrem de simplă, alcătuită dintr-un tub flexibil atașabil la aparatul fotografic sau de filmat, permițînd operatorului să vadă cu... spatele

Vernisajul nisipului de aur. Mangalia 1971.

INSTANTANEE DINTR-O CĂLĂTORIE SENTIMENTALĂ

TERIBIL SOARELE ȚSTA DE VARĂ! Privind un OM, am devenit sentimental. Chiar și umbra pomilor își bate joc de mine pentru că-i absolută.

.....
În fața mea un ostaș îi cumpăra «ei» un inel cu verde și cu inimioară roșie — de 12 lei. Ea a pus inelul în batistă și batista a băgat-o în sîn. Un simplu gest, ca să nu-l piardă. Sus băteau petarde colorate și dincoace se vedeau crenvurștii lucioși cu sare și muștar.

S-au lătit șoselele. Pe lângă șosele cresc grădini cu piersici mari. Milițianul are o explicație în italiană pentru exces de viteză. Pe bordura șoselei sint trandafiri. Și omul legii îl roagă să nu mai meargă cu mașina prin trandafiri. Italianul jură că regretă și plătește amenda...

.....
Copiii au găsit o zdreanță de barcă la Vama Veche și au botezat-o «Zvăpăiata». I-au lipit scinduri cu smoală și i-au legat lanternă în spate pentru stopuri. Au vrut să meargă cu ea spre Jupiter, Neptun și Venus. Dar la urmă au constatat că barca n-are catarg pentru steag de recunoaștere și între timp soarele topise smoala.

.....
Arhitecții transpiră trasînd o extindere a falezei și trimit topometriști care «fură» din ochi distanțe. Muncitorii sint în concediu tocmai prin Oltenia și macaralele lor stau

înduite lingă buldozere grele, ca la paradă. Noaptea circulă tăcute mașini pline cu ciment, fier și cărămidă. Horticultorii privesc semintele prin lupă și desenează rondouri artistice. Pe nisip stau cu burta la soare «musașirii». Scîncesc ușor a plăcere și se întorc pe partea cealaltă. 18+3 sau 21+4. După vechimea în muncă.

— Auzi, femeie!
— ???!
— Luași iaurt?

.....
În sala jucărilor de la «intim», «patronul» era disperat că mecanicul stațiunii se transferase în plină vară la Timișoara. Și se stricaseră jucăriile. Băgau oamenii cite un leu în aparat dar FLIPPERUL nu... flipărea. Responsabilul explica că nu poate da banii înapoi (dar nici nu pune un aviz), și oamenii plecau bombănind.

.....
Toată noaptea Constanța e stropită și spălată cu mătură mecanice. Dimineața orașul este ca un pahar. Către ora șapte cei din port dau «bunghi» la o ciorbă de burtă dreașă cu oțet și mirodenii. Gazdele feresc turistele în șorturi ce cască ochii la vitrine după ce-au fost pe diguri să privească un răsărit de soare. Este ora cea mai potrivită să călătorești, pentru că spre ora zece lucrul acesta e mai greu.

Spre Istria, spre Cogeașlac, Murfatlar, Tulcea, Valul lui Traian. Cei de la Mamaia vin în vizită la cei de la Mangalia, și invers. Forțată multicoloră. Pepeni, roșii, brînză, suveniruri,

Mangalia — ziua mărilor.

Venise și bunica din Vatra Dornei pe faleză, și copiii țipau a sărbătoare.

bărci din scoici, șiraguri de melcișori se cum-pără, se vind, se ride, se expediază felicitări spre țări îndepărtate. Se stabilesc reintilniri. Se fac promisiuni, copiii țipă, înghețata se topește. Și nicăieri nu se găsește Borsecul la gheață, fiindcă se vinde prea repede... De asta spre ora zece se trece mai greu prin Constanța.

Am lăsat de mult în urmă FARUL care mai clipește încă spre vapoarele burdușite cu mărfuri, lovite în coastă de valuri leneșe, sărate. Marinarii dorm dezbrăcați pînă la briu și vorbesc în somn.

Este ora cînd cartul cască în grecește sau germană privind peste bord la meduze. Își transmit «good morning» peste parîme, după care trag de limba clopotului.

Cînd am ajuns la Smîrdan, dincoace de Brăila, șoseaua internațională mă virează spre stînga: 500 metri de coșmar, de șosea ce taie comuna Smîrdanului cît rușinea pămîntului. Aici s-a terminat oare bitumul?!...

Colac peste pupăză, o dugheană de cîrciumă cu un cîrciumar à la Brăilița veche, aproape jegos, căruia la orele 11 ziua în amiaza mare nu-i venise (!!) încă nici un fel de gustări, nici răcoritoare, care vindea liniștit specialități de vinuri anume parcă pentru conducătorii auto și care-ți răspundea peste umăr, anulindu-ți dintr-o dată calitatea de om.

Un brăilean adevărat nu poate trăi decît la Brăila. Dă-i masă, dă-i casă în altă parte, promite-i marea cu sarea, brăileanul te va privi chiorș și va pleca mai departe, cu trei undițe, spre ochiul de apă dulce știut numai de el.

Nu te-a văzut, nu te-a auzit, nu-ți răspunde! A devenit brăileană și familia arhitecților Cocioabă. Oamenii cu mult talent și buni comuniști. În grădina casei lor cresc doi copii frumoși. Cine vine, nu mai pleacă.

Am lăsat de mult în urmă lacul de la Babadag și lacul «sfătos» de la Măcin, cel plin cu lișete. Aș fi dormit bucuros o noaptea acolo, dar nu era nici o cabană la vedere; așa, acoperită cu stuf, ca la lipoveni. Munții Măcinului au aici un farmec deosebit, o irizare roșia-tică plină de vrajă. Se spune că fetele își piaptănă părul în dinții lui, ca părul să le devină mătăsoș. La poalele lui cresc pepenii gustoși, iar seara stelele se apropie foarte mult de stufăriș, unde se lasă prinse de bărbați tocmai buni — veniți din armată.

Cînd am coborît valea, în față s-a ridicat dealul. Și pe deal crescuse orașul. Am văzut Chicago în filme, dar pe aici localnicii îi spun Țiglina. În urmă cu 12—13 ani rătăcisem pe aici avînd în mînă un mic aparat Kiev. Nu era nimic interesant, în afară de faptul că la o baracă ciștigasem 100 de lei la loz în plic,

producție. Știa că orice gazetar cere date. Privea aparatul meu de fotografiat, Hasselblad, și-i cunoștea caracteristicile. Era ora douăsprezece și zece, iar eu priveam un grup de muncitori — în pauză — care mincau. Nu i-am cerut inginerului nici o dată, nici o cifră. Unii mincau ardei umpluți cu carne și plăcintă. Șeful echipei a rupt o găină în două, dîndu-i jumătate ucenicului. Mincau încet, uitîndu-se la mine liniștiți.

— Sinteți din București?

— Da.

— Cum e vremea pe acolo?

— Așa... cald!

Șefa bibliotecii documentare își schimbase pantofii cu sandale și-mi ținea tașca, ca să am miinile libere. Devenisem total neinteresant pentru tovarășul inginer.

Deodată totul a început. Și n-a mai fost chip să ne înțelegem. Macarale grele scrișneau, sudurile sfîrșiau, nituri groase lovite în cap se modelau etanș. Schimbările de obiectiv și

casete erau cerute prin sece, și totul devenise mecanic. Fotografiam cu rapiditate în dreapta și în stînga table groase de 2, 3, 4 cm ridicată și însemnate cu S-uri de cretă. Erau locurile unde se punctau legăturile. O algebră fantastică, cu suprapuneri de linii și cifre, și oamenii ridicați pe schele, prinși în centuri și băgați cu capul în măști protectoare, tăceau și lucrau. Am strigat:

— Cum vă numiți?

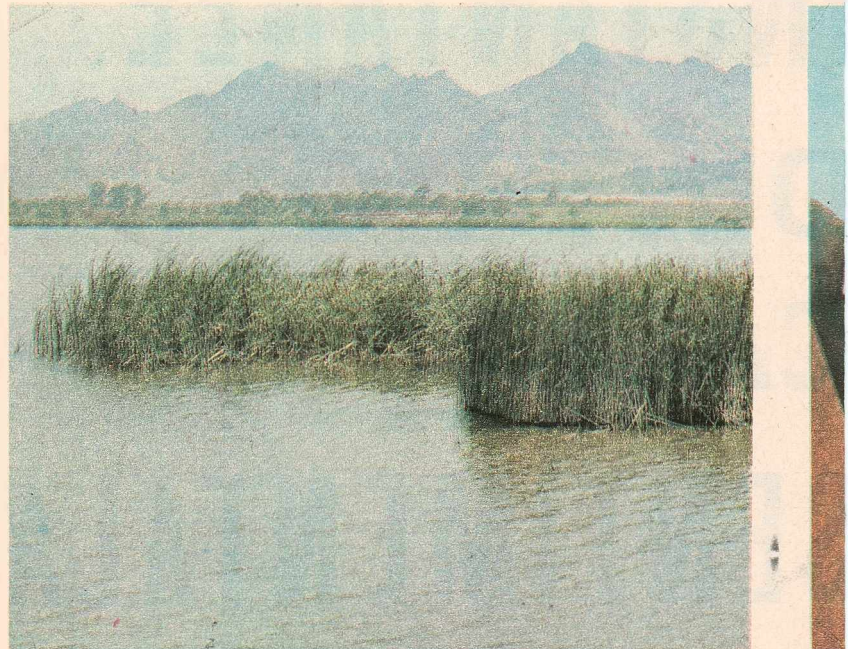
— Găuroi Ioan! Sint din echipa lui Marin Marin și sint cioplitor-aer.

Teribil soarele ăsta de vară! Privind un OM am devenit sentimental. Chiar și umbra vapoarelor își bate joc de mine pentru că este absolută. Un OM devine EROU.

Și omul stă înfipt ca nitul pe pămîntul lui, cu rezistența lui enormă. Multe nituri, harnici oameni!

(Va urma)

...teribil soarele ăsta de vară.

Lacul de la Măcin, cel sfătos, plin cu lișete, și pieptenele Munților Măcinului.

luat jumătate cu șeful meu de atunci, așa, în plictiseală, mai ales că ploua și era noroi. Nici acum n-am înțeles de ce-i spune Țiglina.

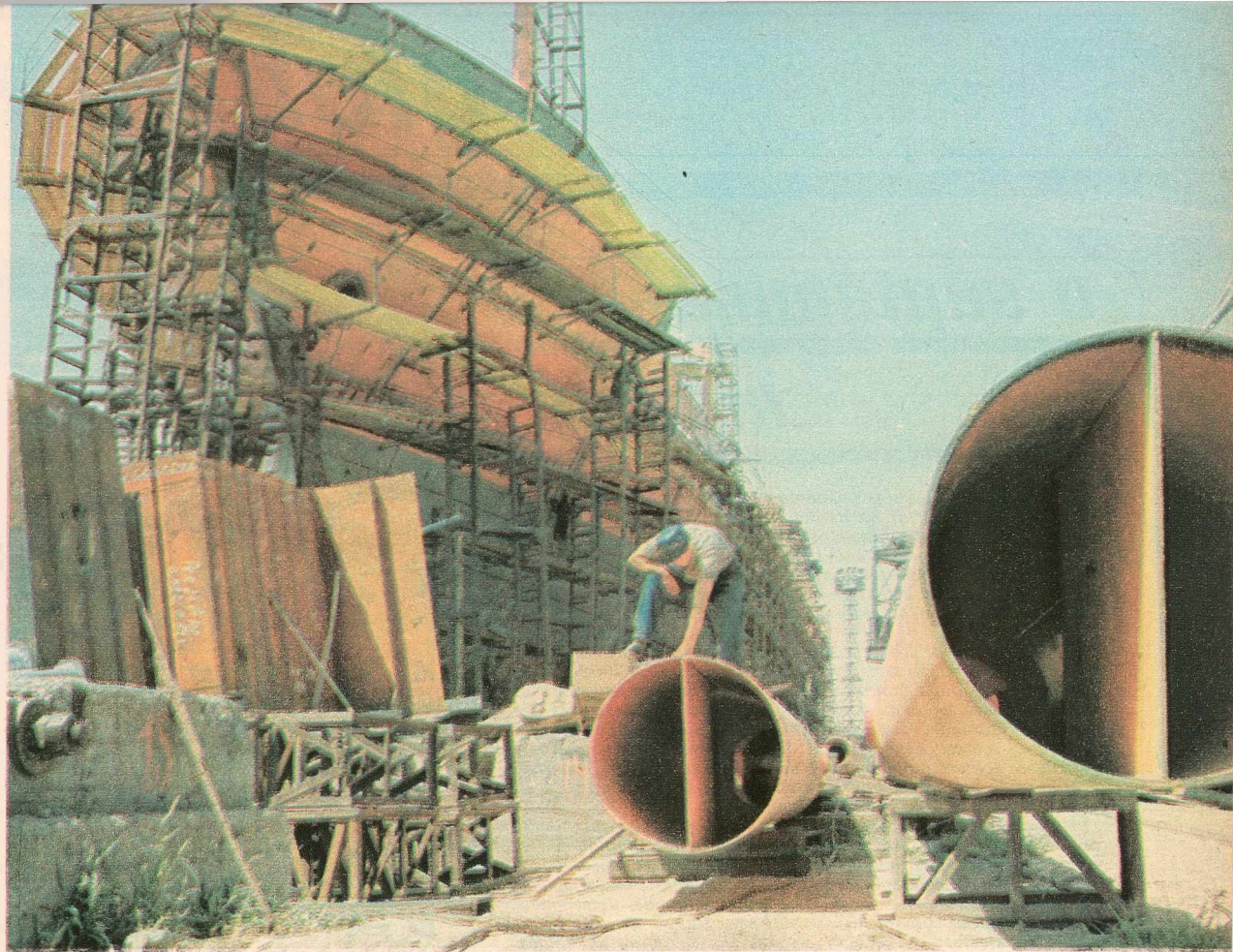
În dreapta, mai spre port, orașul și-a păstrat patina, mai ales prin cele două străzi: Nicolae Bălcescu și Traian. Mici prăvălioare intime cu 2 000 de nimicuri trebuincioase, cu forfotă multă și surprize. Aici negustorul e glumeț și-ți scoate banul din buzunar pe nesimțite. «O atenție mică, o bucurie mare». O florărie aranjată cu măiestrie japoneză, cu garoafe băgate în spice de grîu și brad (gălățenii au și brad!); șepci de sezon, albe, cu cozoaroace albastre, unde fiecare se simte navigator adevărat atunci cînd își probează șapca în fața oglinzii; sugiuc pentru copii și cîrnați gata fripți; susan și haine pentru probă, doar cît bei o cafea «specială» făcută într-un ibric de aramă virit într-o tavă cu nisip... Gălățeanul a devenit polyvalent. Combinatul siderurgic cere oameni calificați și șantierul naval, la fel. Gălățenii sint grăbiți, fiindcă au comenzi. Seara stau sub abajururi mari de mătase și citesc combinațiile tehnologice ale sudurilor durabile. Nevestele circulă în papuci de pîslă și le pun în față, încet, un pahar cu lapte rece.

La șantierul naval, un inginer venise ticsit cu cifre de plan. Planul de extindere și de

1 DATI ZOR
... BRIGI

Găuroi Ioan (din echipa lui Marin Marin),
cioplitor-aer.

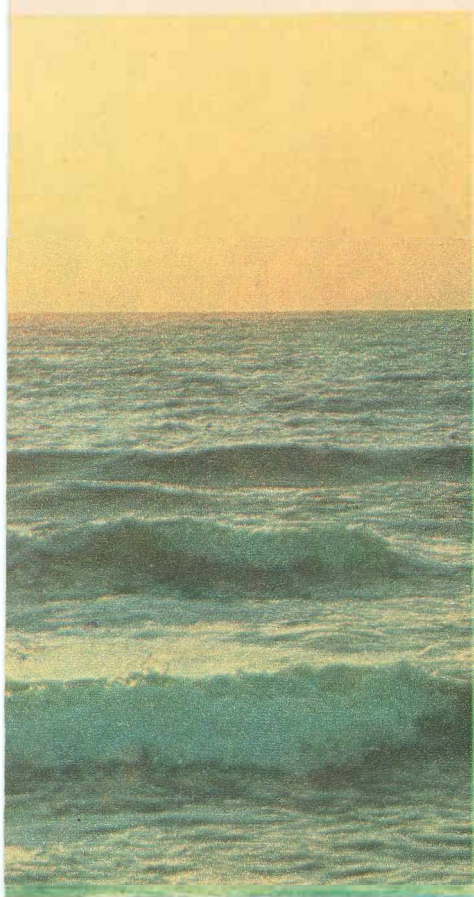

Şantierul naval Galaţi, o respiraţie, o aspiraţie către toate mărilor.

Un brăilean adevărat nu poate trăi decît la Brăila. Un ceas vechi de veacuri şi... un hotel de ultimă oră.

Un cîntec al sudurilor durabile.

O săptămână în lume

Preocuparea efectivă și permanentă a partidului nostru de a întări, pe temeiul prieteniei și solidarității internaționaliste, relațiile cu toate statele socialiste, cu toate partidele comuniste și muncitorești, s-a reflectat și în această săptămână printr-o intensă activitate politică pe linia unor importante contacte directe, convorbiri și întâlniri marcând contribuții substanțiale la cauza unității frățești, principale, dintre țările socialiste, la întărirea coeziunii vital necesare a mișcării comuniste.

La capătul convorbirilor și întâlnirilor delegației Partidului Comunist Român, conduse de tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, cu delegația Partidului Comunist din Japonia, condusă de tovarășul Kenji Miyamoto, precum și cu delegația Partidului Comunist din Spania, condusă de tovarășul Santiago Carrillo, două comunicate comune au marcat, concludiv, poziții convergente în cele mai importante și actuale probleme, atât pe planul raporturilor bilaterale, cât și în sfera mai largă a mișcării comuniste și muncitorești și în general a vieții internaționale contemporane.

Însemnătatea capitală a existenței în lume a 14 state socialiste, care joacă în prezent un rol determinant în lupta antiimperialistă, pentru cauza socialismului, a fost din nou subliniată, pornindu-se de la comunitatea de ideologie și de țeluri, de la imperativul solidarității lor active. Deosebirile de păreri dintre partide, determinate de diversitatea de condiții în care activează sau de alți factori, nu trebuie să afecteze — așa cum se arată în Comunicatul comun privind vizita delegației P.C. din Spania — cultivarea unor raporturi tovarășești. Orice problemă divergentă sau nerezolvată poate fi elucidată pe calea discuțiilor principiale, de la partid la partid, în spiritul stimei și încrederii reciproce.

În Comunicatul comun cu privire la vizita delegației P.C. din Japonia se arată ca: «Unitatea mișcării comuniste și muncitorești internaționale se bazează pe unitatea fiecărui partid comunist». De aceea, o îndatorire primordială a fiecărui partid este de a nu îngădui sub nici o formă amestecul în treburile interne ale altor partide și de a se abține de la orice act care ar înăspri raporturile dintre ele. În același spirit și cu aceeași principialitate trebuie abordate relațiile dintre statele socialiste. Tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU a declarat, în cuvântarea ținută la mitingul prieteniei dintre Partidul Comunist Român și Partidul Comunist din Spania: «Pornim de la faptul că sistemul socialist mondial numără 14 țări socialiste, că numai colaborarea strinsă între aceste state și celelalte forțe antiimperialiste, progresiste, de prețutindeni, poate asigura dezvoltarea cu succes a construcției socialiste în fiecare stat, poate spori influența socialismului asupra dezvoltării vieții internaționale». O asemenea viziune clară, atotcuprinzătoare, jalonează întreaga politică externă a țării noastre, care pune la baza relațiilor sale internaționale deplina egalitate în drepturi între toate statele, indiferent de mărimea lor. Și pentru că trăim în Europa, este firesc ca alături de celelalte popoare ale acestui continent să ne preocupăm permanent de asigurarea unui climat de conviețuire și colaborare pașnică, care să excludă agresiuni și războaie, să facă imposibilă întrebuintarea forței sau amenințarea cu forța. Înțelegerea cvadripartită la care s-a ajuns în problema Berlinului occidental este de altfel încă o dovadă că probleme ce păreau multă vreme insolubile pot fi orientate pe făgașul unor elucidări, dacă se renunță la politica de forță, care s-a dovedit totdeauna nefastă și a fost respinsă de popoare. Este evident că o Europă transformată în continent al colaborării, al prieteniei și al păcii ar avea o influență directă și pozitivă asupra întregii evoluții mondiale. O asemenea perspectivă acționează ca stimulent pentru grăbirea Conferinței europene de securitate și cooperare, a cărei convocare găsește în ultima vreme noi și noi adevăruri. Astfel, Declarația Comitetului permanent Pugwash, publicată după reuniunea de la Sinaia, precizează că în prezent sînt întrunite condițiile pentru trecerea la măsuri concrete în vederea întrunirii acestei conferințe. La reuniunea liderilor partidelor socialiste din Europa occidentală, ținută la Viena, Bruno Pittermann, președintele Internaționalei socialiste, a declarat că după semnarea acordului asupra Berlinului occidental nu mai există nici un obstacol în calea convocării unei conferințe generale europene și că partidele socialiste occidentale vor acționa pentru grăbirea întrunirii ei.

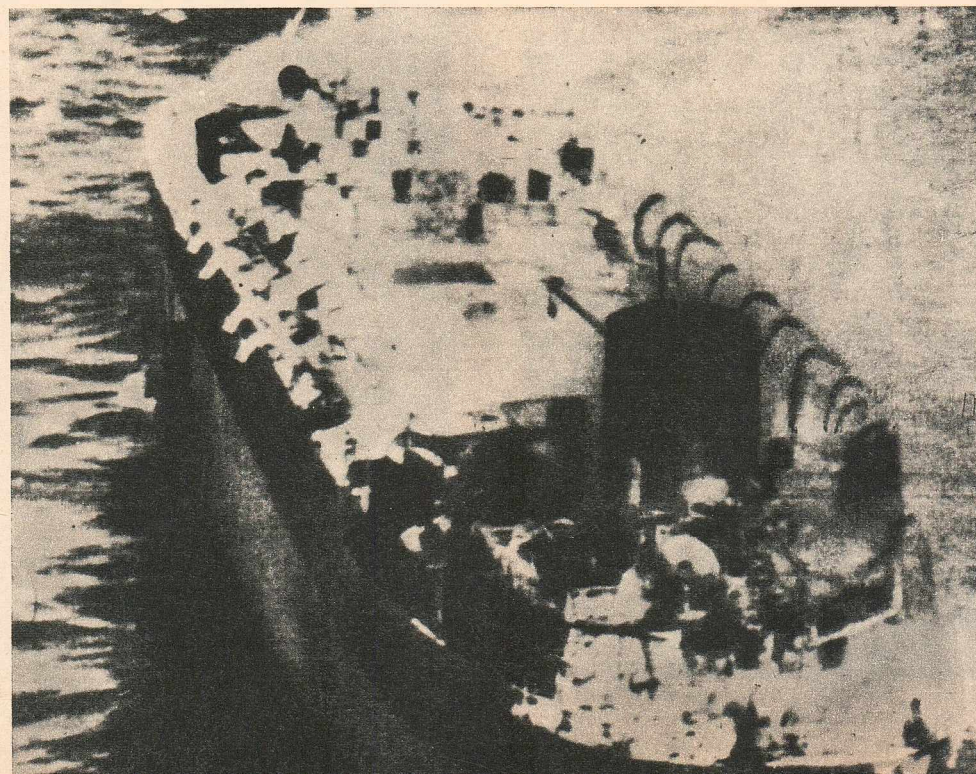
Parte integrantă a strădaniilor de a se conferi o securitate reală a Europei, activitatea guvernului nostru pentru consolidarea păcii în Balcani se bucură de un larg ecou internațional. Aprecieri pozitive la adresa României s-au făcut zilele acestea în cadrul Comitetului pentru dezarmare de la Geneva, unde șefa delegației suedeze a ținut să sublinieze contribuția țării noastre în favoarea creării unei zone denuclearizate în Balcani.

Dacă în Europa există în prezent premise reale pentru salvagardarea păcii și securității, nu este mai puțin adevărat că în Asia de sud-est, sub presiunea opiniei publice și a unor realități concrete ale evoluției politice și militare, intervenția militară americană în Indochina se află, din multe puncte de vedere, paralizată și inoperantă. Eșecul planului «de vietnamizare» a războiului și opoziția crescîndă ce se manifestă în S.U.A. și pretutindeni în lume față de continuarea vîrsării de sînge cheamă la realitate chiar și pe cei mai fervenți sprijinitori ai agresiunii. Ceea ce justifică aprecierea făcută de tovarășul Fam Van Dong la adunarea festivă de la Hanoi, consacrată celei de a 26-a aniversări a revoluției din august și a proclamării R.D. Vietnam: «Situatia este coaptă pentru o soluție chemată să pună capăt războiului». Urînd din toată inima popoarelor din Indochina succese în realizarea păcii, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU a repetat recent că noi susținem ferm propunerile Guvernului Revoluționar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud, considerînd că pe temeiul lor se poate realiza pacea într-un timp cât mai scurt.

„helleana“ – cei morți și cei vii

Agențiile de presă transmit noi imagini ilustrînd tragedia prin care au trecut pasagerii pachebotului grecesc «Helleana», eşuat în urma incendiului care a izbucnit la bordul său, în timp ce vasul se afla la 40 de kilometri de portul italian Brindisi (foto 1). «Se spune, și statisticile o confirmă, — remarcă ziarul italian «Stampa» — că vaporul este astăzi cel mai sigur dintre mijloacele de locomoție folosite de om... Și totuși tragediile se repetă: În legătură cu naufragiul «Helleanei» — cel mai mare feribot din lume — sînt acuzate o seamă de neglijențe. Căpitanul vasului, Dimitrios Anthipas, a fost arestat. Dintre cei 1 174 pasageri, 1 150 au putut fi salvați de nave și elicopterele care le-au venit în ajutor (foto 2). 24 au pierit, aproape 300 au fost răniți. Supraviețuitorii, unii dintre ei găsiți la 9 ore după naufragiu, nu vor uita desigur mult timp, poate niciodată, momentele de groază prin care au trecut (foto 3).

**protest
în masă**

«Vara grea» de care se plîngeau francezii, neliștiți de scumpetea progresivă, este urmată se pare de o toamnă și mai dificilă. Deși, potrivit datelor publicate de Institutul parizian de statistică, în ultimele opt luni prețurile mărfurilor de consum au sporit în medie cu 3,6%, noile majorări de prețuri introduse zilele trecute pe întreg teritoriul Franței denotă un procent mai substanțial de majorare față de cel prevăzut și comunicat presei de Ministerul finanțelor pentru întregul an 1971. Zeci de mii de salariați au demonstrat zilele acestea pe străzile Parisului pentru a-și exprima protestul vehement împotriva scumpetei în plină evoluție. Referindu-se la amploarea și vigoarea acestei acțiuni dinamice, «L'Humanité» — care publică pe prima pagină fotografia alăturată — scrie, într-un articol de fond: «Tentativa de a-i face pe muncitori să suporte majorarea prețurilor și efectele crizei monetare se lovește de rezistența din ce în ce mai mare a sindicatelor. Necesitatea unor măsuri democratice devine din ce în ce mai evidentă».

Măsuri de securitate sporite în jurul închisorii San Quentin, după recentele evenimente. De ce administrația penitenciarului a dat dovadă de atita neglijență, deși pretinde că era în posesia planului de evadare al lui Jackson? — iată una dintre întrebările-cheie ale cazului.

SAN QUENTIN

cum și de ce a fost ucis george jackson

George Jackson a încercat să evadeze din închisoarea San Quentin (California). A încercat în același timp să elibereze alți 25 de deținuți. Jackson a fost împușcat. Au mai murit în acele minute doi prizonieri și trei gardieni. Încă un episod dramatic se adaugă la istoria grupului «Soledad Brothers». Denumirea grupului vine de la numele închisorii Soledad din Valea Salinas, California. Aici, în ianuarie 1970, un gardian alb împușcă trei deținuți negri sub motivul înăbușirii unei răzmerițe; tripla omucidere este declarată «justificată». Cîteva zile mai tîrziu, la aceeași închisoare, un gardian alb e omorît de trei deținuți negri. Sînt găsiți vinovați: George Jackson, John W. Clutchette și Fleeta Drumgo, care, din acel moment pasibili fiind de pedeapsa cu moartea, devin cunoscuți ca «frații Soledad». Cazul lor impresionează și stîrnete reacții de solidaritate în întreaga Americă. Militanta de culoare Angela Davis, pe-atunci cadru didactic la Universitatea California, este animatoarea comitetului creat în sprijinul lor la Los Angeles. Cînd, cîteva luni mai tîrziu, cei trei «Soledad Brothers» sînt aduși în fața tribunalului din San Rafael, Geoffrey, — fratele în vîrstă de 16 ani al lui George Jackson — introduce în sala de judecată arme, (a căror proprietară este acuzată a fi fost Angela Davis) și încearcă să-i ajute să evadeze. În schimbul de focuri mor patru persoane, printre care și tînrul Geoffrey. Era în august 1970.

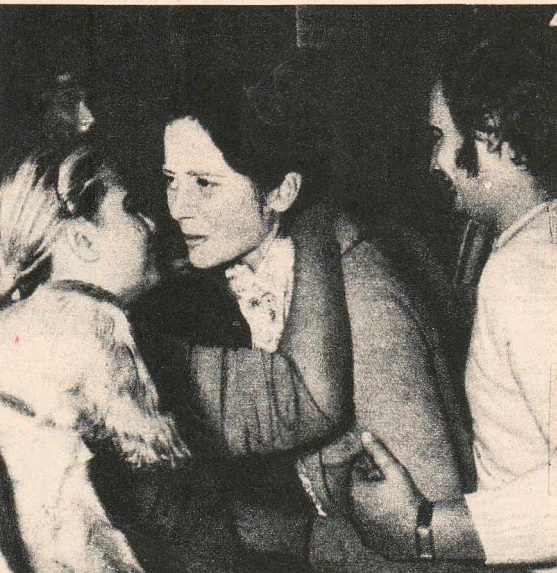
Există în legătură cu evadarea și moartea lui George Jackson o versiune a administrației închisorii San Quentin. Se afirmă că o persoană care l-a vizitat i-ar fi pasat un revolver, pe care-l adusese în caseta unui magnetofon, și că Jackson (care știa că după vizită va fi amănunțit percheziționat) și-ar fi ascuns revolverul în păr (!!). Că administrația închisorii s-ar fi aflat în posesia unui plan de evadare al deținutului, găsit întîmplător la un prieten al său, dar că, totuși, în timpul vizitei cu pricina, «gardienii nu i-au supravegheat permanent pe cei doi». În sfîrșit, se recunoaște că «nu e clar ce s-a întîmplat în timpul celor cinci minute în care au fost uciși trei gardieni și doi deținuți». «Această versiune — remarcă corespondentul în S.U.A. al ziarului «France Soir» — conține prea multe elemente deconcertante pentru a nu stîrni reacții». Unii observatori o compară cu un roman polițist prost însălat, alții merg mai departe și afirmă că toată povestea urmărește să acopere o execuție sumară, survenită exact cu două zile înainte de procesul în care Jackson urma să fie judecat și în care putea spera să-și dovedească nevinovăția. Clutchette și Drumgo, tovarășii săi de luptă, declară că au văzut cum Jackson a fost împușcat pe la spate, cum i s-a tras apoi un glonte în cap și cer instituirea unei anchete parlamentare. Apărarea a intervenit pentru transferarea întregului caz la tribunalul federal din San Francisco.

George Jackson, cunoscut opiniei publice și din celebrele sale «Scrisori din închisoare», apreciate drept «unul din-

GEORGE JACKSON: «scriitor talentat, om sensibil, lider potențial și gînditor cu mare putere de persuasiune» («International Herald Tribune»).

tre textele cele mai semnificative și mai exaltante ale tinerii literaturi negre», este considerat, cu fiecare zi mai mult, o victimă-simbol a discriminării rasiale, a unei justiții strîmbe. «Indiferent dacă a fost împușcat în timp ce evada sau, într-un fel sau altul, executat, — scrie Tom Wicker în «International Herald Tribune» — adevărata tragedie a fost însăși viața lui. Și este, indiscutabil, o tragedie americană. A fost cu siguranță o victimă a rasismului, dar nu numai atît. A fost de asemenea o victimă a sărăciei și a foamei, a nedreptății de care suferă în această țară, cea mai bogată a lumii, nu numai negrii (...) George Jackson a fost lichidat cu mult înainte de a fi fost ucis la San Quentin. Sînt mii și mii ca el — negri și albi, frați cu toții — care au fost sau vor fi și ei lichidați». Comentariul lui Tom Wicker se intitulează de altfel semnificativ «Leția de la San Quentin — Moartea unui frate».

DUPĂ ATENTAT...

Așa arăta Plaza Miranda din Manila după atentatul care a avut loc zilele trecute în timpul unui miting al partidului liberal filipinez. Cele două grenade, care au explodat chiar în dreptul tribunei, au ucis opt persoane, răbind multe altele. Panica de nedescris ce a urmat s-a soldat — cum se poate vedea în imagine — cu devastarea sălii.

Inercarea presei de dreapta și a autorităților de a arunca vina celor întâmplate pe seama comunistilor și în general a organizațiilor politice de stînga n-a putut ascunde adevărul, și anume că atentatul a fost pus la cale de elemente reacționare din însuși partidul liberal de opoziție. «Le Monde» comentează în termeni necruțători diversiunea, care a oferit președintelui Marcos prilejul de a suspenda garanțiile constituționale privind inviolabilitatea persoanei și de a ordona noi măsuri represive împotriva organiza-

țiilor democratice și progresiste, care nu au nimic comun cu actul de provocare din Plaza Miranda. De altfel, într-un recent document publicat de Mișcarea social-creștină din Filipine se arată că dacă în această țară s-a ajuns la o ciocnire «a bogaților», aceasta reflectă, în realitate, pur și simplu o luptă între clanuri, care nu au nici o tangență cu miile de locuitori ai Manilai, ce trăiesc în condiții inumane, alături de cartiere socotite printre cele mai luxoase din lume. Faptul că atentatul cu urmări tragice a fost pus la cale în contextul campaniei în vederea apropiatelor alegeri din Filipine nu face decât să dezvăluie cât de mare este miza în joc și cât de acute sînt ciocnirile de interese dintre clanurile politice, antipopulare, la Manila și în restul Insulelor Filipineze.

...ȘI DUPĂ UN FESTIVAL POP

Aici n-a fost un atentat cu grenade, ci unul nu mai puțin oribil la adresa bunului-simț, a civilizației elementare. Incitați prin metode «hippies» la declanșarea unor scene de delir colectiv, grupuri de huligani dezlănțuiți au transformat festivalul de muzică pop care a avut loc la Welley (Anglia) într-un adevărat cîmp de bătălie. Într-o atmosferă de vacarm general și de confuzie totală, cele 140 000 de

persoane, care asistau la cel mai mare festival de acest fel din Anglia, au devenit eroii involuntari ai unei cumplite busculade ce s-a soldat cu numeroase victime. Fotografia-document, pe care ne-o transmite agenția engleză «Keystone», poartă semnificativ și fără adaus de comentarii titlul: «Sfîrșitul festivalului pop de la Welley».

ANGOLA:

lupta continuă

În timp ce pe teritoriile eliberate de forțele patriotice, în Angola, Mozambic și Guinea-Bissau se pune în aplicare un program menit să asigure o dezvoltare coerentă pe plan economic și social, războiul continuă — pentru eliberarea totală de sub jugul colonialismului portughez, pentru cucerirea independenței (în fotografie, membri ai Mișcării Populare de Eliberare a Angolei străbătînd savana în cadrul unei operațiuni militare). Se semnalează de asemenea organizarea pe teritoriile încă neeliberate a unor operații de sabotare a economiei colonialiste portugheze.

INDIA:

ravagiile ploilor musonice

Peste 1 000 de persoane și-au găsit moartea în aceste ultime săptămîni în India și 30 000 au rămas fără adăpost din pricina inundațiilor cauzate de ploile musonice care au căzut asupra unor regiuni întinse ale țării. Gangele s-a revîrșat provocînd mari pagube (ultima cifră: 135 milioane lire sterline), în special în statele Bengal și Bihar. Au fost afectate căile de comunicație și o serie de obiective industriale. Apele au izolat complet unele localități. Pe străzi nu se mai poate circula decît cu barca (în fotografie). Unități ale armatei și muncitori luptă pentru a salva complexul industrial Barauni din statul Bihar.

„tu-154“ — cel mai tânăr gigant

Familia gigantilor «TU» — dintre care vă prezentăm câteva exemplare pe aeroportul moscovit «Vnukovo» — se pregătește să rimească în sinul ei un nou membru: reactorul de pasageri «TU—154», care este supus ultimelor zboruri de încercare. Alături de celelalte avioane ale companiei «Aeroflot», acest avion, cea mai recentă creație a constructorilor sovietici de reactoare, urmează să asigure într-un viitor apropiat un trafic de 115 milioane de pasageri pe an.

„Refugiul „navsouth“

În urma cererii primului ministru maltez Dom Mintoff, cartierul general al forțelor navale ale N.A.T.O., «Navsouth», va fi, după cum se știe, transferat din La Valletta. El se va muta, cu arme, oameni și bagaje, pe insulița Nisida (în fotografie), în golful Napoli — la câteva sute de metri de capul Posillipo. La Nisida s-a aflat, până acum șapte ani, Academia aeronautică italiană; în prezent funcționează acolo un institut de reeducare pentru minori. Lucrările de amenajare a viitorului sediu al cartierului general al forțelor navale N.A.T.O. au început, urmînd să dureze, după cum se apreciază, circa șase luni. Pericolul pe care instalarea acestui «oaspete» nedorit îl reprezintă pentru viața și securitatea populației generează legitime îngrijorări și proteste în îndurile opiniei publice.

Direcțiunea Partidului comunist italian și-a exprimat indignarea față de faptul că guvernul italian și-a dat consimțămîntul pentru acest transfer, fără măcar să consulte parlamentul țării.

cronica de trei secunde

PIFA

Se anunță oficial — fără a se mai ține secret că nu-i de — prin statistici clare că «dezertările din armata americană confirmă declarațiile pesimiste ale mai multor «petenii militare»: de la 1 iulie 1970 la 1 mai 1971 — nici măcar într-un an — 68 449 de militari au fost dați lipsă în unitățile lor timp de mai mult de o lună. Proporția asta de 62,6 la mie depășește cu mult recordul stabilit în cursul războiului din Coreea, record de 22,5 la mie, desi nu înțeleg ce înseamnă acel 5 de după virgulă... Adică 2 de soldați și jumătate dezertori la mie întreagă de oameni? Din acești 68 000, numărați bob cu bob, aproape toți vor vin din cer și nici din apă — deci nu de la aviație sau marină — ci din pîfă, de la infanterie, de la ai de umblă pe pămînt. Totdeauna am confundat care-i «regina bățărilor» — pîfa sau artileria? Dar oricum o iei, tot cei de pe pămînt, cei ce se tîrîie prin țărîină, sînt primii plictisiți, primii dezgustați de ororile războiului. Tot pămîntul, dragul...

POLIPEPTIDA

Ceea ce urmează e cam oribil, doar pentru cei cu nervi tari, dar e o realizare atât de mare încît chiar și un om ca mine — care nu-s un exemplu de oțel — trebuie s-o privească în față, cu orice risc.

E vorba mai întîi de niște șobolani. Cu metode simple,

acestor șobolani li s-a vîrît spaima-n oase ori de cite ori stăteau în întuneric. Cînd îi înconjura bezna erau înțepați cu ace, erau curentați violent, ba li se încingea și podeaua pe care alergau bezmetici. S-a ajuns cu acest dozaj al fricii pînă la punctul dorit de savanții dotați cu atîta fantezie: șobolanii respectivi nu mai îndrăzneau să treacă dintr-o cameră luminată într-una obscură.

Atunci s-a mers mai departe, — căci omul nu prea știe de frică în clipele de mare inspirație — și din creierul acestor înspăimîntați șobolani s-a extras o substanță de toată frumusețea și de mare interes științific. Dacă inoculezi această substanță unor șobolani pînă mai ieri îndrăzneți și fără complexe față de întuneric — șobolani normali, adică — constai că devin și ei fricoși, slabi de înger, evitînd bezna ca dracul tămîia. E o substanță care — după cum se zice cu surle și fanfare — «poate păstra informația căpătată anterior» cu ace, curent electric și alte metode atât de omenești. E o substanță care-ți păstrează frica în sîn și groaza în suflet. Ea e o polipeptidă cu 14 aminoacizi. Ea se poate obține și s-a și obținut pe cale sintetică.

Frica e o polipeptidă cu 14 aminoacizi. Îmi strîng tot curajul, îmi adun energia nervoasă cită mai e și strig... dar cine mai știe ce strig în entuziasmul meu bine călît?

Radu COSAȘU

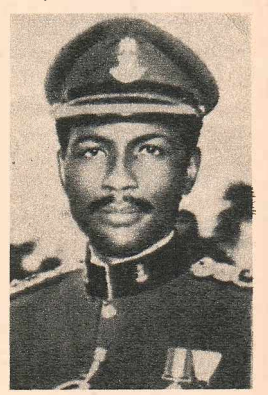
Sub președinția lui RAUL CASTRO, al doilea secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist din Cuba și ministru al Forțelor Armate Revoluționare, a avut loc de curînd la Havana o festivitate consacrată succesorilor obținute în recoltarea sfectei de brigăzile constituite din soldați și ofițeri. Într-un raport de activitate, șeful brigăzilor de zăfăra din cadrul Ministerului Forțelor Armate Revoluționare s-a arătat că aceste unități au reușit să recolteze în decurs de șase luni 8,5 milioane tone de trestie de zahăr, ceea ce reprezintă 17 la sută din recolta întregii țări.

În Europa occidentală și Japonia se înregistrează în continuare luări de poziție în legătură cu noile măsuri financiare americane. Rolul de «monedă de rezervă» al dolarului este contestat de un număr mare de personalități din economie și marea finanță. «Nu ar fi de dorit să se admită dolarul-etalon, declară OLIVIER WORMSER, guvernatorul Băncii Franței. Reevaluaarea monedei vest-europene și a yenului ar putea fi asimilată cu o devalorizare a dolarului», afirmă d-sa, subliniind că aceasta «ar da Statelor Unite un cec în alb pentru a persevera pe calea inflației, așa cum o fac de mulți ani».

SERGHEI OBRAZTOV, una dintre cele mai proeminente personalități ale teatrului păpușăresc, inovator și animator pasionat și vesnic tînăr al acestei arte, a împlinit 70 de ani. Presa sovietică îi aduce cu prilejul aniversării calde omagii. «Să-i mulțumim lui Obraztsov — scrie în revista «Ogoniok» K. Șah-Azizov, președintele Asociației internaționale a teatrelor pentru copii și tineret — pentru bucuria pe care o dăruiește fiecăruia dintre noi, pentru teatrul lui nou, pentru spectacolele, filmele și cărțile sale, pentru căldura și sinceritatea fiecărei întâlniri cu domnia-sa».

Generalul YAKUBU GOWON, șeful statului nigerian, urmează să întreprindă, împreună cu președinții Congoului (Kinsasa), Camerunului și Senegalului, vizite oficiale în Israel și Republica Arabă Unită. Generalul Gowon a declarat că se va căuta cu acest prilej, în numele Organizației Unității Africane, să se aducă o contribuție la soluționarea pe cale pașnică a situației din Orientul Apropiat.

«Recent — scrie revista americană Newsweek — Statele Unite au recunoscut, în sfîrșit, ceea ce lumea știa de multă vreme, că Agenția centrală de spionaj a S.U.A. (C.I.A.) suportă cheltuielile unei armate secrete anticomuniste în Laos». Un raport special întocmit pentru Senat dezvăluie faptul că numai în anul în curs s-au irosit 322 milioane dolari pentru întreținerea acestei armate neregulate, care se află sub comanda generalului mercenar în solda C.I.A., VANG PAO.

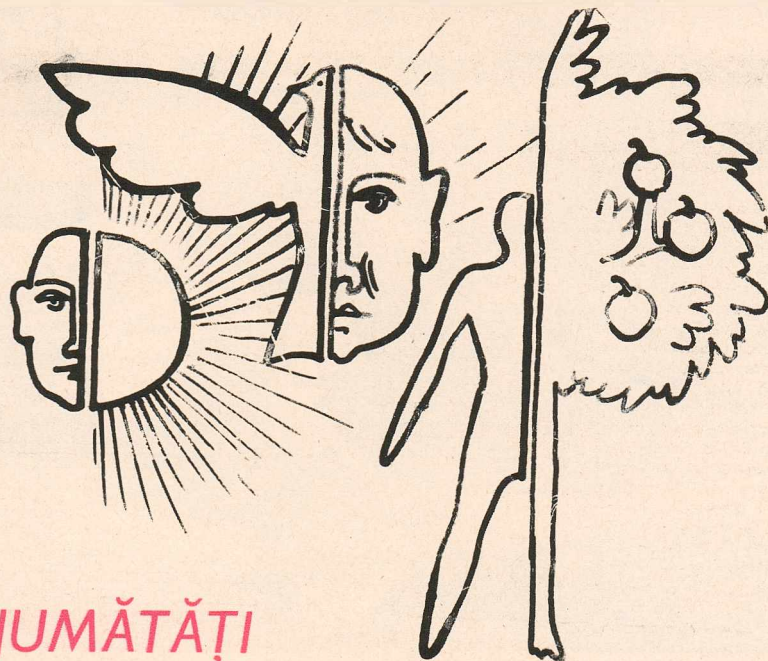
La Bonn s-a anunțat că în curînd ministrul afacerilor externe al R.F. a Germaniei, WALTER SCHEEL, va întreprinde o vizită oficială la New York, unde va avea întrevederi cu secretarul general al O.N.U. și cu o serie de miniștri de externe prezenți la apropiata sesiune a Adunării Generale a O.N.U.

— Acum o să vedem cine are o pilă mai tare...

— Lucrați în industria extractivă? Ce specialitate?
— Bani! Scot bani de la tati, de la mami, ...de unde pică...

JUMĂTĂȚI

1	P	2	O	3	G	4	O	5	H	6	7	8	9	10	11	12	13
2	A	M	E	T	L	T				A	M	I	A	Z	A		
3	C	U		I	N	E	L			E	O	L	O	S			
4	A	L	E	C	S	A	N	D	R	I					T	T	
5	T	E	M	E		F				O	A					A	R
6		T	I		S	A	T	I	R	I						T	O
7	E		S	P	I	R	E			E	G	A					
8	C	A	T	I	R		T	U		H	S	U	A				
9	U	R	I	T	E	L	E			D	O			R	N		
10	A	T	H		N	A				P	E	R	R	I	N		
11	T	E		B	A	R	B	A		A	I	A	I				
12	O	R	I	E		M	I	R	E				O	S			
13	R	E	M	I	Z	A				A	D	O	N	I	S		

ORIZONTAL: 1) O jumătate de hectar — Scriitor englez, autorul romanului «Luna și doi bani jumate». 2) Vede două jumătăți în loc de una! — La jumătatea zilei. 3) Cucu, pe jumătate! — Bijuteria... jumătății lui — Personaj mitologic. 4) Scriitor clasic român, autorul piesei «Despot Vodă», unde prind viață figurile a doi răzeși: Limbă Dulce și Jumătate — Tete! 5) Jumătăți în careul de față (pl.) — Vorbirea copilului mic — Din jumătate în jumătate de oră! 6) Teodor Ionescu — Jumătate oameni, jumătate țapi (mit.) — Jumătate de tonă! 7) Spiral infinit! — Nimfă. 8) Jumătate cal, jumătate măgar — Teu! — Riu în Africa. 9) Nu-s prea frumoase — Notă muzicală — Carene! 10) Oraș în Belgia — Semilună! — Actor francez de cinema (Jacques), interpret al filmului «O jumătate de om». 11) Pronume — Podoabă bărbătească — Mamifer lemurian. 12) Plasă de prins pește — Jumătatea ei, la ofițerul stării civile — Dispută între Azor și Grivei. 13) La șah realizezi prin ea jumătate de punct — Personaj mitologic de o rară frumusețe, care după moarte stătea jumătate

de an pe pământ și jumătate în infern. VERTICAL: 1) Odată mărturisit e pe jumătate iertat — Linia imaginară care taie pământul în două jumătăți. 2) Jumătate de om — Cale de circulație (pl.). 3) Geam, pe jumătate! — Fiecare din jumătățile unui vers — Noroi. 4) Lopățiță la plug (pl.) — Sfredeluș (reg.) — Rang turcesc. 5) Acoperit cu zăpadă — Jumătate femeie, jumătate pește (mit.). 6) Zdravăn — Zgomot. 7) Lene! — Jumătate din jumătate! — De două ori. 8) Doi amici! — Cifra indispensabilă în jumătății — Mică monedă veche, avind două jumătăți numite lăscăie. 9) Umeșe — Dinu Elenescu... — ...și Elena Dinulescu! 10) Localitate în Italia — A nu ști. 11) Stare rea — O jumătate de ceas... rebusistă! — Comună în Franța. 12) Nitrat — Un om și jumătate (pl.). 13) Cunoscut actor de cinema italian, interpret principal al filmului «Opt și jumătate».

N. ARAGON

Dictionar: EOLOS, EGA, NSUA, AI-AI, PIT, GIOI, RION.

Dezlegarea jocului «REÎNTÎLNIRE CU... PĂMÎNTUL», apărut în nr. trecut

ORIZONTAL: 1) BANUS — VERNE. 2) ATERIZARE — M. 3) BAN — ROSETTI. 4) ACEL — LE — RAN. 5) EA — UDA — PALE. 6) V — UNA — COSAS. 7) SALACROU — ZC. 8) KM — TIR — SG — U. 9) IAFET — ESOP. 10) DAC — IRIGAT. 11) DO — ARCONADA.

carte

● **Zaharia Stancu:** Scrieri I, II. Aceste prime două volume ce încep editarea definitivă a operei lui Zaharia Stancu cuprind creația lirică a autorului Desculțului. Tipărire poeziei lui Zaharia Stancu are, într-un fel, o notă senzațională. Nu numai pentru acei care nu-i cunosc integral poezia, dar și pentru cititorii care i-au urmărit, de-a lungul anilor, activitatea lirică, această apariție editorială e revelatoare. De azi înainte poetul nu va mai fi «umbrit» de prozator și ziarist. Puternic originală, poezia lui Zaharia Stancu, prin marea ei încărcătură emoțională transmisă de o expresie impresionant de simplă în învăluitoarea ei muzicalitate, se situează în primele rânduri ale literaturii noastre (Editura Minerva).

● **O apariție așteptată:** Tudor Vianu: **Opere.** Volumul I, antologic, note și postfață de Gelu Ionescu. Ediția mai poartă girul supravegheii criticilor Sorin Alexandrescu și Matei Călinescu. Sumarul volumului cuprinde poezii și memorialistică (Editura Minerva).

● În buna traducere a lui D. Mașilă apare romanul **Martin Eden** de Jack London. Cuvântul înainte și notele sunt semnate de traducător (Editura Cartea românească).

● În colecția «Monumente istorice» a Editurii Meridiane a apărut **Setatea Bran** de Titus Hașdeu. Textul, în limbile română și franceză.

● **Alexandru George** e prezent în librărie cu noua sa carte **Cleptidra cu venin** (nuvele). Vom reveni (Editura Eminescu).

● În colecția «Cele mai frumoase poezii» a Editurii Albatros a apărut cartea de **Sonete** de Mihai Crețanu. Ediție și prefață de Ilie Dan.

● **Substanțială** carte a filozofului și esteticianului D.D. Roșca, **Oameni și climate**, are următorul cuprins: Lenin; Climat heraciteean; Umanism; Europeanul Bărnăuș; Dialectica materialistă și știința contemporană; O teorie marxist-leninistă a succesului; Mihai Ralea; Despre unele puteri ale științei; Știință și filozofie; Hegel și Taine lupă o opinie românească (Editura Dacia-Cluj).

● **Mihnea Gheorghiu: Scrieri din imediata apropiere.** O carte vie, actuală, incitantă la fertile sugestii și meditații. O carte de idei și un intelectual ancorat cu toată capacitatea lui de gândire în contemporaneitate. Suta de esuri conținute e elaborată nu livresc ci într-o perspectivă multilaterală și în «imediate apropiere» a vieții. Cartea unui om de cultură ce-si verifică ipotezele și convingerile prin proba de foc a practicii. Dar asupra acestei cărți marcate de lirism și luciditate vom reveni într-un număr viitor al revistei noastre (Editura Albatros).

cinema

● **Marele premiu.** Jumătate documentar spectaculos, jumătate dramă omenească, desprinsă din lumea sportului ce sfidează noaptea: cursele auto. Regia — John Frankenheimer. În distribuție — Yves Montand, James Garner, Toshio Mifune, Eva Marie-Saint, Brian Bedford, Françoise Hardy, Jessica Walter.

● **Cîntărețul buclucaș.** Cineștul polonez Tadeusz Chmielewski, autorul filmelor «Eva vrea să doarmă» și «Cum am declanșat al doilea război mondial», procează din nou o incontestabilă viață comică. În rolurile principale — Magdalena Zawadska, Wacław Jankowski, Krzysztof Litwin.

● **Eu sint Jerom.** «Nimicu-ile» care fac viața amară sînt pre-textul unei comedii de moravuri, smantă de regizorul Istvan Timar o producție a studiourilor din (P. Ungară). În distribuție — Fenc Kallai, Iren Psota, Zsuzsa Ados, Istvan Buytor.

Yves Montand

● **Tabla viselor.** Un alt Chmielewski pe ecranele noastre, Zbigniew, de data aceasta. Domeniul său preferat este cel al investigației psihologice în universul adolescenței de care se apropie în virful piciorului, fără a renunța la mobilitățile educative intrinsece. Interpret — Julia Luczkowska, Andrzej Pstrag, Zofia Truskowska, Barbara Ludwizanka, Janusz Bukowski.

● **Mari actori pe ecranele noastre.** Alec Guinness, Richard Harris («Cromwell») Sophia Loren, Marcello Mastroianni («Floarea-soarelui»), Julie Christie, Terence Stamp, Peter Finch, Alan Bates («Departamentul de mulțimea dezlanțuită»).

● **Săptămîna aceasta** cinematograful «Capitol» a găzduit două manifestări artistice deosebite: **Gala filmului coreean**, în cadrul căreia s-a prezentat **Fata de pe muntele de diamant** (regia — Bak Hak și Kim Duk Kyn) și **Gala filmului bulgar**, care a reunit câteva realizări recente dar deja aureolate de prestigiu: **Încrederea și Adio, prieteni** (ambele de Borislav Saraliev), **Arciul se nasc fără țepi** (regia — Dimiter Petrov).

disc

● **«Simfonia nr. 2 în fa major, op. 46»** — compusă de Mihail Andricu în 1947 și laureată cu Premiul Academiei Republicii Socialiste România — înfățișează melomanului prețuitor al creației muzicale românești moderne, cu adinci rădăcini în melosul popular, una dintre cele mai valoroase și stentice lucrări ale distinsului muzician. Artist multilateral — compozitor, interpret și pedagog — Mihail Andricu și-a căutat dintotdeauna izvoarele inspirației în nespusa bogăție de teme a muzicii noastre folclorice. Transfigurîndu-le, după o miștoasă și îndelungată reelaborare și distilare, Andricu creează teme proprii, în stil popular. Operă viguroasă, plină de vitalitate și optimism, «Simfonia nr. 2» reprezintă un moment de virf în creația compozitorului (ECE—0521/1).

● **«Cenușăreasa»**, suită simfonică, op. 14 — lucrare scrisă în 1930 pentru orchestră mică — ne prilejuiește ascultarea unei opere aparținînd altei perioade de creație din bogata activitate compozitională a lui Mihail Andricu. Cele șapte miniaturi ale suitei, extrasă dintr-un spectacol al Teatrului Național din Iași, dau glas vervei și vivacității scriiturii inspiratului muzician, care se dovedește, de altfel, și un adevărat magician al orchestrației. Emanuel Elenescu la pupitrul Orchestrei simfonice a RTV ne dăruie un Andricu de zile mari (ECE-0521/2).

● **«Melodii premiate»**, astfel se cheamă (nu prea... inedit!) discul ce cuprinde piesele laureate la Concursul național de creație de muzică ușoară — 1970. La aproape un an de la sus-pomenitul eveniment, avem posibilitatea să apreciem ce mai este viabil după acțiunea amar de vreme. Ascultînd cele 13 cîntece imprimate pe disc, publicul își poate verifica și stabili capacitatea de absorbție sau de respingere în timp. Interpretăază Margareta Pislaru, Aurelian Andreescu, George Enache, Doina Badea, Cristian

Popescu, Florin Bogardo, Corina Chiriac și Nicolae Suciu. Nădăduim că melodile de la «Mamaia '71» vor apărea în ... 1971! (EDE-0541).

plastică

● La Muzeul de artă s-a deschis o expoziție dedicată lui **Albrecht Dürer**. Peste o sută de lucrări provenite din diferite muzee din țară — gravuri, sculpturi, picturi etc. — prezintă originale ale artistului din Nürnberg aflate în România, precum și opere ale contemporanilor săi, care atestă influența pe care a exercitat-o arta sa, ca și climatul artistic al epocii.

● **Fabula din tablourile Germaniei Sterian** e ori istorică, ori simbolică. Un timp trecut, care își are sorgintea adesea în folclor, și unul interior, simbolic, inunda pinzele. E în toate o înclinare de a compune metafore decorative. Structurile figurative sînt împrumutate uneori din tablourile votive, din miniatura medievală, dar reevaluate cu sensibilitate. Cîteva motive figurative trec dintr-un tablou în altul (caii, opacii), mereu noi și revelatoare, doar gestul hieratic al personajelor feminine, repetat, duce la poncif. Gamele cromatice stinse creează adesea un spațiu spiritual de vis nocturn și de intensă poezie (Kalinderu).

● Patru membri ai filialei din Teleorman a Societății profesorilor de muzică și desen: **Cristea Ionescu, Traian Baia, Dumitru Negru și Aurel Girjoabă** expun în sala naclului «Ion Andreescu», din bd. Gh. Gheorghiu Dej nr. 32, lucrări de pictură — în cea mai mare parte scene de gen și peisaje.

● **Pictura lui Gh. Dobre** nu are nimic abscons. E o privire simplă asupra naturii, a vieții rurale, o transcriere sentimentală cu împrumuturi de structuri folclorice, pentru a da (în intenția artistului) mai multă autenticitate imaginilor (Amfora, str. Mihai Vodă 2).

● **René Huyghe: Puterea imaginii.** Prima carte, chiar dacă nu cea mai importantă, a istoricului și esteticianului francez, tradusă în românește. Ea reunește textul lecțiilor pe care autorul le-a ținut la televiziunea canadiană. Pornind de la ideea că organizarea spațiului și a structurilor formale nu sînt decît mijloace pentru exprimarea și comunicarea unui sentiment, accentuînd apoi sensul psihologic al operei, Huyghe ne învață cum să privim, să prindem sensul unui tablou și să-i descifrăm mesajul, prin analiza exemplară care o face diverselor tablouri (Editura Meridiane).

teatru

Marcela Rusu

Actorii, în viitoarea stagiune:

● **Valeria Seciu**, în rolul Corinei din «Jocul de-a vacanța»: «Îmi pot îngădui să anticipez că Valeria Seciu, una dintre cele mai strălucite actrițe ale Naționalului, va găsi în Corina prilejul de a dovedi noi resurse ale bogatului ei talent». Citat dintr-un interviu acordat zilele acestea «Flacării» de Radu Beligan.

● **Nineta Gusti**, pe care am așteptat-o zadarnic, în ultimele stagiuni, cu un rol pe măsură, va apărea în două mari partituri comice: în piesa «Gaițele» de Al. Kirîțescu, la Teatrul Nottara, și în «Căsătoria» de Gogol, la Teatrul de Comedie.

● **Marcela Rusu** — de două ori în această stagiune, pe scena Teatrului de Comedie: în registrul comic — «Interesul general» al lui Aurel Baranga, și în registrul dramatic cerut de celebrul rol al Annei Fielding din «Mutter Courage» a lui Brecht.

● **Turnee.** Teatrul Național bucureștine se pregătește pentru importantul său turneu în U.R.S.S. în cadrul căruia va prezenta, începînd din 15 octombrie, la Moscova și Leningrad, «Coana Chiriță» de Alexandri, «Becket» de Anouilh și «Camera de alături» de Paul Everac.

● **Săptămîna viitoare**, același colectiv va propune unei confruntări internaționale, în cadrul festivalului Bîtef din Iugoslavia, mult discutatul său **Rege Lear** de Shakespeare.

● **Harap-Alb**, fermecătorul spectacol al Teatrului tineretului din Piatra Neamț, a reprezentat teatrul țării noastre în cadrul Festivalului popoarelor desfășurat anul acesta la San Marino sub motoul «Să cunoaștem România».

● Peste puține zile, între 15 și 24 septembrie, **Croitorii cei mari ai Valahiei, Dispariția lui Galy Gay și Cher Antoine** vor fi prezentate publicului bulgar din Sofia și Varna.

televiziune

● **REPORTAJ.** Aristide Buhoiu relatănd gazetărește, în **Întîlniri la Tunis**, despre asistența tehnică și științifică acordată de specialiștii români în această țară (duminică, 12 septembrie, ora 20). **Prim-planul** eroului muncii socialiste Corneliu Cazan, emisiune pe care Al. Stark o va plasa, sperăm, la nivelul cu care ne-a învățat această excelentă rubrică (luni, 13 septembrie, ora 21,05). **Teleglob: Itinerar chilian** (miercuri, 15 septembrie, ora 22,20). În sumarul Cadranelui internațional: **Aparențe și realități din lumea capitalului** (joi, 16 septembrie, ora 21, 35). **Oamenii uzinei:** reportaj, în cadrul emisiunii în limba maghiară, despre cei 20 de ani ai uzinei **Tehnofrig** (joi, 16 septembrie). **Reșta 200**, reportaj realizat de Anca Arion și transmis vineri, 17 septembrie, ora 20,45.

● **DEZBATERI, CONFRUNTĂRI, OPINII. Reflectorul** — cu o temă învăluită încă în mister, dar în mod sigur plină de combativitate (marți, 14 septembrie, ora 20). Așteptatul **Blocnotes** săptămînal al lui Eugen Mandric (marți, 14 septembrie, ora 20,55). O binevenită anchetă TV: **Idealul tineretii** (miercuri, 15 septembrie, ora 20). **Dezbateri: Despre tabloul de bord al conducerii întreprinderii** (miercuri, 15 septembrie, ora 18,50). Din nou față în față cu patosul politic al lui Eugen Mandric, sperăm punctual la întîlnirea de vineri, 17 septembrie, ora 20, în cadrul **Cronicii politicii interne. Concepția creatoare a P.C.R. în problema națională** (în cadrul emisiunii în limba germană, sîmbătă, 28 septembrie, ora 16,15).

● **LITERATURĂ.** La 90 de ani de la nașterea lui **George Bacovia**, o emisiune dedicată poetului răvășitoarelor tristeți autumnale (marți, 14 septembrie, ora 18). O emisiune pentru a cărei reușită sîntem gata să semnăm în alb, dat fiind subiectul ei — cartea **Îndoilei și certitudinile** de acad. Grigore Moisil, și realizatorii ei — Manase Radnev și Andrei Bacalu.

● **MUZICĂ. Matineu simfonic Mozart**, alcătuit din ciclul ultimelor simfonii mozartiene: un ceas de înaltă desfășurare muzicală, binevenit pentru toți cei ce vor să

depășească faza de melomanie tip Dan Spătaru (Orchestra Radioteleviziunii române, sub bagheta lui Erich Bergel): duminică, 12 septembrie, ora 11,15. Și din nou Mozart (selecțiuni din **Flautul fermecat**) în cadrul emisiunii Teatrul liric TV, tot duminică 12 septembrie, ora 20,55. **Steaua fără nume** — în versiunea sa folclorică (**Floarea din grădină**), transmisă din Tg. Jiu cu cunoscutu-i zîmbet de ironie amicală de către Dan Deșliu: Din nou întîlnire cu un tânăr interpret de viitor: basul **Dan Mușetescu**, laureat al concursului internațional de canto de la Barcelona (marți, 14 septembrie, ora 20,10). **Concert simfonic popular** (joi, 16 septembrie, ora 21,25).

● **FILM. Maria Stuart**, moment cinematografic de antologie, cu mări noștre preferate Katharine Hepburn și Fredric March, în regia lui John Ford (premieră pe țară, duminică, 12 septembrie, ora 20,20). De astă dată (miercuri 15 septembrie, ora 20,35) un film de mult văzut, dar bun: **Pisica își scoate ghiarele**, cu Françoise Arnoul și H. Frank. Săptămîna aceasta sîntem, e limpede, niște cinefili răsfățați: urmăriți vineri, 17 septembrie, ora 21,10, **Cîntecul s-a sfinșit**, un film despre viața lui Liszt, cu Dirk Bogarde și Genevieve Page, în regia lui George Cukor.

● **TEATRU.** Din nou **Ciuta**, la insistențele telespectatorilor, din nou deci întîlnire cu candorile și farmecul artei interpretative a Marianeii Mișuț (marți, 14 septembrie, ora 20,10).

● **DIVERTISMENT. Pagini de umor** — titlu bizar sub care presupunem a se ascunde selecțiuni din veselele comedii cinematografice cu frații Marx (joi, 16 septembrie, ora 20,35). **Teledivertisment** (în afară de data emisiunii, sîmbătă, 18 septembrie, ora 22, nu știm nici noi mai mult despre această «misterioasă» oră de divertisment).

● **EMISIUNI PENTRU COPII. Feciorașul codrilor**, adaptare după un basm de Victor Eftimiu, cu participarea prețioasă a Valeriei Seciu, Elena Sereda, R. Zolla și alții (duminică, 12 septembrie, ora 9). **Am șase ani** — și mîine intru pentru prima oară în clasă, ne relatează, cu emoția micilor școlari, emisiunea de marți, 14 septembrie, ora 18,15.

● **SPORT.** Pentru absolut toți telespectatorii, microbiști ori nu: **Dresajul de înaltă școală**, în cadrul Campionatelor europene de călărie (duminică, 12 septembrie, după meciul de fotbal Petrolul-Sport Club Bacău, ora 14). În cadrul **Cupei Campionilor Europeni**, întîlnire de fotbal între **Dinamo București — Spartak Trnava** (miercuri, 15 septembrie, ora 15,55). **Campionatele internaționale de atletism ale României:** transmisiune de la Stadionul republicii, sîmbătă, 18 septembrie, ora 18.

pronosport

Pronosticul antrenorului **TITUS OZON** la concursul pronosport nr. 37, etapa din 12 septembrie 1971

I. S.N. Oltenița-F.C. Galați x	
II. Petrolul-S.C. Bacău	1
III. Olimpia Oradea-Minerul Anina	1, x
IV. «U» Craiova-Politehnica 1	
V. Farul-Steagul roșu	1
VI. «U» Cluj-Crisul	1
VII. Politehnica Gl.-Progresul Br.	1
VIII. Dunărea-Progresul București	1, x, 2
IX. Chimia Rm. V.-Metalul București	1, x
X. Ceahlăul-Metalul Tirgoviste	1, x
XI. Minerul B.M.-C.S.M. Sibiu	1
XII. Gloria Bistrița-C.F.R. Timișoara	x, 2
XIII. Vulturii Lugoj-Electroputere	1

FLACĂRA-ALBUM

Din amintirile surorilor KESSLER: București, august 1971.

Fotografie de Eugen IAROVICI

